דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עתון פועלי ארץ ישראל
מיסודו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם [illegible]

יום שני, ט' בתמוז תשמ"ז, 6 ביולי 1987 ● גליון 19162

היום 12 עמודים ● המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר

- מיתוס מפלגת התעשיה האוירית / אמיר אורן, יצחק בדנר
- לא זו הדרך לקרמל / שלמה שפיר
- מדברים – משמע קיימים / יוסי מלמן
- האשפה והעיר / נתן רועי
- בורסה וכלכלה (4–5); עכשיו (9); תיירות ותחבורה (10); ספורט (11); בידור (12)

מזג האויר

(עו). – גובה הגלים יהיה מ־40 עד 80 ס"מ.
הטמפרטורות: ירושלים: 16־25, רמת־הגולן: 17־28, נהריה 19־28, צפת 16־25. חיפה 21־28. טבריה 21 עד 33. בצרת 19 עד 29. עפולה 20 עד 30. שומרון 18 עד 28. תל אביב 20 עד 28. לוד: 18 עד 28. יריחו 21 עד 26. עזה 21 עד 28. באר שבע 18 עד 32. אילת 25 עד 39.

מתגבש רוב בעד הלביא המצומצם

האוצר: זו תהיה החלטה מתחמקת, שתאפשר להמשיך בפרוייקט הבלתי־כדאי

בצה"ל הובעה אתמול תמיהה על הדיונים בדבר „לביא מצומצם", המוצע כחלופה של פשרה. שום אפשרות כזאת לא הוצגה ולא נדונה עם צה"ל – מוסרת הסופרת הצבאית של „דבר" סלי זליגר. דן שומרון אמר אתמול, כי לא היתה כל הצעת פשרה ולכן גם לא היה דיון. „אם תבוא הצעה כזו על חשבון כושר הביצוע או דחיית הכניסה לשירות מבצעי – לא נסכים לה".

מאת יוסי מלמן ואמנון אמה, סופרי „דבר"

רוב בעד המשך פרוייקט ה„לביא" ובניגוד לעמדתו של שר הבטחון יצחק רבין מתגבש בממשלה. גם אחרי ישיבה שישית של הממשלה נדחתה ההכרעה בנושא, ונראה, שהיא תיפול רק בישיבה הבאה, בעוד שבוע.

שר הבטחון יצחק רבין דיבר אתמול בישיבה נגד המשך הפרוייקט. הוא אמר, כי אין מקום לייצור ה„לביא" במתכונת התקציב הקיים. הוא סיפר, כי ארה"ב מוכנה לאפשר לישראל להמיר לשקלים עוד 100 מיליון דולאר בשנה מתקציב הסיוע, דהיינו 300 מיליון דולאר במקום 400 מיליון. רבין הרגיש, כי אם תרכוש ישראל מטוסי „אף־16 סי", יוכל חיל־האוויר לקלוט אותם שנתיים לפני האספקה המתוכננת של ה„לביא".

אולם רוב השרים נוטים לתמוך בהצעה החדשה שהגישה התעשייה האווירית להמשך פיתוח המטוס, במתכונת יותר מצומצמת ויותר זולה. השרים קצב, צור, קורפו ושושנה ארבלי־אלמוזלינו הצטרפו למצדדים בפרוייקט, ורק השר חיים בר־לב דיבר נגדו.

שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי נמנע מלקבוע את עמדתו, ואמר, כי רק לאחר שהממשלה תשמע את כל הנתונים, סמוך להצבעה, יגלה מהי החלטתו. עד אז יימשכו הדיונים הפנימיים של ראש הממשלה יצחק שמיר, ממלא־מקומו שמעון פרס ושר הבטחון יצחק רבין, כדי לנסות לגבש עמדה מוסכמת.

בכירים באוצר דחו אתמול את הצעת הפשרה החדשה שהעלתה התעשייה האווירית. לדעתם, קבלת ההצעה תהיה התחמקות מהכרעה ותאפשר המשך של פרוייקט שאינו כדאי מבחינה כלכלית.

(המשך בעמ' 2)

שר הבטחון יצחק רבין נראה חמור סבר בצאתו אתמול מישיבת הממשלה על ה„לביא". (צילום יצחק הררי)

נאסר על השר פרץ להשתדל למען נקש

חריש ידרוש לבטל צו־העיכוב

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

הממשלה אסרה למעשה על השר יצחק פרץ להמשיך ולפעול בענייננו של וויליאם נקש.

השר פרץ ביקש מהממשלה לאפשר לו לפעול אצל נשיא צרפת פרנסואה מיטראן, כדי להשיג חנינה לנקש, ובכך למנוע את הסגרתו לצרפת, אך היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש הבהיר כי על כל חברי הממשלה חלה אחריות קולקטיבית ועל כן חייב גם השר פרץ לפעול ברוח החלטת שר המשפטים אברהם שריר, וברוח החלטת בית־המשפט העליון, שקבע כי נקש בר הסגרה.

(המשך בעמ' 2)

דו"ח הפקרת המיתקן הבטחוני – לרמטכ"ל

מאת סלי זליגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

הרמטכ"ל ואלופי המטה הכללי ישמעו היום בישיבתם השבועית את מימצאי דו"ח הקצין הבודק שמינה אלוף פיקוד המרכז לבירור נסיבות הפקרת מתקן בטחוני על־ידי אנשי מילואים. אתמול הגיש הקצין הבודק, אל"מ, שמינה אלוף עמרם מצנע לחקור בדבר, את תיק הבדיקה לאלוף הפיקוד.

ככל הידוע, עולה מן הבדיקה שהבעיה היתה תיאום ההצבה של כוח אבטחה במתקן הבטחוני, זאת על רקע אי־בהירות ביחס לפקודות האבטחה ונוכח בעיות בהקצאת כוח אדם למשימות מרחב הפיקוד. לא נודע אם הדו"ח מצביע על אשמים מקרב אנשי המילואים שהיו אמורים להיות שם ושלכאורה נטשו את המתקן.

ביהמ"ש ייקרא להורות לרב גורן להסיר את האנדרטה של אגם

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

עיריית ירושלים תגיש היום ככל הנראה, כתב־אישום נגד הרב שלמה גורן על בניית האנדרטה לזכר קורבנות השואה ללא רשיון.

העירייה טוענת כי האנדרטה, יצירתו של יעקב אגם, שבה טילוב של אש ומים, הוצבה על גג כולל האידרא ליד הכותל המערבי, ללא רשיון בניה כנדרש. העירייה תבקש מבית־המשפט לעניינים מקומיים לצוות על הסרת האנדרטה.

אתמול הכריז הרב גורן, כי אין בדעתו להוריד את האנדרטה ביוזמתו.

שומרון: ההשתמטות מצה"ל נושא פוליטי

מאת סלי זליגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

השתמטות בנים ובנות מסידות בצה"ל הוא נושא פוליטי המחייב טיפול. כך קבע הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון.

בשיחה עם בני נוער לפני גיוס לצה"ל, אמר אתמול הרמטכ"ל כי היה שמח לו כל צעיר וצעירה היו משרתים בצבא. „כל מי שכשירים גופנית או נפשית, חייבים לשרת בצה"ל", הדגיש הרמטכ"ל את עמדתו, והוסיף כי חלק מהנערות מצהירות על דתיותן לצורך השתמטות. „הנושא הוא פוליטי ואני מקבל זאת כעובדה אבל צריך לעשות בו סדר. עובדה פוליטית זו יוצרת אפליה", אמר רב־אלוף שומרון.

טל מוזס מת מפצעיו ייקבר היום ליד אמו

(עו). – טל מוזס, בן 5, שנפצע קשה בפיגוע באלפי־מנשה מת אתמול בצהריים בבית־החולים „בילינסון" בפתח־תקווה. כזכור נהרגה באותו פיגוע אמו עופרה, ואביו ואחיו נפצעו.

מבית החולים נמסר כי רופאי מחלקת הכוויות שבה היה מאושפז טל לא הצליחו להילחם בזיהומים שפקדו אותו, מאז נכווה אנושות מבקבוק התבערה שהושלך לעבר מכונית המשפחה לפני שלושה חודשים.

מצבו של טל היה קשה מאד במשך כל החודשים שעברו מאז הפיגוע, למרות הניתוחים הרבים שעבר ומאמצי הרופאים. הכוויות מהן סבל היו בשיעור של 80 אחוז.

שמיר שלח

לווייתו של טל מוזס תתקיים היום בשעה 11.30 בבית־הקברות „סגולה" בפתח־תקוה. הוא ייקבר ליד אמו.

ראש הממשלה יצחק שמיר שלח אמש תנחומיו למשפחת מוזס. „כל העם בישראל והעם היהודי בעולם משתתפים בכאבה של משפחת מוזס ששילמה מחיר כבד בעד פעילותה בארץ ישראל".

במסגרת מאמציו להמשיך בתהליך השלום

פרס ייוועד השבוע בז'נווה עם מובארק ועם דה־קויאר

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

שר החוץ שמעון פרס יוועד השבוע בז'נווה עם נשיא מצרים חוסני מובארק ועם מזכ"ל האו"ם פרז דה־קויאר, כדי לדון עמם בסיכויי כינוסה של הועידה הבין לאומית.

הממשלה אישרה אתמול את נסיעתו של שמעון פרס ליומיים, לועידת מסחר ופיתוח של האו"ם. לשרים לא נאמר, כי למעשה מטרת הנסיעה היא פגישות עם מובארק ודה־קויאר.

פקידים בכירים במשרד ראש הממשלה הדגישו, כי הם מתייחסים בסלחנות לנסיעה. „שר החוץ יודע היטב שאין לו מנדט לדון בכינוסה של ועידה בינלאומית".

ראש הממשלה יצחק שמיר חזר והדגיש אתמול כי הוא מתנגד לרעיון כינאום הסכסוך. אפשר, שבמהלך הנסיעה יפגש פרס גם עם ריצ'רד מרפי, תת שר החוץ של ארה"ב, וישמע ממנו דיווח על פגישת מרפי יום קודם לכן עם ולאדימיר פוליאקוב, מנהל מחלקת המזרח התיכון במשרד החוץ הסובייטי.

חוסיין: דה־קויאר מקדם הוועידה

וינה (א.פ.). – חוסיין מלך ירדן צוטט אתמול בשבועון האוסטרי „פרופיל" באומר, שמכיר האו"ם חאוויר פרז דה־קויאר ייזום כינוס ועידת שלום בין־לאומית. המלך לא ציין בדבריו מתי יעשה כן המזכיר הכללי, אלא רק שהזמנות יישלחו לחמש החברות הקבועות במועצת הבטחון ולצדדים לסכסוך.

לדברי השבועון, אמר חוסיין, כי „הגענו לצומת חשוב אם לא לזה האחרון בהכנותינו לקראת ועידת שלום מזרח־תיכונית בחסות או"ם". כשנשאל על עמדתו של שמיר לרעיון הועידה, אמר חוסיין „מה ששמעתי

(המשך בעמ' 3)

מודעי תוקף: לפטר את פרס על פעילותו לקידום הוועידה

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות.

השר יצחק מודעי שב וקרא אתמול לראש הממשלה יצחק שמיר, לפטר את ממלא־מקומו שמעון פרס מהממשלה בגלל המשך פעילותו לקידום הוועידה הבין־לאומית.

„יש פסול בכך שאנחנו מאפשרים לפעול כך", אמר מודעי בכינוס ארצי של מסכידים מטעם הליכוד. „יש פה פעולה שלא קיבלה את ברכת הממשלה. פרס מוציא את שם ישראל לרעה וזה מצדיק סילוק מהממשלה אפילו יותר מאשר דברי אמת, כמו 'ראש ממשלה או שר חוץ מטופש'".

מודעי חזר וזלזל בוועידה הבין־לאומית, שלדבריו „היא בולה כחול־לבן מתוצרת פרס", ושגם „לתינוקות של בית רבן אי אפשר להסביר אותה".

עוד אמר כי בפגישותיו עם מנהיגי אירופה מסביר להם פרס שאם לא נתאמץ עכשיו עלולה לפרוץ מלחמה. בלגלוג שאל מודעי כיצד התאפשרה ההבנה בין פרס לחוסיין, והשיב ש„פרס לא ידבר רק על פתיחה למו"מ ישיר אלא גם על תוצאות הוועידה הבין־לאומית. כאן היו צריכים לומר גם דברים מפורשים, וזו הסכנה הכי גדולה".

שגיא: לא חשוב

סגן־השר דתני מילוא הגדיר את הוועידה הבין־לאומית באותו כינוס כ„סעודת פסאלית וקרירית". הוא ציטט מראיון שנתן חוסיין לפני כשבועיים לעתון „ארצעיקה", שממנו עולה, לדברי מילוא, שאין שום קשר בין מה שאומר פרס ובין מה שאומר חוסיין.

ראש אמ"ן לשעבר, אלוף (מיל.) יהושע שגיא, שהרצה אף הוא בכינוס, טען שלא ייתכן שהוועידה הבין־לאומית תשמש רק לפתיחה ולא יהיה מצידה נסיון לתמרן. לדברי שגיא, „מעולם לא דיברו כל כך הרבה אנשים, כל כך הרבה זמן, על נושא כל כך לא חשוב".

לוי ושמיר חברו נגד שרון להגדלת הנהלת „חירות"

מאת עליזה ולך, כותבת „דבר" לענייני מפלגות

מה שמכונה בתנועת חירות „מרד הסניפים" – ועיקרו התביעה להגדיל את ייצוג הסניפים בהנהלת התנועה ולהכפיל את מספר חבריה – נראה כמו התאגדות מחנות שמיר ולוי נגד מחנה שרון.

על סדר־יומה של ישיבת המרכז ביום א' הקרוב, הראשונה מאז הוועידה לפני יותר משלושה חודשים, אישור הרכב ההנהלה בת 120 החברים שהציע ח"כ מיכאל דקל, לבקשת שמיר. ברשימה שהרכיב דקל יש לסניפי התנועה ייצוג מזערי, ורובה כוללת בעלי תפקידים ייצוגיים ותתיקי התנועה.

ראשי הסניפים הגדולים לא השתירו את כוונתם מההרכב המוצע וכינסו אמש אסיפה של ראשי סניפים ופעילים מרכזיים כהם, כדי ללחוץ על ראשי התנועה לשנות את הרכב הרשימה המוצעת

(המשך בעמ' 2)

פרקליטי אנשי השב"כ יתאמו עמדותיהם לקראת החקירות

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

עורכי־הדין המייצגים אנשים בשב"כ ייפגשו השבוע לתיאום עמדות לקראת הופעת העדים בפני ועדת החקירה לבדיקת נהלי העבודה של השב"כ.

עורכי הדין יכפלו בהשוואת מסמכים וחומר שיש בידי כל אחד מהם. הם יבדקו אם בנושאים מסויימים עלול להיווצר ניגוד אינטרסים ביניהם. יצויין כי לא מדובר בגיבוש עמדה אחידה או קו משותף לטיעון של כל אנשי השב"כ בפני הוועדה וצפוי כי כל אחד מאנשי השב"כ יציג את עמדתו שלו.

(עו). – אנשי ועדת החקירה הממלכתית לחקירת הנהלים ושיטות החקירה של השב"כ התכנסו אתמול במקום משכנה של הוועדה בקומה העשירית של בית־החולים „שערי־צדק" בירושלים. הם דנו בסידורים הטכניים של דיוני הוועדה.

הוועדה תתחיל לשמוע עדים כבר בשבוע הבא. ככל הנראה יהיו ראשוני העדים אנשי שרות הבטחון שיסקרו בפני הוועדה את שיטות החקירה והליה בענייני טרור.

יו"ר ועדת החקירה לפעולות השב"כ, מבקר המדינה יעקב מלץ, מגיע לאכסניה שבה יושבת הוועדה, בבניין בית־החולים „שערי צדק". (צילום: אליהו הראתי)

450,000 עובדי השירות הציבורי ישבתו ביום א' על הקיפאון במו"מ

קיסר והברפלד ייפגשו מחר עם נסים בנסיון לקדם את המשא־ומתן

מאת חיים באור, סופר „דבר" לענייני עבודה

מטה הפעולה של ההסתדרות, בראשותו של חיים הברפלד, החליט אתמול לקיים שביתה כללית למשך יממה ביום א' הבא בכל המגזר הציבורי.

השביתה, האמורה להקיף 450,000 עובדים, תשתק משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, מוסדות להשכלה גבוהה, תאגידים ומוסדות ציבור. השירותים החיוניים יפעלו ביום השביתה במתכונת חירום.

בד בבד עם ההחלטה על שביתה, שהתקבלה בלחצם של האיגודים המקצועיים, צפויה מחר אחה"צ „פגישת פסגה" בין מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד לבין שר האוצר משה נסים והממונה על השכר באוצר הלל דודאי – בנסיון נוסף להשיג פריצת דרך במשא ומתן על הסכם שכר חדש במגזר הציבורי. רק אם תושג התקדמות ממשית לקראת הסכם, עשויה ההסתדרות לבטל את השביתה המתוכננת.

קיסר התייחס אתמול במרומז לביקורת שמתחו גורמים בהסתדרות וראשי איגודים על פגישותיו עם השר נסים, שלא הניבו תוצאות.

(המשך בעמ' 2)

בני משפחה, אנשי ציבור, קציני צה"ל וחברים לנשק השתתפו אתמול באזכרה לסא"ל יוני נתניהו, שעמד בראש כח החילוץ במבצע אנטבה לפני 11 שנה. בתמונה: אמו של יוני נתניהו עם סורין הרשקו, שנפצע קשה בפעולת החילוץ. (צילום: יצחק הררי)

ממשלת צללים בראשות נורת' הכינה תוכניות חירום למשטר צבאי בארה"ב

העתון „מיאמי הראלד" מספר כי ועדת החקירה של הסנאט חשפה ממשלה בתוך ממשלה, שפעלה בשנים 1983־1986

מיאמי (רויטר). – עוזר ראש המועצה לבטחון לאומי לשעבר, קולונל אוליבר נורת' הכין תוכנית חירום להשעיית החוקה ולהטלת משטר צבאי בארה"ב במקרה של התנגדות ציבורית נרחבת לפלישה אמריקאית למדינה זרה או לפריצת מלחמה גרעינית – נכתב אתמול ב„מיאמי הראלד".

העתון מוסר בהסתמך על תזכיר סודי שהוכן על־ידי היועץ הראשי לוועדת הסנאט ארתור לימאן ושחלקים ממנו הודלפו לעתון, כי לוועדת הסנאט החוקרת את פרשת „איראן־קונטראס" נודע, כי בין השנים 1983 ו־1986 שלט נורת' ב„ממשלת צללים".

„מדובר בחשיפתה של ממשלה שלמה בתוך ממשלה", ציטט העתון מתוך התזכיר, „שהופעלה מתוך בניין המינהלה על־ידי קולונל, עם צבא משלה, חיל אוויר, סוכנים דיפלומאטיים וסוכני ביון".

בצמטון ראיונות שערך עם חוקרי קונגרס ועם פקידי ממשל,

(המשך בעמ' 2)

בפסק־הדין המרשיע את שמואל עינב בתיווך לשוחד לאבי צור

ביהמ"ש מגנה פגישת ההתרמות של סוחרי הקרקעות אצל שמיר

בוחרים בעלי אינטרסים עסקיים משותפים הוזמנו לשטוח משאלותיהם לפני ראש הממשלה ובאותה הזדמנות – לתרום למערכת הבחירות של הליכוד

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

שופטו בית המשפט המחוזי בתל־אביב, אליהו מצא, מתח אתמול ביקורת על ראש הממשלה יצחק שמיר, שבלשכתו התקיימה בשנת 1984 בתקופת הבחירות לכנסת, פגישה של יזמים וסוחרי קרקעות לדיון בהתרמות למערכת הבחירות של הליכוד ולהמסות „אנו ממטיבותי של הליכוד".

בפסק־דינו של סוחר הקרקעות שמואל עינב (ראה ידיעה בעמ' האחרון), שהורשע אתמול במתן שוחד, אמר השופט: „בינוסם של העוסקים בעסקי הקרקעות לפגישה עם ראש הממשלה, מר שמיר, במשרד ראש הממשלה, היה אף הוא מעשה בלתי־נאות: ראשית, בשל כך שהיתה זו למעשה אסיפת בוחרים במסגרת הערכת הבחירות; שנית, מפני שמטרתה המוצהרת היתה ליתן הזדמנות לבעלי אינטרסים עסקיים משותפים לשטוח בפני ראש הממשלה את טענותיהם לגבי דרכי טיפולו של נושאי משרות ממלכתיות בנושאים הנוגעים

(המשך בעמ' 2)

هكذا من الأصل

משלחת צבאית מצרית בראשותו של גנראל פארוק לביב, מפקד יחידת הקישור המצרית, הגיעה לארץ לשיחות בנושאים בילטראליים עם נציגי יחידת הקישור לכוחות זרים. בתמונה: מפקד יחידת הקישור, תא"ל אורן שחור וגנראל פארוק לביב.
(צילום: אלונה יפת דו"ץ)

ראש המחלקה להתיישבות נסים זווילי:

האוצר שינה סעיפים מרכזיים והוליך שולל את ועדת רביד

מאת יקיר צור, סופר "דבר"

ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות היהודית נסים זווילי, תקף אתמול בחריפות את ראשי משרד האוצר באומרו כי האוצר הוליך שולל את חברי ועדת רביד כאשר שינה, ללא ידיעתם ובניגוד לסיכומים מוקדמים, את המלצותיהם בנוגע למשבר במשק המשפחתי.

זווילי ציין כי בקשת האוצר לוועדת הכספים של הכנסת אינה תואמת, לפחות בשני תחומים, את המלצות ועדת רביד, זאת בניגוד לסיכום לפיו כל שינוי בהמלצות הוועדה חייב להעשות בשיתוף כל הגורמים.

אחד השינויים המרכזיים הוא לגבי ההתיישבות ברמת הגולן ובבקעת הירדן. לפי המלצת האוצר ימנעו במשך ארבע השנים הקרובות תקציבי פיתוח וקליטת משפחות חדשות, משום שהם יוקדשו לכיסוי חובות, זאת בניגוד להמלצות ועדת רביד. שינוי אחר הוא שבניגוד להמלצות ועדת רביד אין בהמלצות האוצר הבטחה להקמת קרן להון חוזר ולאשראי מרוכז, שיבטיח הפעלה סדירה של המשק המשפחתי בעתיד.

זווילי הדגיש כי שינויים אלה הם הפרה גסה של הסיכומים המוקדמים, והדבר מעמיד בסימן שאלה את נכונות האוצר לפתרון אמיתי וארוך טווח.

ההסתדרות בעד האינטגרציה שר החינוך: אין מגמה לבטלה

שר החינוך, יצחק נבון, הודיע למזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, שבמשרדו אין כל מגמה לבטל את האינטגרציה בחינוך. על כך מסר קיסר בישיבת הוועדה המרכזת אתמול בעקבות הצעות לסדר היום.

פיני שומר אמר בישיבה כי הצעות שהועלו על־ידי משרד החינוך פירושן המעשי הוא כירסום באינטגרציה. לכן חייבת ההסתדרות לגלות עירנות לכוונות משרד החינוך. לדבריו, לא השלים משרד החינוך את הרפורמה באינטגרציה ועתה יש גורמים במשרד זה המתכוונים לחסלה. הוא הגיב בחומרה על התופעה המדאיגה של "החינוך האפור" היוצר פער בין תלמידים ממשפחות עשירות לאלה שאין בידן לממן את מחירו הגבוה של החינוך.

אפרים דילוני אמר שההסתדרות כתנועה חברתית, אינה יכולה להשלים עם המגמות המנשבות במשרד החינוך. "מטרת האינטגרציה היא סגירת פערים חברתיים", אמר.

נחום פסה הזהיר מהכוונות לפגוע בבחינות הבגרות בניגוד לדעת פרופסורים מומחים בנושא, והמגמה לפתוח בתי ספר קהילתיים שיגבו תשלום מההורים, "עבור חוגים. "תכנית משרד החינוך כפי שבאה לידי ביטוי בדברי המנכ"ל, ד"ר שושני, היא יצירת חינוך לעשירים וחינוך לעניים", אמר.

גדעון בן ישראל הציע שמשלחת מטעם הוועדה המרכזת תפגש עם שר החינוך ותעלה בפניו את עמדת ההסתדרות בנושא האינטגרציה. בן ישראל אמר שכינוס ארצי של מזכירי מועצות פועלים שנערך בסוף השבוע שעבר, החליט לצאת נגד הפגיעה באינטגרציה בחינוך.

בסיכום הדיון התקבלה הצעת הסיכום של מזכ"ל קיסר הקוראת למשך האינטגרציה.

קיבוץ לביא נבהל מהפרסום: לא יקבל יהודה עציון לשיקום

מאת אוריאל בן־עמי, סופר "דבר"

מזכיר קיבוץ לביא הודיע אתמול בעקבות הפרסום ב"דבר" שיהודה עציון מארגון הטרור היהודי לא יתקבל לקיבוץ עקב התנגדות החברים למעשיו.

אתמול פורסם ב"דבר" כי עציון, מראשי ארגון הטרור היהודי, עזב את כלא תל־מונד ועבר להתגורר בישיבת "עזוהעמק" בעפולה, השייכת לשרות בתי־הסוהר. במקביל נמסר כי עציון עומד במסגרת תוכנית השיקום שלו בקיבוץ לביא.

מזכיר קיבוץ לביא, לייכל ליפניק, אמר כי עציון אכן הגיע למשק ופנה למזכירות בבקשה לעבוד במטעי המשק. ליפניק אמר כי עציון טרם התחיל לעבוד בקיבוץ וכי נושא קבלתו אמור היה להידון באסיפת־חברים שנועדה לאמש, אך נדחתה. ליפניק ציין כי קרוב משפחתו של עציון המתגורר בקיבוץ לביא ביקש להביא את הנושא לאסיפת־החברים.

ואולם בעקבות הפרסום חוששים בקיבוץ לביא כי קבלתו של עציון תתפרש כהסכמה למעשיו, ולכן נושא קבלתו לעבודה בקיבוץ לא יובא כלל לאסיפת־חברים.

ליפניק אמר לסופר "דבר": "אין לי עניין שקבלתו של יהודה עציון לעבודה במשק תגרום לקרע בין החברים, אפילו אם הנושא היה מגיע לאסיפת־חברים היה זוכה להתנגדות – לא היינו מעמידים אותו כלל להצבעה. מזכיר קיבוץ לביא אמר עוד כי קבלתו של עציון לעבודה בקיבוץ עלולה לגרום נזק רב לבית־הארחה במשק, המארח בימים אלה כ־250 בני־מיעוטים. הוא אמר כי ועדת החברים של הקיבוץ יכולה למנוע את העלאת הנושא באסיפת־חברים ואמר כי הוא מעריך שכך יקרה, וכי עציון לא יתקבל לעבודה בקיבוץ.

מזכיר לביא מסר עוד כי חברי משק רבים מתנגדים למעשיו של עציון, שתיכנן לפוצץ את מסגד כיפת־הסלע ולא הביע חרטה על מעשיו.

ביהמ"ש מגנה פגישת

(המשך מעמ' 1)

לעסקיהם, ושלישית, בשל כך שכינוס זה נועד לקדם גם את צרכי מבצע ההתרמה".

השופט אמר עוד, כי אין זה יאה לכנס אסיפות בוחרים ולו גם למכירות הסברה גרידא, במשרדי הממשלה או בלשכותיהם של שרים ונושאי משרות ממלכתיות בכירות אחרות. לא כל שכן שמן הראוי היה להימנע מכך בנסיבות כינוסה של הפגישה האמורה ונוכח מטרותיהם של המוזמנים והיוזמים. "הנני מניח", אמר השופט, "שראש הממשלה לא ידע על קיום הכוונה לקדם בעזרת הפגישה הזאת גם את צרכי ההתרמה, אך לאור דבריו שהבאתים, חזקה עליו שהעריך שהעריך מה עשויות להיות ציפיות המשתתפים, ודי היה בכך כדי לחייב את בחירתה של אכסניה אחרת".

השופט התייחס גם לנושא הפעילות המפלגתית במשרדי הממשלה ואמר: "אינני יודע אם מה שנגלה לעיני בגדר הדיון בתיק זה הינו בבחינת נורמה רווחת או בגדר חריג יוצא דופן. בין כך ובין כך טעון הנושא ליבון ובדיקה, לשם מניעתו של עירוב תחומים בלתי־רצוי בין עסקי ממשל לבין עסקי פעילות מפלגתית.

השופט התייחס בתחילת פסק־דינו לטענת שמואל עינב, כי תרומתו לעמותת "אנו ממשיכים" ניתנה בין היתר בעקבות פניות של יצחק שמיר ומיכאל דקל. על כך אמר השופט בפסק־דינו: "לאשר יוחס על־ידיו (על ידי עינב) לראש הממשלה בנושא זה, אין יסוד. הנאשם אמנם הוכיח, שבתקופה הסמוכה לבחירות נפגש ושוחח עם ראש הממשלה בנוכחותו ובהשתתפותו של סגן השר דקל... אך כמה שנתברר בעניין עדותיה של פגישתו עם ראש הממשלה נובע, שהענקותיו ל'אנו ממשיכים' נמסרו, או לפחות הובטחו, לפני קיומה. אינני מוצא מכלל אפשרות, שבמעמד הפגישה האמורה התבקש הנאשם על־ידי מר דקל ואולי גם על־ידי ראש הממשלה לתרום למערכת הבחירות, ואיש משני האישים האלה לא הכחיש בעדותו את גירסת הנאשם בעניין זה. ברם בין מה שנתבקש הנאשם במעמד הפגישה עם ראש הממשלה לבין הענקותיו ל'אנו ממשיכים', שהן נשוא הדיון בפרשה זו – אין ולא כלום".

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	14	22 –	מעונן
אמסטרדם	12	23 –	בהיר
בואנוס איירס	8	19 –	בהיר
הלסינקי	11	19 –	מעונן
הונג קונג	28	30 –	מעונן
וינה	13	28 –	מעונן
לונדון	16	27 –	בהיר
טוקיו	19	24 –	בהיר
מילנו	14	25 –	מעונן
יוהנסבורג	5	17 –	בהיר
לונדון	15	28 –	בהיר
ליסבון	15	30 –	בהיר
מאדריד			לא נמסר
מונטריאול	7	16 –	בהיר
ניו יורק	24	31 –	מעונן
סאן פאולו			לא נמסר
פאריס	17	27 –	בהיר
פרנקפורט	14	27 –	בהיר
ציריך	18	25 –	מעונן
ריו דה ז'נרו			לא נמסר
שטוקהולם	19	21 –	מעונן
שיקאגו	16	28 –	מעונן

תל־אביב: רח' בן־יהודה 1, טל. 5102620
ירושלים: רח' יפו 30, טל. 231373
חיפה: דרך הים 2, טל. 384655
באר שבע: רח' האבות, טל. 35282
swissair

אושר ייקור 3 אחוזים בספרי לימוד

(עש"ת). – משרד החינוך אישר העלאה של 3 אחוזים במחיר ספרי הלימוד במסגרת חוק הפיקוח על מחיר ספרי הלימוד.

מספר מצומצם של ספרים שאולו מן השוק הודפסו שנית במהדורה הקודמת או בשינויים קלים, ולצורך זה אושרה להם תוספת על המחיר.

דבר DAVAR דאבאר
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
עורך "דבר השבוע" טוביה מנדלסון
מנהל כללי אמנון ברזילי
המו"ל - "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ב'
טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

נחתם הסכם בוררות בתיאטרון עם ויינגרטן

מאת אריאלה ראובני, סופרת "דבר"

מנכ"ל תיאטרון חיפה נועם סמל והשחקנית עפרה ויינגרטן חתמו אמש על הסכם בוררות שקיבל את ברכתו של ראש עיריית חיפה אריה גוראל והיו"ר החדש של מועצת המנהלים של התיאטרון יונה יהב.

על־פי ההסכם עליו חתום גם ועד שחקני התיאטרון והמנהלים האמיתיים של התיאטרון תורכב ועדת הבוררות מיעקב אגמון, שישמש כיו"ר, חנה מרון וד"ר דוד אלכסנדר המשמש כנשיא אי.טי.איי. בישראל. תפקידה של הוועדה, שתסיים את עבודתה תוך 30 יום, לפסוק בסוגיות השנויות במחלוקת.

נמסר כי כל עוד מתקיימת הבוררות לא יחול שינוי במעמדה של ויינגרטן בתיאטרון.

בדיקת הפוליגראף העלתה:

לא היה שותף למזמין הפריצה לבית־הספרים

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

החשוד בפריצה לבית הספרים הלאומי באוניברסיטה העברית שוחרר אתמול לאחר שבבדיקת פוליגראף נמצא כי הוא דובר אמת וכי לא היו גורמים נוספים שהזמינו ממנו את כתבי־היד.

החשוד, ששמו אסור לפי שעה לפרסום, נעצר ביום ה' לאחר ששני הצעירים שנתפסו בעת הפריצה מסרו כי הוא שתכנן אותה ואף ציידם בכלים מתאימים.

מעצרו הוארך בסוף השבוע בחמישה ימים אך הסיכום בין סניגורו עו"ד יאיר גולן, למשטרה היה כי הוא יבדק בפוליגראף לגבי השאלה אם יש מישהו נוסף את הפריצה. סוכם כי אם ימצא כי הוא דובר אמת הוא ישוחרר מיד.

המשטרה ממשיכה בחקירתה ובזמן הקרוב יוגשו כתבי אישום נגד שלושה החשודים.

גנדי: הצעת הטראנספר לגבי הערבים וגם לגבינו

(עי). – "ההסדר לגמרי צודק. לגמרי הומאני. גם לגבי הערבים וגם לגבינו וגם לגבי הציונות" – כך הגיב אתמול אלוף זאבי על הסערה הציבורית שקמה בעקבות דבריו ביום ו'.

זאבי, שרואיין אתמול ב"יומן הבוקר" של "קול ישראל", אמר כי את המלה "טראנספר" למד לפני שנים רבות ממוריו בתנועת העבודה, ברל כצנלסון ויצחק טבנקין. לדבריו אבות תנועת העבודה דיברו על פתרון הבעיה של ערביי ישראל בטראנספר. "נכון שאני מינימליסט לעומתם, הם דיברו על טראנספר כולל של כל ערביי ארץ ישראל, ואני אומר טראנספר מתואם, דהיינו מוסכם, חילופי אוכלוסין לגבי ערביי השטחים. אנחנו קיבלנו מיליון יהודים מארצות ערב, אנחנו נחזיר קצת פחות מזה", אמר זאבי.

ברעם: בתיקולו של כהנא

מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, אמר אתמול, כי "גנדי אינו כהנא, אבל הוא בתיקולו והבבואה שלו". הדברים נאמרו בתגובה לפרסומים אודות התבטאות אלוף (מיל.) רחבעם זאבי שתמך בטראנספר של הערבים.

בדברו בישיבת מרכז ארגון הגימלאים ותיקי המפלגה אמר ח"כ ברעם, שדברי גנדי יכלו להיאמר רק מפני שהם נקלטו היטב על קרקע שהוכשרה למגמות אנטי־ערביות, הדוחות כל הצעה לפתרון הבעיה בתוכנית שלום.

נאסר על השר פרץ

(המשך מעמ' 1)

סופרת "דבר" מזבה צימוקי מוסרת:

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש יפנה הבוקר לבית־הדין הרבני בבקשה לבטל את צו עיכוב היציאה מהארץ שהוצא נגד ויליאם נקש על־ידי אשתו רינה.

צו העיכוב הוצא בשעתו על־ידי רינה נקש בטענה שיש חשש שאם יוסגר בעלה היא תיוותר עגונה. צו המניעה היה אחד האמצעים שנקטו עורך־דינו של נקש. וולאנד רוס כדי למנוע את ההסגרה.

לאחר שבג"צ אישר את החלטת שר המשפטים אברהם שריר, להסגיר את נקש – נותר בעינו צו עיכוב היציאה מן הארץ שהוצא על־ידי בית־הדין הרבני. יצויין כי נשיא בית־המשפט העליון מאיר שמגר, התייחס לצו עיכוב זה בפסק־הדין הראשון שנתן בעניין נקש, בחודש מארס האחרון, באומרו שצו זה בלבד אין בו כד למנוע את ביצוע ההסגרה וכי הוא משוכנע שבית־הדין הרבני יבטל בעצמו את הצו.

מקור בכיר במשרד המשפטים שב אתמול ואמר כי אם בית־הדין הרבני יסרב לבטל את צו עיכוב היציאה תפנה המדינה לבג"צ נגד בית־הדין הרבני.

ממשלת צללים בראשות

(המשך מעמ' 1)

הן זה הגוכחי והן קודמים, כותב "הראלד", כי נורת' נהנה מעוצמה רבה ביותר על הארגון הבלתי־רשמי החשאי, שעם חבריו נמנו שר המשפטים אדווין מיז, ראש סוכנות הביון המרכזית לשעבר ויליאם קייסי וראש המועצה לבטחון לאומי לשעבר ויליאם קלארק.

העתון מציין כי עוצמתו של נורת' היתה גדולה דיה כדי שיוכל לשנות על פי רצונו את נתיבם של להויינ' ביון כדי שיעקבו אחר ספינת סובייטית או להודות על שיגור מטוסי ביון אל מעל לניקארגואה או לקובה. הוא גם היה מעורב בפעילויות פנים אמריקאיות ובכללן במערכה להצגת ניקארגואה כסיכון לשלום שבנותיה וארה"ב.

לדברי העתון צמחה ממשלת הצללים, ככל הנראה, מתוך קבוצה שיסד ראש סוכנות הביון המרכזית לשעבר ויליאם קייסי בסוף מערכת הבחירות של 1980 ושנקראה "קבוצת הפתעת אוקטובר". תפקידה היה לעקוב אחר התקדמות מאמצי ממשלו של קארטר לשחרר בני הערובה שהוחזקו באותה העת על־ידי איראן. לדברי "הראלד" לא ניתנו כל הנחיות ברורות לאנשי הארגון, שחבריו קיימו את פעילותם באמצעות מגעים חשאיים עם אנשים שלא דיווחו ישירות להם. על פי ההסדר עם אנשי הארגון הורשו פקידי ממשל להכחיש כל מעורבות בפעילות בלתי חוקית שנעשתה עלידם בשליחותו.

נורת', שהודח מתפקידו ב־25 בנובמבר אשתקד על חלקו בפרשת מכירות הנשק לאיראן והפניית רווחיו ל"קונטראס", אמור לפתוח במסירת עדותו בפני הוועדה המשותפת לסנאט ולבית הנבחרים ביום ג' הקרוב.

בנק "יהב" לעובדי המדינה בע"מ
הסכון יהב בע"מ
ליד בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ
אסיפה כללית שנתית
של חברי הקופה, תתקיים ביום 16.7.87 בשעה 11.30 במשרד בנק הפועלים, שד' רוטשילד 50, תל־אביב.
על סדר היום:
– אישור הדוחות הכספיים לשנת 1986.
– מינוי רואה חשבון לשנת 1987.
– שונות.
במידה ובזמן הנקוב לעיל לא יהיו מספיק משתתפים כמתחייב עפ"י התקנון, תתקיים האסיפה בשעה 14.00 בו ביום באותו מקום, בכל מספר משתתפים שהוא.
ההנהלה

שרון תובע גינוי לחוסיין

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של "דבר"

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון, תבע מהממשלה לגנות את חוסיין מלך ירדן על שאירח את נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים.

השר שרון קרא אתמול בישיבת הממשלה הודעה המגנה את המלך חוסיין ומשווה את ביקור קנצלר אוסטריה לשיתוף הפעולה של המופתי הירושלמי עם אדולף היטלר.

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר, כי הביקור אכן ראוי לגינוי, והוסיף כי טוב היו עושים מנהיגי ערב הרוצים בשלום עם ישראל אילו הפגינו רגישות גדולה יותר בנושא זה. הוא הדגיש את תפקידה של ירדן בהקשר זה ואמר כי עליה להפסיק את ההתבטאויות המרושעות הנשמעות מתחומה כלפי ישראל.

בקבוק תבערה ליד חברון

מאת אוריאל בן־עמי סופר "דבר"

שני בקבוקי תבערה הושלכו אמש באיזור בית צחור לעבר כלי רכב ישראליים. לא נגרם נזק ולא היו נפגעים. כן הושלכו אבנים לעבר אוטובוס "אגד" ליד חלחול. לאוטובוס נגרם נזק קל אך לא היו נפגעים.

אמש, סמוך לשעה 22.00, הושלכו בקבוקי תבערה כ־300 מטרים ממזרח לצומת הארית שליד בית־צחור באיזור חברון. הבקבוקים התלקחו על הכביש אך לא גרמו לנזק או לנפגעים.

אוטובוס "אגד" בקו 60 שנסע מירושלים לקרית־ארבע נרגם באבנים. כאמור נגרם נזק קל. כוחות הבטחון פתחו בסריקה.

רוזוליו: המשק מידרדר – ואין מדיניות

מאת דני גוב, סופר הכלכלי של "דבר"

"הידרדרות חדשה צפויה במשק, שתוצאותיה תהיינה הרסניות לא פחות מאלה של כלכלת ימי אירידור. נתוני הקיפאון בתפוקה, הירידה בשיעורי החסכון, העלייה בצריכה הפרטית וההתרחשויות האחרונות בבורסה, כל אלה מהווים סימני אזעקה למתרחש במשק, ואם לא תגבש הממשלה מדיניות שתעניק עדיפות לבעיות המגזר היצרני המיצא, אכן תתממש ההידרדרות". כך אמר אתמול מזכ"ל חברת העובדים דני רוזוליו.

רוזוליו אמר כי על הממשלה לחדול מהתבוססות במקסם השווא של היציבות הכלכלית ולגבש מיד מדיניות כלכלית, שעל בסיסה ניתן לבצע אסטרטגיה תעשייתית. "מדיניות כזו, שתתואם עם מדיניות היצרנים, תוכל לתרום להבראת המשק" הוסיף.

תוצאות המדיניות הכלכלית במחצית השנייה של 1985 באות לידי ביטוי במאזן "כור" שהוגש לפני כמה ימים, המאזן משקף מצב שבו לא הושג דבר פרט להורדת האינפלציה, טוען רוזוליו.

450,000 עובדי

(המשך מעמ' 1)

בישיבת הוועדה המרכזת אמר כי הדיון שנועד למחר בינו לבין שר האוצר, הסתתפות הברפלד, הוא חלק מהמאבק שמנהלת ההסתדרות על דעת הקהל סביב תביעתה לחתום לאלתר על הסכם שכר חדש, לאחר שתוקף ההסכם הקודם פג לפני כשלושה חודשים.

קיסר הזים את "התיאוריה הנלוזה שלפיה השכר הוא אויב העם" והטעים שהעובדים תרמו באופן מכריע ליציבות המשק.

חיים הברפלד גרס שהשכר הנמוך של העובדים בשירות הציבורי גורם להתפוררותו של השירות. לדבריו, לא יתכן שעובדים מיומנים שהשכלתם גבוהה ישתכרו 500־700 שקלים. עוד אמר: "איננו מוכנים להמתין שבע או 10 שנים עד שיואילו באוצר לדון עמנו על קיצור שבוע העבודה".

מזכיר הסתדרות הפקידים, משה בית־דגן, חזר על טענתו שהפגישות בין קיסר לניסים – לדבות זו המתוכננת ליום שלישי – הן מיותרות, משום ש"האוצר מבצע תרמית ומפרסם נתונים על השכר בצורה מעוותת".

שר האוצר הביע תקווה אמש כי ההסתדרות "תנהג באחריות ולא תנקוט צעדים מיותרים". הוא הדגיש שהוצאות שכר כוללות יערערו את המשק ויפגעו, בסופו של דבר, בעובדים עצמם.

לוי ושמיר חברו

(המשך מעמ' 1)

ולהשתיתה על נציגי הסניפים. בכינוס עלתה גם התביעה להגדיל את מספר חברי ההנהלה מ־120 ל־240 לפחות, אם לא יותר, בטענה שמרכז הכפלגה גדל ביותר בכפליים ולפיכך לא יתכן להשאיר את ההנהלה בהיקפה הקודם.

הגדלת מספר חברי ההנהלה נועדה לגבור גם על ההכבדה שיש במרכז בן יותר כ־2,000 חברים, ואם יכלול הרכבה החדש את נציגי הסניפים תוכל ההנהלה לתפקד כגוף המוסמך תחת המרכז. יו"ר המרכז הוא אריאל שרון, והפיתות במעמדו של המרכז יפחית מבוחו, טעלה בוועידה האחרונה.

בכינוס אמש נשמעו קולות נרגנים של חברי־כנסת מבתנה לי וישל פעילים מרכזיים אחרים, נגד המגמה לרוקן את מעמדם של הסניפים מתוכן ומכות, דווקא בשעה שהליכוד צובר מעמד בדעת־הקהל.

הצעת ההחלטה קוראת להרכבת המוסדות על־פי החלוקה הבאה: 80 אחוז נציגי סניפים, 5 אחוזים שרים השאר לתיקון עיוותים.

ראש לשכתו של ראש הממשלה, צחי הנגבי, הופיע אף הוא בכינוס המפלגתי, אף שהוא עובד מדינה, במטרה להרגיע את הרוחות. לדבריו, פנה שמיר אל כל שרי המפלגה בתביעה להגדיל את מספר חברי ההנהלה ובישיבת המרכז יציע להכפילם.

נשיא אלג'יריה צ'דלי בן ג'דיד (משמאל) מקבל את פני יו"ר אש"ף יאסר ערפאת, עם הגיעו של זה להיכל התרבות של אלג'יר בשבת בערב, כדי ליטול חלק בחגיגות יום העצמאות ה־25 של אלג'יריה. (צילום: א.פ.)

"אובזרוור" הלונדוני מספר:

37 פעילי עלייה מיהודי אתיופיה מוחזקים במאסר

מאת דליה שחק, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – ממשלת אתיופיה מחזיקה במאסר 37 יהודים אתיופים המואשמים בנסיון לפתיחת דרכי עלייה לארץ – מוסר ה"אובזרוור" הלונדוני, המסתמך [illegible] מקורות ישראליים. שמונה מן האסורים מוחזקים [illegible] בדרום מנזה אתיופיה לאחר שניסו לארגן [illegible] ג'יבוטי. האחרים עצורים באדיס־אבבה ובגונדר, הם מתוארים כמתוכים אשר סייעו בארגון מסלולי עלייה.

חוטפי בנו של רופא שיניים בעזה דורשים 50 אלף דינר

(ע). – חוטפי הילד בן ה־3, בנו של רופא שיניים מעזה, דורשים תשלום כופר של 50 אלף דינרים ירדניים תמורת החזרתו. עד כה עוד לא הושלם הכופר והמשטרה עושה מאמצים לאתר את החוטפים ולשחרר את הילד.

ביום ג' שעבר שיחק הילד, מחמוד רבאח אל מועדי ליד בית הוריו בעזה. לפתע עצרה מכונית "פז'ו 404" לידו, ושלושה גברים יצאו ממנה וחטפו אותו. זמן קצר לאחר מכן פנה למשטרה אביו, ד"ר ואליד רבאח אל מועדי, והודיע על החטיפה.

מאז החטיפה מגיעות שיחות טלפוניות לבית משפחת אל מועדי ולשכניהם. המטלפנים מציגים את עצמם כחוטפים, ותובעים כופר של 50 אלף דינר תמורת הילד, שמצבו טוב, לדבריהם.

מתגבש רוב בעד הלביא

(המשך מעמ' 1)

שר האוצר משה נסים מתכונן להביע את דעתו בנושא בישיבת הממשלה הבאה. אתמול אמר נסים, כי בכוונתו לתאר בפני שרי הממשלה את המשמעות החמורה של הגדלת תקציב המדינה, אם יוחלט להמשיך בפרוייקט ה"לביא".

הזולה בפרוייקט

אתמול נודע, כי ההסדר המוצע על־ידי התעשייה האווירית כולל הוזלת הפרוייקט ב־20 אחוז, מהם 10 אחוזים באמצעות קיצוץ שכר העובדים ו־10 אחוזים על־ידי ביטול סעיף הרווח בתחשיב. הודגש, כי אין מדובר בפטורה, אלא בהסדר שלא יפגע באיכות המטוס, בביצועיו ובמועדי ההספקה. אלא יאפשר פריסה שונה של תשלומי מערכת הבטחון תודות לנכונותם של גורמים פיננסיים אמריקאיים לתת מימון־ביניים חלקי.

בקשר לכך נודע, כי חברת "גרומן" הסכימה כבר לפני זמן רב לדאוג למימון־ביניים לשנים שבהן יחרוג הפרוייקט מ־550 מיליון הדולאר שהוקצה לו שר־הבטחון. עד כה לא הגיע תקציב הפרוייקט בשום שנה לסכום זה והוא אינו עומד להגיע אליו עוד שנתיים. השנה מסתכם תקציב ה"לביא" ב־400 מיליון דולאר בלבד.

ראשי עיריות יוזמים רשימה חדשה לכנסת

מאת עמרם נבאי, סופר "דבר"

כוונה להקים גוף של מרכז השלטון המקומי, שיתמודד כבר בבחירות הקרובות, על מנת להרחיב את הייצוג של ראשי הערים בכנסת, הולכת ומתגבשת בקרב שורה של ראשי ערים גדולות. נודע כי קיימת התעניינות בתוכנית ותומכים בה ראשי ערים מהליכוד והמערך. בפגישה סגורה של ראשי עיריות חיפה, תל־אביב וגוש דן תמכו רוב הדוברים בהצעה. עיקר זעמם של ראשי הערים מופנה כלפי השלטון המרכזי, אשר אינו מקדיש לדעתם משאבים בכספיים ואחרים ומתעלם כליל מיישום דו"ח ועדת זמבר – הממליץ להסדיר שורה ארוכה של תביעות בין השלטון המרכזי למקומי. רוב הדוברים היו בדעה כי מאחר והבחירות לרשויות המקומיות הן אישיות, אין ספק שהם יקבלו תמיכה ועידוד מהתושבים.

ראש עיריית חיפה אריה גוראל אמר, כי באין מנהיגות של השלטון המרכזי עיקר העול מוטל על ראשי הערים, ועל כן יש לעשות למען שיפור השירותים לתושבים. ראש עיריית תל־אביב שלמה להט, אשר היה בין התומכים הנלהבים ברעיון, קרא לממשלה לעשות, פסק זמן ולהפנות משאבים ותקציבים לשיפור איכות חיי תושבי תל־אביב והמדינה ככלל. להט המשיך ואמר, כי הוא יארגן קבוצה של ראשי ערים למשימה זו. ראש המועצה המקומית אזור, יצחק אלישיב, המליץ באותה פגישה על צמצום מספר הרשויות, כדי למנוע כפילויות של תפקה.

מוצרט ופוצ'יני הרכיזו: בעפולה קיימת אופרה

מאת יצחק מירון, סופר "דבר"

להיטי אופרה מפורסמים מאת הדר, מוצארט, פוצ'יני וליאונקאוולו בביצוע סולני האופרה הישראלית החדשה, התזמורת הסימפונית של חיפה והמקהלה הלאומית "רינת" בניצוחו של סטנלי ספרבר, הפכו אמש חלום של ראשונים לעובדה: "יש אופרה בעפולה".

הקהל שמילא את היכל התרבות היפהפה של בירת העמק היה אכן מודע מאד לכך שהוא לוקח חלק באירוע היסטורי...

האופרה הישראלית החדשה, בשיתוף עם אמנות לעם בעיריית עפולה, המרכזים הקהילתיים והמועצות האזוריות הגלבוע ועמק־יזרעאל, תבדו יחדיו כדי לספק לתושבי עפולה ולצעירידה ולתושבי העמק כולם אישור סופי ומוסמך כי אכן, "החור שבסוף הסרגל" נעלם ואיננו והבדיחות על בניין האופרה בעפולה הפכו לנחלת העבר.

ממשלת ישראל
אבלה
על מותו של
טל מוזס
בן ה־5
אשר נפצע אנושות בידי מחבלים בקרבת ביתו
אלפי מנשה ומשתתפת ביגונה הכבד של המשפחה.

אנו מודיעים בצער על פטירתה בשיבה טובה של יקירתנו
רחל בלבר
הלוויה תתקיים היום יום שני ט' תמוז תשמ"ז 6.7.87 ותצא מבית התרבות בשעה 16.30
המשפחה
ובית יפעת

חופש העתונות – חשוב אך יחסי מספרים עתונאי העולם השלישי

בכינוס בי"ל על מעמד התקשורת סופר על מאבקים, צנזורה וצנזורה עצמית

מאת יורם לוי, סופר „דבר"

שאלת תפקידה ומעמדה של התקשורת בעולם השלישי נדונה השבוע בהרחבה בכינוס רב משתתפים שנושאו „תקשורת ופיתוח לאומי, מסורת וחידוש". את הכינוס אירגנו המכון לקומוניקציה על שם סמארט שליד האוניברסיטה העברית והמחלקה לשיתוף פעולה בין־לאומי במשרד החוץ. נציגי התקשורת ומחקר מ־16 מדינות מהעולם השלישי לקחו בו חלק.

אחד מימי הדיונים הוקדש השבוע לנושא הגבלת התקשורת. עתונאים ממדינות שונות סיפרו על המצב בתחום זה בארצם ומעניין היה לשמוע כיצד מתורגם מושג „חופש העתונות" באפריקה, במזרח אסיה או בדרום־אמריקה תוך השוואה למעמד התקשורת בישראל.

„לעתונות היה תפקיד חשוב בהפלת משטרו של הנשיא מארקוס", סיפר ארתורו בורז'אל, עורך ה„סטאר" ושדרן טלוויזיה מן הפיליפינים. „מדיניותו של מארקוס היתה לדכא את חופש העיתונות בפיליפינים, אך במשך הזמן הפכה העתונות לגורם שתיווך והעביר מידע בין תומכי מרקוס למתנגדיו". משטרו של מארקוס, סיפר העתונאי, הצטיין בשליטתו ההדוקה על מספר גדול של עתונים ותחנות טלוויזיה ורדיו. לאחר הדחתו הנהגה מדיניות לפיה יימכרו כל הרשתות והעתונים שבבעלות ממשלתית, פרט לתחנת טלוויזיה ורדיו אחת בבעלות הממשלה.

שרמיין האקט מן הטלוויזיה הממלכתית של אנטיגואה, סיפר בכינוס כי בארצו, המונה 80,000 נפש, תחנת טלוויזיה אחת, שלוש תחנות רדיו וחמישה עתונים. למרות זאת גם באנטיגואה מתעוררות בעיות דומות לאלו המוכרות בישראל בתחום ההפקה העצמית. לדבריו, ארצו משופעת בתוכניות קניות וסובלת כהגדרתו מ„תסמונת „שושלת" ו„ראלאס".

אנריקה אסקרזו, מנכ"ל המגזין „ג'ני", סיפר כי בתקופת המשטר הקודם בפרו גלו משם עתונאים רבים. הוא סיפר, כי באותה תקופה הוטלה צנזורה קשה כמעט על כל נושא והעתונים נלחמו כדי למצוא דרכים לעקוף אותה. בהמשך הגבלה הצנזורה לנושאים צבאיים. „הממשלה לא דיווחה על תנועות הצבא הפרואני אבל קיבלנו את האינפורמציה דרך צ'ילה, אם כי בצורה מעוותת". כיום השתנה המצב בפרו לחלוטין. לאנשי העתונות חופש מוחלט והם רשאים לא להסגיר את מקורות המידע שלהם, סיפר אסקרזו. לדבריו, מקדישה התקשורת בפרו זמן רב לסיקור המתרחש בישראל וזאת אף בצורה אוהדת.

בסרי־לנקה נתונים הרדיו והטלוויזיה בבעלות ממשלתית. ראש המחלקה לתקשורת באוניברסיטת קולומבו פרופ' דיסאנאיקה, אמר כי לארצו חוקה המבטיחה את חופש הביטוי והדעה, אך במציאות יש מספר מגבלות. בארצו אין צנזורה ישירה, אך אסור לפרסם ביקורת גלויה נגד הממשלה. „הציבור מודע לכך שהמידע שנמסר לא תמיד מדויק ולכן סומכים על העתונות הזרה", אמר פרופ' דיסאנאיקה. הוא הוסיף כי תוכנן של הידיעות המופצות בארצו שונה ממה שנמסר לעתונות הזרה, כשהמגמה היא לגמד את הארועים במיוחד בכל מה שקשור למאבק הממושך נגד המחתרת הטמילית. הדבר נעשה גם בהנחה שחלקים רחבים בציבור אינם קוראים עתונים אלא נזונים מכלי התקשורת האלקטרוניים.

בקאמרון מצפים מן העתונאים לתמוך בממשלה המורכבת ממפלגה אחת. לדבריו של שדרן הטלוויזיה אדמו מוסא אמוס, העתונאים ממונים על־ידי הממשלה ולכן לא יסתכן עתונאי בביקורת נגד הממשלה מחשש שלא יקודם. למרות זאת, סבור השדרן כי יש בקאמרון מידה רבה של חופש עתונות, תוך הגבלות מרצון.

„העתונות היתה המכשיר העיקרי לשינוי בליבריה", טען עוזר למנכ"ל הרדיו הליברי טומי דיינס. לדבריו אחרי ההפיכה של סמואל דו הוכנס חופש הביטוי בליבריה. עיקר התקשורת מתרכזת בבירה מונרוביה. לדבריו אין בליבריה צנזורה, אך „יש מידה מסוימת של צנזורה עצמית".

„צריך להזהר מן השימוש במילה צנזורה, זה מטעה", סיכם את הדיון העתונאי טומי לפיד. „לפעמים אומרים שאין צנזורה, אבל לפעמים הצנזורה העצמית חזקה יותר מן הצנזורה בארץ אחרת".

בכינוס משתתפים גם אנשי תקשורת מהאיטי, תאילנד, בוליביה, מלאווי, מקסיקו, ברבאדוס, אל־סלוואדור ויפאן. הכינוס ימשך בשבוע הבא, במהלכו יסיירו המשתתפים בתחנות הרדיו והטלוויזיה, ידונו על התקשורת בקיבוצים ועל השפעות זרות שמביאה התקשורת.

נשות משפחתו האבלות של אחד מ־18 המקסיקאים שנמצאו מתים מחוסר חמצן בטיירה בלאנקה שעל גבול מקסיקו־ארה"ב, בקרון רכבת סגור שבו ניסו להבריח את הגבול לתוך ארה"ב. (צילום א.פ.)

העתון הכוויתי „אל אנבא" טוען:

שליח הכנסייה החטוף טרי וייט מת מהתקף־לב לפני כמה ימים

כווית (א.פ.). – שליח הכנסייה האנגליקנית טרי וייט, שנעדר מאז נחטף, כפי הנראה, ב־20 בינואר מת מהתקף לב – טוען העתון הכוויתי „אל אנבא".

העתון מצטט בידיעתו מקור פוליטי לבנוני כמי שאומר, שבידיו „מידע מוסמך על כך שוויט מת מוות טבעי ביום ג' או ביום ד' שעבר".

הפיקוד הצבאי הסורי במערב ביירות המוסלמית, שם נראה וייט לאחרונה, כמו גם פקידים מוסלמים אחרים בבירת הלבנון, אמרו אתמול, כי הם מטילים ספק באמינותו של הידיעה. עם זאת יצויין כי „אל אנבא" נחשב כמקור מוסמך לעניינים ערביים וכתומך מושבע בעיראק במלחמתה באיראן. זוהי הפעם הראשונה שעתון זה מתייחס לבני הערובה המוחזקים בביירות.

בלונדון אמרה דוברת הכנסייה האנגליקאנית איב קיטלי, כי לראש הכנסייה האנגליקנית, הארכיבישוף מקנטרברי, אין כל מידע בענין זה.

גלאס נמסר לאיראנים

אתמול הודיע רדיו הפלאנגות בידיעה שלא זכתה לאישור מכל מקור אחר, כי ראשי חזבאללה בלבנון מסרו לאיראנים את גלאס, שנחטף במערב ביירות לפני כשבועיים, לידי סגן ראש שירותי המודיעין האיראניים, שביקר לאחרונה בלבנון.

מתנגדות המשטר בדרום־קוריאה רומסות ברגליהן זר הנחומים ששלח יו"ר מפלגת השלטון רו טאי וו לסטודנטים האבלים על מותו אתמול בבוקר מפצעיו של סטודנט, שנפגע מרימון גז מדמיע לפני כחודש ימים. (צילום: א.פ)

מותו של סטודנט מפגין בסיאול החזיר את הסטודנטים לרחובות

סיאול (א.פ.). – מהומות הסטודנטים התחדשו אתמול בדרום־קוריאה, לראשונה מאז הכריז נשיא המדינה צ'ון דו הואן ביום ד' שעבר, כי בכוונתו למלא את דרישות האופוזיציה להנהגת רפורמה דמוקראטית בסדרי השלטון.

כ־2,000 סטודנטים יצאו אתמול בבוקר לרחובות הבירה סיאול מיד עם היוודע דבר מותו של סטודנט שנפצע לפני כחודש מפגיעת רימון גאז מדמיע במהלך הפגנה ושהיה מאושפז מאז בבית־החולים בטבור הבירה.

לאחר שהתקדמותם לעבר מרכז העיר נבלמה, פנו הסטודנטים לעבר בית החולים האוניברסיטאי שבו היה הסטודנט מאושפז עד למותו. הם קראו לעריכת טקסי זכרון בכל רחבי המדינה ואחר פנו לחדר המתים של בית־החולים, שם הוקם מזבח לזכרו של הסטודנט המת. מזבח נוסף הוקם באוניברסיטת יונסיי, שם רמסו הסטודנטים, מהם רבים עוטים סרטי אבל שחורים, את זר הפרחים ששלח יו"ר מפלגת השלטון רו טאי וו.

מספר מנהיגי האופוזיציה, בהם קים דאי יונג וקים יונג סאם, ביקרו במזבחות והבעירו קטורת לזכר המת. קים יונג סאם, מנהיג מפלגת האיחוד הדמוקראטית הספיד אותו וכינה אותו „קרבן על מזבח הדמוקראטיזציה".

סחר חופשי גם בתקשורת ומידע במו"מ עם המשלחת האמריקאית

מאת סופר „דבר" בירושלים

משלחת מטעם משרד התעשייה האמריקאי תדון היום עם נציגי משרד התקשורת בירושלים על קידום ההסכם על איזור הסחר החופשי, ועל ענייני טלקומוניקציה ושירותי מידע.

מנכ"ל משרד התקשורת בר־עמי גוב, וצוות בכיר של המשרד יבדקו עם עמיתיהם האמריקאים את האפשרויות הטמונות לשתי המדינות עם חתימת ההסכם.

בשלב ראשון יתמקדו השיחות בלימוד הדדי של מבנה מערכות הטלקומוניקציה בשתי הארצות. המשתתפים ינסו להכיר מקרוב בעיות תחוקה ומדיניות הקשורות בנושא. לאחר מכן ייעשה מאמץ להגיע להגדרה אחידה של מושגים ויאותרו תחומים שיש בהם אינטרס משותף לשתי המדינות.

לפני כשנה חתמה ממשלת ישראל על הסכם איזור סחר חופשי עם ארה"ב שאמור להיכנס לתוקף בתהליך הדרגתי של עשר שנים. הרחבת ההסכם לתחומי הטלקומוניקציה ושירותי מידע עשויה לעודד יזמות, ולהביא לפיתוח אפיקי מסחר בין שתי המדינות בנושא זה.

„ראוי להדגיש" אמר אתמול מנכ"ל משרד התקשורת, „כי כוונת האמריקאים היא להגיע בתהליך רב שנתי לליברליזאציה מקסימאלית ולפתיחות הדדית.

המועצה הבין־לאומית למען יהדות ברה"מ:

מדיניות ההגירה של גורבצ'וב טובה לכולם – רק לא ליהודים

מאת דליה שחורי, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). הגלסנוסט – אינו חל על יהודי ברה"מ – זו המסקנה העיקרית של יום הדיונים הראשון של הוועידה השנתית של המועצה הבין־לאומית למען יהדות ברה"מ, המתכנסת בלונדון בימים אלה. הדוברים טענו, כי אמנם יש גידול במספר היוצאים את ברה"מ: השנה יצאו כ־12,000, וכן שוחררו כמעט כל אסירי ציון, אך אין נסיון לפתור את הבעיה הלאומית היהודית. בברה"מ ממתינים עתה לדברי הדוברים 382,000 יהודים להיתרי יציאה.

גורבצ'וב, טוענים הדוברים, מנסה לדלל את הבעיה על־ידי מתן היתרים למסורבי עליה ולכמה אישים ששמם עלה לכותרות וזאת על מנת להשיג הישגים מדיניים במערב. למעשה, אומרים הנציגים בוועידה, סותמים חוקי ההגירה החדשים את הגולל על אפשרות יציאתם של רוב היהודים. על פי חוקים אלה תותר הגשת בקשה ליציאה רק למי שיש לו קרובים ישירים – הורים, בנים, אחים ואחיות מחוץ לברה"מ. על פי מצב זה יש ל־30,000 יהודים בלבד זכות להגיש בקשה לאשרת יציאה. שלטונות ברה"מ מונעים יציאת רבים בנימוקים בטחוניים והם מתייחסים למבקשי האשרות כאל מרגלים פוטנציאליים.

נציגי המועצה ינסו למנוע כינוס הוועידה לזכויות האדם במוסקווה כהמשך לוועידת הלסינקי, כל עוד לא ישוחררו כל האסירים הפוליטיים בברה"מ. כן הם שואפים עתה להעמיד על סדר היום את הבעיה הכוללת של יהודי ברה"מ ולא את שחרורם של מסורבי העלייה בלבד. הוועידה החליטה על קיום הפגנות בכל פעם שגורבצ'וב ייצא לסיור בעולם – כולל ביקורו בוואשינגטון ובדרום־אמריקה.

משמרות המהפיכה האיראנים חודרים לאיזור צור – ומתנגשים בלוחמי אמל

צור (ע"צ). – אנשי „משמרות המהפיכה" האיראנים, היושבים דרך קבע בבקעת הלבנון, החלו עוברים לאחרונה גם לאיזור צור, מאחוזה של המיליציה השיעית „אמל" בדרום לבנון. בששת החודשים האחרונים השתקעו 67 אנשי דת וצבא איראניים באיזור זה והם מפתחים בו פעילות רבה.

לדברי כתבים במקום עורכים המולות השיעים אסיפות רבות כדי לגייס את תמיכתם של יושבי הכפרים, ואילו אנשי הצבא האיראנים מאמנים את אנשי „ההתנגדות האיסלאמית" לפעילות צבאית נגד ישראל.

דובר בכיר של שומרי המהפיכה מסר לעתונאים בצור, כי 25,000 איש, שיעים וסונים כאחד, משתתפים באימונים אלה ובאסיפות הדתיות בלבנון.

אנשי המשמרות המהפכניים קנו לעצמם שביתה באיזור הודות למעורבות האיראנית בדצמבר אשתקד בנסיון לשים קץ ל„מלחמת המחנות" בין „אמל" לבין הפלשתינים.

„כיבוש" דרום לבנון בידי האיראנים נתקל בעויינות מצד „אמל", שנאחזה באיזור לאחר נסיגת צה"ל ב־1985. לפני חודשיים וחצי אף נעשה נסיון לרצוח את אחד המנהיגים השיעים האיראניים, שיח' צדיקי. הנסיון נכשל, אך במהלכו נהרג נהגו האישי.

יומיים קודם לכן לא היססו אנשי „אמל" לפזר בכוח קבוצה של אנשי „חזבאללה", שהתכוננו לחגוג בצור את „יום ירושלים". ב־19 ביוני אסרו אנשי „אמל" נשיאת נשק ולבישת מדים באיזור מתוך כוונה להנחית בכך מהלומה נוספת על אנשי הארגון. לאחר מכן סגרה „אמל" תחנת שידור שנפתחה שבוע קודם לכן על־ידי הפרו־איראנים בצור ואשר שידרה תכניות דת ושירים איסלאמיים.

אולם נראה כי צעדים אלה אין בהם כדי לבלום את חדירת אנשי חזבאללה לאיזור. האיראנים ותומכיהם נהנים מהיחלשות תנועת „אמל", שנפגעה קשה ב„מלחמת המחנות" ומן ההילה שהעניקו להם הפיגועים ברצועת הבטחון, כמו גם מן הזרם הבלתי פוסק של מטבע חוץ, המגיע מטהראן והמשמש ליישום תכניות סוציאליות.

שר החוץ ריימון קיצר ביקורו בירדן על רקע משבר ביחסי צרפת־איראן

מאת גדעון קרן, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – שר החוץ של צרפת ז'אן ברנאר ריימון הגיע אתמול לירדן לביקור רשמי שאמור היה להמשך שלושה ימים אך קוצר לכדי יום אחד בגלל המשבר ביחסי צרפת עם איראן.

ריימון, שנתקבל בשדה התעופה של רבת־עמון בשטיח אדום על־ידי עמיתו הירדני טאהר אל מסרי, אמר עם הגיעו, כי במוקד שיחותיו עם מארחיו יעמוד רעיון כינוס הועידה הבין־לאומית לשלום במזרח־התיכון.

בשוחחו עם עתונאים הביע ריימון את דעתו, כי „רעיון הועידה הבין־לאומית הוא תכנית אטראקטיבית ביותר למדינות הערביות" וכי עתה המכשול העיקרי הוא המחלוקת הפנימית בתוך ישראל. „זוהי פיסגה המציבה קשיים עצומים לשם זימונה, אך המייצגת רעיון מתקדם", הוא הוסיף.

כאמור, ישוב ריימון לצרפת כבר היום כדי לטפל שם במשבר ביחסים עם איראן. ריימון אישר את העובדה שאיראן הסכימה בשבת להסיר את ההסגר שהיא הטילה על שגרירות צרפת, בתגובה על הסגר שהטילה צרפת על שגרירותה שלה בפאריס חמישה ימים קודם לכן. „הדיפלומאטים הצרפתיים רשאים להכנס ולצאת לאחר שהם עוברים בדיקת זהות", הוא אמר. „למעשה הושוו בכך התנאים בשתי השגרירויות".

בפאריס נמשך ה„מצור" על השגרירות האיראנית, בציפיה לכך שהאיראני ואהיד גורג'י, החשוד בכך שהיה אחד ממארגני שורת פיגועים בפאריס בשנה שעברה, יסגיר עצמו לידי התובע הצרפתי לשם תיחקור.

ראש ממשלת ירדן זייד ריפעי, האמור להפגש היום עם ריימון, טס אתמול לדמשק לביקור בזק, שבמהלכו הוא נועד עם נשיא סוריה חאפז אסד ומסר לו שדר מחוסיין.

דיפלומאטים בבירת סוריה העריכו אתמול, כי ריפעי דיווח לאסד על השיחות שקיים חוסיין עם נשיא עיראק סדאם חוסיין בשבוע שעבר בבגדאד במגמה להכשיר את הקרקע לכינוס פיסגה ערבית.

קאנצלר מערב־גרמניה הלמוט קוהל (במרכז) וראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק מתקבלים בתשואות על־ידי הקהל בחזית קתדראלת ריימס שבמזרח צרפת. (צילום: א.פ)

30 עצורים בעקבות מטען ליד הצ'ק־פוסט

(עו). – 30 חשודים נעצרו לחקירה בעקבות הפיצוץ שאירע אתמול אחרי הצהרים כשמטען חבלה מאולתר התפוצץ מאחורי תחנת אוטובוס על ציר כביש הצ'ק־פוסט בכיוון לעכו. זה מטען החבלה השלישי שהונח באחרונה באיזור צומת הצ'ק פוסט.

סגן מפקד תחנת משטרת זבולון סגן־ניצב דני קופלר אמר, כי להערכת גורמי הבטחון לא מדובר בחוליית מחבלים הפועלת באיזור, אלא בפעולה ספורדית.

הבנק המשותף קאהיר־עמאן שוקל לחזור לשטחים

רבת־עמון (ע"צ). – בנק קאהיר־עמאן שוקל פתיחת סניפים בשטחים המוחזקים בידי ישראל. מנכ"ל הבנק ג'אודאט שעשעה יצא אתמול מבירת ירדן לגדה המערבית, כדי לבחון את האפשרות לפתוח סניפים בטול־כרם, ביריחו ובחברון.

חמשת סניפי הבנק המצרי־ירדני בשטחים נסגרו בעקבות מלחמת ששת הימים. בנובמבר שעבר נפתח סניף ראשון בשכם במסגרת התכנית הירדנית לפיתוח השטחים.

ארבלי: לפחות אשה מכל סיעה בוועד המנהל

מאת סופר „דבר" בירושלים

שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו, תבעה אתמול במכתב משר החינוך והתרבות יצחק נבון להבטיח ייצוג נאות לנשים בוועד המנהל החדש של רשות השידור.

חוסיין: דה־קויאר

(המשך מעמ' 1)

מתוך דבריו של ראש הממשלה לא בדיוק מעודד אותי, אבל אני מקווה שהמלה האחרונה טרם נאמרה".

חוסיין נטה למעט בחשיבותו של הקרע שניבע בינו לבין יו"ר אש"ף יאסר ערפאת. „מנהיגות אש"ף מוזמנת לירדן להתייעצויות", הוא אמר בהוסיפו, כי „אין כל קרע בינינו".

להלן חזר חוסיין ונשבע שלעולם לא יבקש עוד מארה"ב אספקה של נשק לאחר הסתלקותה של וואשינגטון מעיסקה בהיקף של 1.9 מיליארד דולאר עם ירדן.

סערה סביב המנתח יעקוב באנגליה:

חוקרים חשד לרצח תינוק לשם לקיחת לבו להשתלה

מאת דליה שחורי, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – הסקוטלנד יארד פתח בחקירה לבדיקת האשמות נגד המנתח הנודע מג'די יעקוב, כאילו תינוק אשר מגופו נלקח לב להשתלה – נרצח.

המדובר בתינוק אירי אשר נולד עם מום במוחו ואשר הוחזק בחיים בעזרת מכונת הנשמה בטרם הוצא ליבו מגופו והוטס מדבלין ללונדון לשם השתלה על ידי צוות רפואי מיוחד. הויכוח עתה הוא על נסיבות מותו המדויקות של התינוק. דובר בית־החולים „הירפילד", שבו מבצע המנתח יעקוב את השתלותיו טוען, כי התינוק, שסבל מפגם מוחי הידוע בשם „אנאנצפליה", מת מוות קליני בטרם הוכנס למכונת ההנשמה.

בינתיים נודע כאן כי הרויאל קולג', במקביל עם בקשתו לחקירה, הורה על הפסקת ניתוחי השתלות לבריאה בתינוקות עד לברור כל ההיבטים האתיים והרפואיים.

גם ניקסון וקארטר האמינו ל„מכתב הורשה" רב פיתוי

לונדון (ע"צ). – נשיאי ארה"ב לשעבר ריצ'ארד ניקסון וג'ימי קארטר נמנים עם כמאה קרבנות מתיחה, שהשיבו בהתלהבות על הצעתן של שתי גבירות מערב־גרמניות קשישות להוריש להם כביכול סכום כסף אגדתי.

„הקשישות הנדיבות" היו, בעצם, הסופר ההומוריסטן וינפריד בורנמן. „שלחתי מכתבים רק לבעלי הון", הוא מספר, „אתם רואים: מציעים להם עוד, והם חלשים ורודפי בצע כמו כל אחד אחר".

„בכבוד אקבל את הצעתכך", השיב ניקסון לפראו קארולה פון גארסטן. קארטר היה זהיר יותר והציע, ש„אולי בשלב מסויים נוכל להיפגש אישית".

ההגינות מחייבת לציין ששני הנשיאים הוסיפו שכל כסף שיקבלו ישמשם למטרות צדקה.

אישים ידועי שם אחרים שהגיבו באופן דומה להצעה המפתה היו הכומר איאן פייסלי מצפון אירלנד, השחקנית בו דרק והזמרות דונה סאמר ושירלי בייסי. דונה סומר מסרה מיד את מספר הטלפון האישי שלה לפראו קארולה והציעה לה להיפגש בדרום צרפת במהלך הקיץ. גם פייסלי הציע להפגש.

השחקן טוני קרטיס היה הנלהב מכולם. „אולי תרשי לי לבקר אצלך", הוא שאל במכתבו. „האם מותר לקרוא לך קארולה?" ומתחת לחתימתו הוא הוסיף: „בבקשה, קראי לי טוני".

35 לעליית „עזרא ונחמיה" בעצרת בתיאטרון ירושלים

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

עולי עיראק ציינו אתמול 35 שנים להשלמת עלייתם לארץ במבצע „עזרא ונחמיה" בעצרת ממלכתית בירושלים.

העצרת התקיימה בהשתתפות יו"ר הכנסת שלמה הלל, שר האוצר משה נסים, שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו, שלושתם יוצאי עיראק. כן נכח בטקס ראש עיריית ירושלים טדי קולק.

במבצע „עזרא ונחמיה" עלו לישראל 95 אחוז מכלל יהודי עיראק, רבים מהם תוך סיכון עצמי וגילויי גבורה. כיום מונה העדה העיראקית כ־300,000 איש, ואחוז הנישואים הבין־עדתיים בה הוא מהגבוהים במדינה – כ־44 אחוז. תהליך קליטתה של העדה בישראל נחשב מן המוצלחים.

העצרת אמש היא חלק מהפעילות הכללית לציון 35 שנה למבצע „עזרא ונחמיה", והיא נערכה בסימן הצדעה לירושלים במלאת 20 שנים לאיחודה.

בטקס הדליקו שמונה פעילים ירושלמיים מבני העדה את מנורת שבעת הקנים. המדליקים נבחרו כהוקרה על תרומתם למדינה בתחומי הבטחון, העליה, החינוך, העתונות והאמנות. השבעה הם: מאיר זכריה, עזרא כדורי, תת־אלוף נחום זקן, יצחק בר־משה, אלי עמיר, יצחק ימין, ד"ר תפחה שבת ונעים תווינה.

הרב מרדכי אליהו בפסק הלכה:

אין להיקרא בשמות רשעים כנמרוד, עומרי או איזבל

מאת נח זבולוני, סופר „דבר" בירושלים

השמות התנ"כיים כמו: נמרוד, עומרי, איזבל ואחרים, המעוררים בעיות אצל נושאיהם, יש לשנותם – כך פסק הרב הראשי לישראל, הראשון לציון מרדכי אליהו.

הפסיקה של הרב הראשי, שלפי התקנות החדשות של משרד הדתות מחייבת את כל בתי הדין הרבניים בארץ, ניתנה בעקבות פנייה של איזבל, חוזרת בתשובה, שביקשה את עזרתו וחוות־דעתו ההלכתית בבעיה שהתעוררה אצלה בגלל השם שהוריה נתנו לה ביום הולדתה. עתה, כשהחלה לחזור בתשובה, כותבת איזבל, שם זה מעיק עליה, ובחוג ידידיה ומכריה החדשים היא מרגישה כי שם זה מעורר סלידה.

הרב אליהו השיב לאיזבל כי אל לה להטיל אשמה בהוריה, כי הרי הם חשבו כי השם יפה ולא התכוונו להרע ולהזיק לה. אולם היות שחז"ל כבר אמרו כי אין לקרוא לבנים ולבנות בשמות אנשים רשעים, לפיכך מתוכחה לגשת לרב שישנה את שמה כדת וכדין, וכן עליה לשנות את שמה בתעודת הזהות שלה. בפסקי־דינו מוסיף הרב, כי התשובה שלו מתייחסת גם לשמות אחרים, כמו נמרוד ועומרי והוא חוזר גם לשם אבשלום, בנו של המלך דוד, שלפי התנא רבי מאיר, אין לו חלק לעולם הבא כי היה רשע.

יעסור בנק למשכנתאות בערבון מוגבל

תמצית מאזן ליום 31 במרץ 1987

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד של חודש מרץ 1987

(בשקלים חדשים)

	31.3.87 (לא מבוקר)	31.12.86 (מבוקר)
הלוואות במשכנתא או בבטוחות אחרים	1,850,441	1,936,492
פקדונות לזמנים קצובים במוסדות בנקאיים	1,010,524	932,502
אגרות חוב להשקעה	1,783,694	1,808,622
חשבונות אחרים	563,402	608,244
	5,208,061	5,285,860

	31.3.87 (לא מבוקר)	31.12.86 (מבוקר)
הון עצמי	4,614,132	4,603,570
פקדונות למתן הלוואות מהממשלה	292,201	311,101
פקדונות מאחרים	243,377	254,357
חשבונות אחרים	58,351	116,832
	5,208,061	5,285,860

תמצית דו"ח רווח והפסד לרבעון שנסתיים ביום 31 במרץ 1987

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד של חודש מרץ 1987 (לא מבוקר) (בשקלים חדשים)

רווח מפעולות רגילות לפני מסים	35,948
הפרשה למסים	25,386
רווח לתקופה	10,562

הדו"חות הכספיים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדו"חות הכספיים ליום 31 בדצמבר 1986.

דו"ח על השינויים בהון בקרנות ובעודפים ברבעון שנסתיים ביום 31 במרץ 1987

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד של חודש מרץ 1987 (לא מבוקר) (בשקלים חדשים)

	הון וקרנות הון	עודפים (הפסדים)
יתרה לתחילת התקופה	17,583,137	(12,979,567)
רווח לתקופה	–	10,562
יתרה ליום 31 במרץ 1987	17,583,137	(12,969,005)

هكذا من الأصل

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
אוה.ה. ש	21200	27.0	-300	-1.4	-27.0
הספנות 0.1	1890	1481	+40	+2.2	+3432
הספנות א 0.5	1133	1336	+45	+4.1	+3767
כללי לא בהסדר 1	21850	55.0	+160	+.7	+134
בנק צפ' אמריק. 1	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק. 5	— הפסקת מסחר —				
פ.י.ב.י. 0.5	8696 תב	3251	+480	+5.8	+10908
הבינלאומי 5.0	6573	1031	+215	+3.4	+1042

כלולים בהסדר הצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
אידיבי רג 100.0	99120	430			+57.0
אידיבי ב 100.0	100120	4.0	+2200	+2.3	+84.0
אידיבי בב א 2.0	597400				+8.0
אגוד 1שח	73850	91.0	-300	-.4	-152
דיסקונט ב	127086	16.0	+1716	+1.4	+320
דיסקונט א	125832	159	+832	+.7	+1035
דיסקונט שה ב	15544	32.0			-41.0
המזרחי ש	40823	402	+500	+1.2	+2121
המזרחי מ	40755	10.0	+360	+.9	+267
המזרחי שה 9	— הפסקת מסחר —				
הפועלים מבב	91012	2.8	-4888	-5.1	-2.6
הפועלים ש	67530	1416	+730	+1.1	+1972
הפועלים מ	66949	75.0			+22.0
כללי א 1ש"ח	171500	13.0	+1000	+.6	+123
כללי שה 7	8320	1.0	+270	+3.4	+499
בכל סטוק 100.0	43050	2285	+550	+1.3	+5721
כלל שה 11	16190	154	-600	-3.6	-1785
מימון וסחר 1.0	56370	4.0			+16.0
מימון וסחר 5.0	29100				

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
ארגים 0.1	25600	27.0	+800	+3.2	+41.0
לאומי משכנתא ש	9696	313	+341	+3.7	+166
לאומי משכנתא מ	9599	72.0	+400	+4.4	+158
כרמל ש	5770	668	+169	+3.0	+1268
כרמל שה 1	3930	100			-100
בנין ב 5.0	— הפסקת מסחר —				
פת משכ ש	2310 תב	1161	+119	+5.4	+1756
משכן ב ש	3590	1313			+51.0
עצמאות 0.1	17500	16.0	+100	+.6	+84.0
טפחות מבב ש	23100	16.0	+800	+3.6	+92.0
טפחות רג ש	23150	131	+900	+4.0	+544
טפחות שה 1	8900 תב	5.0	-950	-9.6	-5.0
טפחות שה 2	5104	60.0	+34	+.7	+348
יעסור 1.0	— הפסקת מסחר —				
יעסור 5.0	— הפסקת מסחר —				
מירב 1.0	8286 תב	101	+686	+9.0	+700

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
שלמון א 1שח	780	5065	+25	+3.3	+28844
החקלאות מבב א	— לא נסחר —				
החקלאות מבב ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	12719 תב	121	+1019	+8.7	+155
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בכ ג	— לא נסחר —				
פת תעש בכ גג	— לא נסחר —				
פת תעש בכ גגג	— לא נסחר —				
פת תעש בכ ד	— לא נסחר —				
פת תעש בכ דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	1007	1070			-986
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	20500	6.0	+800	+4.1	+73.0
כלל ליסינג 0.5ג	17955	80.0			-38.0
כלל לסינג אג"ח1	16900				

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
איתן ביטוח 1שח	159.5	9279	+5.5	+3.6	+6254
אררט 0.1	1279	272	+61	+5.0	+303
אררט א 0.5	891	200	-9	-1.0	-320
בטוח משנה 1ש"ח	600	894	+25	+4.4	+559
בטוח משנה 5ש"ח	245	9210	+10	+4.3	+9210
הדר 1שח	230	5626	+5	+2.2	+7495
הדר 5שח	187.0	11569	+8.0	+4.5	+23178
הדר אופ 2	318	9180	+8	+2.4	+11335
הפניקס 0.1	740	3027			-2230
הפניקס 0.5	730	3005	+10	+1.4	+1703
המסחר-הראל 1.0	4960	444	+250	+4.9	+949
המסחר-הראל 5.0	3755	972	+150	+4.2	+2878
מנורה 1.0	2449	194	+25	+1.0	+60.0
מנורה 5.0	1660	120			-53.0
סהר פיתוח 3	390	13605	+18	+4.8	+13935
סקוריטס 1שח	1138	543	-12	-1.0	-543
צור ש	252	11393	+10	+4.1	+14871
ציון החזקות 1.0	• 8523	7.0	-300	-3.4	-12.0
• ביצוע חלקי 58.30%					
ציון החזקות 5.0	2352 תב	225	+130	+5.9	+191
הסנה 1שח	311	5217	+13	+4.4	+7986

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
אינטרגאמא 1.0	7650	13.0			-13.0
אינטרגאמא 5.0	3972	297	+152	+4.0	+329
מאיר עזרא 1.0	920 תב	3046	+70	+8.2	+21450
מאיר עזרא אופ 2	676	570	+26	+4.0	+555
כלל סחר אופ ד	320	18285	+9	+2.9	+13795
כלל סחר אגח 2	146.0	12445			-2945
קריסטל 1.0	— הפסקת מסחר —				
רפק 0.1	23500		+380	+1.6	+32.4
רפק 0.5	11550	33.0	+350	+3.1	+110
כלל סחר 1שח	401	8109	+11	+2.8	+8314
שופרסל א 2.0	12377	153	+302	+2.5	+185
שופרסל ב 10.0	8671	197	+232	+2.8	+375

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
אסותא מ"ד 1 ש"ח	332	18210	+11	+3.4	+23066
הראל 1.0	1300	1488			+1398
ספנות הספקה 1שח	718	3059	+25	+3.6	+2646
ספנות הספקה 5שח	277	12476	+10	+3.8	+19946
קידר 0.1	1256 תב	3829	+71	+6.0	+4648
קידר 1.0	300	10265	+8	+2.7	+16725
מחסני ערובה 0.1	• 2297	100	-25	-1.0	-14.0
• ביצוע חלקי 87.70%					
מחסני ערובה 0.5	1050	2090			-612
קונסורסיום 0.1	2923 קו		+139	+5.0	+3006
קונסורסיום 0.5	2110	588	+10	+.5	+1182
קופל 1.0	7878	113	+78	+1.0	+53.0
דלק ג 0.1שח	2389	5425	+70	+3.0	+5859

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
גלי זהר 1.0	— לא נסחר —				
גלי זהר 5.0	— לא נסחר —				
מלונות דן 1.0	1618	205			+62.0
מלונות דן 5.0	1342	35.0			+165
חוף האלמוג 0.1	6700	115			+85.0
כבב 1שח	2510 קו		+120	+5.0	+1106
מלונות ירדן 1.0	2616	150			+16.0

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
איכות 1שח	1020	1568	+10	+1.0	+848
דסה מיכון 1.0	10500 תב	295	+700	+7.1	+412
ת.ה.ן. 1.0	4540	556	-20	-.4	-791
יעקא 1.0	5000 תב	150	-359	-6.7	-235
כלל מחשבים 1.0	• 10502	84.0	+800	+8.3	+127
• ביצוע חלקי 88.80%					
מ.ל.ל. 1.0	14000	15.0			-12.0
מ.ל.ל. 5.0	6250	6.0			-6.0
משוב 1.0	• 500	676	+5	+1.0	+1005
• ביצוע חלקי 67.20%					
משוב אופ 1	369 תב	550	+27	+7.9	+750
ניקוב 1שח	1632	804			-604
ניקוב 5שח	885	4899	+35	+4.1	+4611
ניקוב אופ 2	3932	100	-40	-1.0	-100
תים מחשבים 1.0	790	4448	+10	+1.3	+6147

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
אורן מבנים 1.0	— הפסקת מסחר —				
אורן מבנים 5.0	— הפסקת מסחר —				
אזורים אופ 1	781	8223			-2787
אזורים אגח 3	148.5	11400	+4.5	+3.1	+21400
אילון 1.0	400	7673			+687
אל-רוב 1.0	1525 תב	2704	+139	+10.0	+7300
אמבנים 1ש"ח	7000	585			-71.0
אפריקה 0.1שח	47000 תב	301	+2376	+5.3	+334
אפריקה 1שח	40000	305	+1500	+3.9	+564
אפריקה אופ 5	28250	27.0			-1.0
ארזים 1.0	3998 תב	370	+248	+6.6	+836
ארלדן 1שח	3410 תב	2001	+190	+5.9	+4343
ארלדן 5שח	2541	1266	+121	+5.0	+1564
בן-יקר גת 1.0	6400	220	+227	+3.7	+161
ברנוביץ 1שח	• 2769	200	+150	+5.7	+2404
• ביצוע חלקי 82.30%					
ברנוביץ 5שח	2090	435			+357
הנקבר 1.0	6200	16.0	+170	+2.8	+17.0
דרוקר 1.0	— לא נסחר —				
דרוקר 5.0	— לא נסחר —				
רדער 1שח	183.0 תב	3500	-12.0	-6.2	-3300
רדער 5שח	158.5	5730			+1230
הסמלול 1.0	1339	665	+51	+4.0	+269
הסמלול 5.0	883 תב	400	-98	-10.0	-556
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
כלכלית י-ם 1שח	284	20030			+10437
כלכלית ים אופ 1	159.0	12086			-748
בב-ים 0.1	4379	1350	+200	+4.8	+1860
בב-ים 0.5	3582	981	+140	+4.1	+2161
ישפרו 1שח	3000	1095	+97	+3.3	+667
ישראלום 1.0	1340 תב	1010	+70	+5.5	+1148
ישרס 1ש"ח	17580	152	+425	+2.5	+292
כתן פיתוח 1.0	10019	67.0	+300	+3.1	+120
לומיר 1.0	3766	2219			+585
לומיר 5.0	1853	864			-325
מ.ת.ב. 1.0	— לא נסחר —				
מ.ת.ב. אופ 2	— לא נסחר —				
מ.ת.ב. אגח א	— לא נסחר —				
מגורי בניה 1.0	— לא נסחר —				
מישגאל 5שח	• 342	7137	+31	+10.0	+20038
• ביצוע חלקי 58.20%					
משגאל אופ' (1)	180.0	22132	+4.0	+2.3	+14428
מצרב 5.0	2150	800	+50	+2.4	+362
מי-לו 1.0	721				+94.0
לירנשטין 1.0	411	413	+11	+2.8	+837
לירנשטין 5.0	203	22873	+5	+2.5	+23635
ליפשיץ 1שח	1715	1910	-3	-.2	-1910
ליפשיץ 5שח	1361 תב	4424	+124	+10.0	+5812
נאות אביב 0.5	5045	137			+96.0
נכסי אזורים 1שח	301	3038	+3	+1.0	+2688
סהר החזקות 1.0	930	81.0			-81.0
סהר החזקות 5.0	905	2.0	+35	+4.0	+511
סולף 1.0	7790		-410	-5.0	-64.0
סולף 5.0	• 6060	101	+60	+1.0	+28.0
• ביצוע חלקי 78.40%					
עמר וסלע 1.0	— הפסקת מסחר —				
עיר 3.0	1792	530	+10	+.6	+348
קרסיה 0.1	3297	80.0			-80.0
קרסיה 0.5	1395 תב	1567	+115	+9.0	+3687
רובינשטין 1שח	384	5608	-4	-1.0	-6600
רובינשטין 5שח	205	8396	+2	+1.0	+2104
רובינשטין אופ 2	1170	800	-6	-.5	-936
רובינשטין אגח א	135.0	6000	+4.5	+3.5	+23100
רסקו מבב	4140	180	-136	-3.2	-122
רסקו רג	3880 תב	297	+221	+6.0	+253
אזורים 1שח	1084	7291	+29	+2.8	+5182
נכסים ובנין 1.0	3020	413	+117	+4.0	+1638
הכשרת הישוב 1.0	66031	103	+2078	+3.3	+111
כלל נדלן 0.1	638	3644	+19	+3.1	+375

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
מטעי הדר 0.1	3043	370			-270
מטעי הדר 0.5	3070		+120	+4.1	+1000
מהדרין 1שח	6190	1218	+240	+4.0	+2638
מהדרין אופ 1	4070	651	+200	+5.2	+548
נכסי הדרים 1.0	1565	1429	+30	+2.0	+2960
פריאור 5שח	2340	200	+60	+2.6	+562
שג-הד 0.1שח	2201	1330	+101	+4.8	+810
שג-הד אופ א	1080	1203			-1405

תעשייה

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
אבאס 1.0	1426	231	+40	+2.9	+292
גולדפרוסט 1שח	2740 תב	100	+140	+5.4	+100
גולדפרוסט 5שח	1900	778	+70	+3.8	+1735
דובק מב ש	5580	1849	+150	+2.8	+2107
דובק מב מ	5700	1520	+165	+3.0	+1373
זגלכל 1.0	866	646	+21	+2.5	+446
זגלכל 5.0	720				
פרי-הה 1.0	— הפסקת מסחר —				
פרי-הה 5.0	— הפסקת מסחר —				
כמפר בירה 1.0	• 51664	15.0	+314	+1.0	+17.0
• ביצוע חלקי 66.60%					
כמפר בירה 5.0	• 25634	18.0	+254	+1.0	+7.0
• ביצוע חלקי 78.10%					
יצהר 1שח	1220 תב	223	-80	-6.2	-223
יצהר א 5שח	735	600			-275
יצהר אופ 2	555	1540	-39	-6.6	-1480
כן 1שח	650	2100	-3	-.5	-1147
כן 5שח	405 תב	3974	+21	+5.5	+4154
סנפרוסט 1.0	15150	110			-54.0
עסיס ב 5שח	430	5226	-11	-2.5	-9793
שלבה אגל 1.0	3540	389	+150	+4.7	+925
שמן מבב א' ש'	4617	404			-450
עלית 0.1	16640	269	+640	+4.0	+216

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
ארגד 1ש"ח	575	3771	+21	+3.8	+2861
ארגד אופציה (1)	360 תב	1849	+20	+5.9	+2050
ארגד אג"ח	112.0	47160			+71663
אופים 1.0	925	1065	-15	-1.6	-556
אופנת ברוך 1 שח	610	1954	+25	+4.3	+1056
אופנת ברוך 5 שח	412	3402	+15	+3.8	+5125
אופנה ברוך אופא	440	250	+20	+4.8	+500
ארגמן רג ש	14840 תב	173	+840	+6.0	+594
דלתא-גליל 1.0	4300	386	-120	+2.9	+1966
דלתא-גליל א 3.0	3540	128	+60	+1.7	+60.0
מטוויות כאותי 1.	1680	32.1	-21	-1.2	-37.8
מטוויות כאותי 5.	937	1127	+12	+1.3	+827
וישלצ 1.0	375	352	+15	+4.2	+413
וישלצ 5.0	248	1310			-1160
חדרון 1.0	6325 תב	550	+575	+10.0	+1589
זיקית 1שח	2236	467			-893
זיקית 5שח	1730	6777	+58	+3.0	+7783
זיקית אופ סד ב	1101	1182			-782
לודזיה 0.1	2900	382	+109	+3.9	+448
לודזיה 0.4	2316	1570	+80	+3.6	+2371
ליגת 1שח	302	1717			+283
בים גליקר 1.0	— לא נסחר —				
מקבי 0.1	4400	265	-206	-4.5	-305
מקבי 0.5	2730	186			-61.0
ע"ב 1.0	590	1640	+25	+4.4	+668
ע"ב 5.0	270 תב	5404	+18	+7.1	+14441
ע"ב אופציה (1)	253	15784	+5	+2.0	+4570
ע"ב אג"ח להמרה	111.0	20702			+702
עמק 1.0	269	14211	+8	+3.1	+4641
עמק אופ 1	167.0	6390	+1.0	+.6	+1484
פולגת א 1שח	1730	1231	+31	+1.8	+478
פוליגון א 0.5	9580	49.0	+280	+3.0	+402
פרגוד 1.0	760 תב	968	+60	+8.6	+1588

התייצבות ורגיעה בשערי המניות

שיפור באוירה בנטיה לעליות במחזור מצומצם

מאת שמואל רוזנבלום*

פתיחת שבוע המסחר החדש בבורסה אופיינה בנטיה לעליות שערים, תוך נפח מחזורים כספיים בינוניים, ושיפור קל באוירת המסחר בשוק. רבים מסוחרי הבורסה נטו אתמול להתעודד מנפח המסחר המצומצם שהעיד על הפסקת מכירות ונסיון רכישה זהיר והססני. לדעת אותם סוחרים, רק תהליך איטי של תנודות קלות לשני הכיוונים תוך נפח כספי בינוני יביאו לרגיעה בבורסה.

תנודות השערים אתמול היו יחסית מתונות, מנהלי הקרנות וגופים נוספים הגיעו למסקנה "הבבה" שתנודות חריפות כלפי מעלה יומיגנו במישרין מוכרים פוטנציאליים ולפיכך מתנו התנודות. שוק המניות מצוי כיום בנקודת מבחן חשובה וחזירה יתרין, שינוי מהיר במגמות המסחר אפשרי בתוך זמן קצרצר והמעבר מהתייצבות לירידות או עליות קלות אף הוא מהיר עד מאוד. נראה לפיכך, שבאם יעשה נסיון רציני למתן את הפעילות הכוללת עשויה הבורסה להגיב בהדרגה באופן חיובי דבר שיחזיר חלק מציבור המשקיעים לפעילות שוטפת. קשה להתנבא לגבי מגמת המסחר הצפויה היום במניות, אך ניתן לקוות שוב, שאופי המסחר יהיה מתון לכל כיוון.

שיפור שער במסחר – עליות

עליות שערים נאות נרשמו בסקטור הבנקאות שבהסדר, מזרחי 1.2%+, פועלים 1.1%+, בכ"ל 1.3%+, חלק מהפעילות בבנקאות נבע מירידה צפויה בריבית השיקלית לפיקדונות שיקליים במשק, ובנוסף התחזקות מסוימת בשער הדולר בעולם. בשוקי הדולר השחור הורגשה אתמול עלית מחירים ושער הדולר השחור הגיע ל־1.65 לערך, אף זאת על רקע התחזקות הדולר בעולם תוך ציפיות להמשך התחזקותו בזמן הקרוב. מרבית המניות הכבדות עלו אתמול בין 3% ועד 6%. ביקוש בפי.בי הביא לעלית שער של 5.8%, פיתוח משכנתאות 5.4%+, דובק 3%+, פולגת 1 1.8%+, אלקטרה 5 5.6%+. ביקושים ועליות נרשמו גם בחופה כימיקלים, אפריקה, כלל אלקטרוניקה, פריון, חברה לישראל תוספות. פעילות ערה תוך תנודות שערים בולטות יותר נרשמה בחלק מהקליליות. לדוגמאות לכך נראו בתגל, מאיר עזרא, קונסורסיום, ודרינון, אורט ונוספות. פעילות ערה יחסית בלטה במניות אבירן כבראה על רקע ההנפקה הצפויה היום, כבלי ציון אף הוא על רקע סיפור בורסאי של אפשרות מכירת החברה, ניקוב מחשבים גם כאן על רקע פעילות משקיעים גדולים.

מועדים בבורסה

6.7.87 – אבירן אג"ח זהב – פתיחת רשימת החתימות להנפקה בדרך של מכרז שלב א' מחיר בסיס 100%. בנק כללי – אקס זכויות. אנגל – אקס 2.7% דיבידנד מזומן.

7.7.87 – קיבוצי התק"ם – הנפקת אג"ח לציבור – מכרז שני.

9.7.87 – מפעלי תיירות – אקס דיבידנד 3.5% במזומן תשלום 30.7.87.

ריבית בפיקדונות שיקליים

הבנקים המתינו בסוף השבוע שעבר את הריבית על פיקדונות שיקליים. הפחתת הריבית באה בעיקבות ציפיות למדדים נמוכים בקיץ ועקב עודפי כספים במערכת הבנקאית.

פיקדונות של עד 1000 ש"ח יזוכו בריבית חודשית של 0.8%־0.9% לערך, פיקדונות של עד 10,000 ש"ח יזוכו בריבית שנתית בין 13% ועד 14% בחישוב שנתי. פיקדונות של 50,000 ש"ח ויותר יקבלו ריבית בשיעור כ־14.5% לערך בחישוב שנתי. פיקדונות ג'מבו (100,000 ש"ח ויותר) שקיבלו בשבוע שעבר עד 16.5% לערך מקבלים כעת 15.5% בחישוב שנתי ובמקרים רבים אף פחות מכך.

גיוסי הון – התק"ם ואבירן

במהלך השבוע מתוכננות שתי הנפקות אג"ח בבורסה של התק"ם ושל אבירן. גורמים בורסאיים, ביניהם בטוחה, השבוע עשויות הנפקות התק"ם ואבירן להמכר בפרמיה נאה. פעילים רבים בשוק יעקבו השבוע אחרי מידת ההצלחה בשתי ההנפקות, אשר יעידו על העניין בגיוסי הון בעיתות שפל במסחר במניות. הצלחת ההנפקות הנ"ל עשויה לעודד ביצוע הנפקות חדשות.

המסחר במשתנים – עליה נאה 2.90%+

עליות שערים נאות נרשמו אתמול במסחר במשתנים, בתום סיבוב המסחר השני נקבע ממוצע העליות 2.9%. הפעילות במשתנים נשאה אתמול אופי חיובי, עליות סבירות, מחזורים בינוניים, פעילות יחסית ערה, ובקיצור כל הסממנים של רגיעה ושלוה במסחר בנטיה חיובית. מניות הבינלאומי עלו 2.75% בנפח כספי של כ־195 אלפי ש"ח, הכשרת הישוב עלתה 3.25% בנפח כספי כ־158 אלפי ש"ח. מניות טבע עלו 3.25% בנפח כספי של כ־287 אלפי ש"ח. מחזורים גדולים יותר בלטו בכלל תעשיות 3.5%+ בנפח כספי בשיעור כ־360 אלפי ש"ח, נייר חדרה 3.5%+ כ־400 אלפי ש"ח. עליות חדות מהממוצע נרשמו באלרן 4.25%+, כלל ישראל 10 3.25%+, פטרוכימיים 3.5%+, מחזורי עיסקאות דלילים נרשמו במניות כלל בדלי"ן, אלרון, שופרסל א'. במסחר במר"צ בשעות הצהריים נרשמה המשך מגמת מסחר חיובית תוך ביקושים נמשכים למרבית מניות המשתנים דבר שהביא לשיפור קל נוסף במניות אלו.

אתמול נודע שועדת המעקב של הבורסה מציעה מספר שינויים בשיטת המשתנים. האפשרויות שנבדקות עוסקות בעיקר בשינוי הזמן בו יתקיים המסחר במשתנים משעות הבוקר לשעות הצהריים. מטרת השינויים בזמני המסחר הינה כדי למנוע קביעת מגמות שוק מהולסות רק עפ"י מניות המשתנים.

קרנות הנאמנות – שלום בית

בסוף השבוע שעבר התקיים מפגש של מנהלי קרנות נאמנות, בעיקר מהמערכת הבנקאית שעשוי לשפר את האוירה העכורה ששררה בין הקרנות לפני כשבוע. יש לקוות שלהבא לא ימכרו קרנות מסוימות מניות ים המלח באופן אגרסיבי והירידות שערים חריפות, ואחרות לא ימכרו מניות כלל תעשיות.

שוק המניות – ראי טכני

בשבועות האחרונים הורגלנו ביום בודד של תיקון טכני ולאחריו מייד ירידות שערים חריפות. אתמול היה היום השני של התיקון הטכני, באם יום ה' בשבוע החולף מוגדר אף הוא כתיקון טכני. עצם העובדה, שהתיקון הטכני נמשך יומיים שלמים מהווה שינוי מסוים לטובה מההיבט הטכני־בורסאי. לדעת פרשני בורסה שונים עשוי מדד המניות להתייצב על רמה של 135־155 לערך ובוודאי זו להתפגין תנודות קלות למדי. בתום המסחר אתמול הגיע מדד המניות החופשיות (ללא בנקאיות שבהסדר) לרמה הנעה סביב כ־131 לערך.

* הכותב מנהל תיקי השקעות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
גיבור-סבריקה	11608	59.0	+100	+.9	+235
תעש רוגוזין 1.0	2500	174	+70	+2.9	+269
פולגת ב 5שח	1149	1067	+39	+3.5	+37.0

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
אוקטגון 5.0	2200	213	-91	-4.0	-278
אורדן 10.0	8580	545	+300	+3.8	+1002
אורדן 50.0	• 7280	62.0	+150	+2.1	+512
• ביצוע חלקי 88.60%					
אלומית 1.0	6750	50.0			-50.0
אלומית 5.0	5650				
כבלים [illegible]	370	6950	+5	+1.4	+5734
התבוף 1.0	7042	21.0			-21.0
התבוף 5.0	4290	114			-78.0
[illegible]	4076		+40	+1.0	+1.0
ויקה 1.0	4200	11.0	+50	+1.2	+4220
ויקה 5.0	1780	40.5	-65	-3.5	-58.9
קפסאות מה 1.0	4215 תב	3990	+205	+5.1	+15696
קפסאות מה 5.0	3950 תב	1627	+200	+5.3	+3872
מתכת פרזם 1.0	226	8500			+8166
כבלי ציון 1.0	2970 תב	1150	+260	+9.6	+2658
כבלי ציון 5.0	1505	1911	+70	+4.9	+1328
כבלי ציון אופ 3	917 תב	2008	+47	+5.4	+3064
מרכן 1.0	— לא נסחר —				
מתכת קרמר 1 שח	320	2792			+179
מתכת קרמר 5 שח	180.0	21053	-2.5	-1.4	-6355
נחושתן 0.1	41000	5.0	+1000	+2.5	+33.0
נחושתן 0.5	16200	40.0	+110	+.7	+60.0
ספר פלדה 1.0	2865	1696			-402
קינג 1.0	928	471			-706
קינג 5.0	558 תב	1540	+28	+5.3	+3490
קליל 1.0	2200	1809			+155
קליל 5.0	1840	440	+30	+1.7	+128
קליל אופ	1010	486			-1340
קליל אגח	114.5	24899	+1.5	+1.3	+25351
שלדות 5.0	9830 תב	247	+600	+6.5	+405
תעשיות לביש 1.0	1070	200			-20.0
תעשיות לביש 5.0	660	1050			-1050

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
אלקו 0.1	8500 תב	67.0	+580	+7.5	+79.0
אלקו 0.25 ש	4040	462	+60	+1.5	+271
אלקו 0.25 מ	4151 תב	492	-461	-10.0	-591
אלקטרה 0.1שח	1890 תב	2065	+100	+5.6	+6454
אלקטרה א 0.5שח	1490 תב	2457	+79	+5.6	+3603
אלקטרה אופ 5	1230 תב	2534	+78	+6.8	+2235
אלקטרה אגח 3	150.0 תב	19600	+8.0	+5.6	+40210
אריות 0.02שח	24100	61.0	+200	+.8	+78.0
כלל תעש אלקטרו	2270	3790	+83	+3.8	+3947
מפקטרוניקס 1.0	1400	450			-358
מפקטרוניקס 5.0	1190	2825			-1071
פריכמגור 1שח	730	2863			-610
פריכמגור 5שח	540	3308			-509
ציקלון 1שח	— הפסקת מסחר —				
ציקלון 5שח	— הפסקת מסחר —				
קונספטין אולר 1.	7900	100	+198	+2.6	+100
קונספטין אולר 5.	4672	100	+100	+2.2	+56.0
ת.א.ת. 1.0	1499	134	-11	-.7	-198
ת.א.ת. 5.0	721	3112	+1	+.1	+283
ת.א.ת. אופ 1	18110	29.0	+409	+2.3	+121
תדיראן 1שח	780	5600			+2008
אלביט 3.0	508763	2.0	+9976	+2.0	
אלרון 3.0	388127	4.0	+7610	+2.0	-1.0

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
א.ב.כללבנין 1שח	195.0	14266			-457
א.ש. בנין אופ א	715	2370	+55	+5.2	+6629
א.פ.בנין אגח א	132.0	7000	-1.0	-.8	-2510
אקרשטיין 1שח	• 587	1874	+6	+1.0	+61.0
• ביצוע חלקי 97.00%					
אקרשטיין 5שח	416	1802			-1802
אקרשטיין אופ א	570	1144	+20	+3.6	+226
אקרשטיין אג"ח 1	133.0	17145	+2.0	+1.5	+83655
בר-סון 1.0	1201	145	+1	+.1	+55.0
בר-סון 5.0	640 תב	576	+40	+6.7	+645
טרמוקוסטס 1.0	9999	15.0	-1		-18.1
טרמוקוסטס 5.0	5040	90.0	+240	+5.0	+268
מ.ל.ט. 1.0	995	305	+40	+4.2	+305
מ.ל.ט. 5.0	781 תב	421	+71	+10.0	+1100

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
מודל השק 1שח	666	918	+6	+.9	+400
מזרחי לפסן 1	— לא נסחר —				
מזרחי לפסן 5	15700	4.0	-300	-1.9	-4.0

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
אבן 5.0	1555	1475			-1045
אליאנס ב 200.0	2570	376	+120	+4.9	+204
גל תעשיות 1.0	940	1575			-634
גל תעשיות 5.0	648	3770			+1735
דקסטר 1.0	2600	300			+10.0
רשפים 0.1	• 4343	50.0	+45	+1.0	-50.0
• ביצוע חלקי 50.00%					
רשפים 0.5	1700	500			+195
חיפה כימיקל 10.0	865	13254	+25	+3.0	+15926
ליפסקי 1.0	2500	728			-119
מקסימה 1.0	8300				
מקסימה 5.0	6060	50.0			-50.0
נקה 1שח	6528 תב	138	-600	-8.4	-158
סנו 1.0	21681	56.0	+400	+1.9	+69.0
סנו 5.0	17660 תב	30.0	+1000	+6.0	+445
פריקלאס 1שח	465	3205	+16	+3.6	+7964
פריקלאס אופ 1	199.0	7835			-4205
קמן כ"ר 1ש"ח	5150 תב	72.0	+299	+6.2	+647
ת.ג.ל. 1.0	2435 תב	91.0	+221	+10.0	+226
ת.ג.ל. 5.0	2065 תב	95.0	+120	+6.2	+365
תיא 5ש"ח	4200	331	+70	+1.7	+135
פרוטארום 10.0	32571	250	+1551	+5.0	+226
תדיר א 5.0	9975 קו		+475	+5.0	+31.0
טבע 0.01 ש"ח	13836	942	+436	+3.3	+1480
ים המלח 1שח	2639	2167	+89	+3.5	+2180
פטרוכימיים 10.0	668	7666	+25	+3.6	+4064

עץ ומוצרי נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
כתר 1שח	241	13322	+11	+4.8	+18099
רפרין 1.0	• 8100	90.0	-900	-10.0	-123
• ביצוע חלקי 67.60%					
רפרין 5.0	• 5525	50.0	-614	-10.0	-100
• ביצוע חלקי 50.00%					
ת.ב.ג. 1.0	10863	420			-46.0
יאה 1שח	5601	20.0	+101	+1.8	+10.0
לבידי אשקלון 1.	551	5580	+27	+5.2	+6910
מלט ב 0.5	50791	50.0			+1.0
סקפנדיה 1.0	3366 תב	93.0	+306	+10.0	+671
רים 0.1	• 395	1000	-4	-1.0	-1155
• ביצוע חלקי 90.30%					
רים 0.4	280	1338			-861
תעל ב 0.2	16600 תב	159	+1000	+6.4	+300
מפעלי נייר 10.0	377879	49.0	+12779	+3.5	+48.0

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
אבירן 1.0	487 תב	2517	+30	+6.6	+7133
אבירן 5.0	225 תב	13399	+16	+7.7	+25635
חמישה יוד 1שח	3200	10.0	+50	+1.6	+10.0
ה.ג.פולק 1שח	1800	455	+50	+2.9	+579
ה.ג.פולק 5שח	1393	100	-14	-1.0	-2000

השקעות תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
כור בכ 1.0	13082	470	+1		+335
מרכזית ב 0.1	11430	66.0	+252	+2.3	-124
כלל תעשיות 1 שח	245	49057	+8	+3.4	+42909

חברות להשקעה

השקעה ואחזקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
אגוק ש	7550	192			-134
אינקה 1שח	79.0	21190	-4.0	-4.8	-22256
אלגר ש	14150	113			-3.0
אלגר מ	14451		+201	+1.4	+10.0
אלרן מ	5302	90.0			+8.0
אמישר בב 1.8	1100	122	+1	+1	+22.0
אפיק 1.0	— לא נסחר —				
אפיק 5.0	— לא נסחר —				
בזלת השקעות 1שח	• 1290	52.0	+40	+3.2	+104
• ביצוע חלקי 69.30%					
דנבאר 1ש"ח	750	502			-69.0
דנבאר 5ש"ח	552	1025			-745
חברה לישראל 1שח	4650	4907	+189	+4.9	+7809
חברה לישראל 5שח	3910 תב	3625	+230	+6.3	+2807
ולפסון 0.1	128000		-2050	-1.6	-2.0
ולפסון 1.0 ש	23320 תב	135	+1200	+5.4	+394
אמפא א 0.5	25000 תב	158	+1999	+9.5	+529
פועלים השק 1ש"ח	851	2944	+10	+1.2	+1963
מזרחי השק ש	33000	55.0			-24.0
מזר השק אגח 124	12915				
חירון מ"ר 1ש"ח	• 2380	609	+180	+8.2	+1752
• ביצוע חלקי 92.20%					
חירון מ"ר 5ש"ח	1375	1429	+40	+3.0	+1804
ישום השקעות 1שח	244	8346	-1	-.4	-17439
[illegible]	14000	223			-225
ירדן א 0.1	1050	222	+30	+1.9	+835
כלל ישראל 50.0	1224	2415	+34	+2.9	+2501
לביוק 1שח	1209 בב		-63	-5.0	-1312
לביוק 5שח	580 תב	400	-145	-20.8	-1155
מגור 1שח	• 579	461	-6	-1.0	-1962
• ביצוע חלקי 88.50%					
מגור א 5שח	388	916	-2	-.5	-816
מגור אופ ב	270	700	-1	-.4	-1749
מגור אג"ח 1	125.0				
עוז השק ב 0.1	3599	40.0	-1		-15.0
עוז השק ב 0.5	2120	259	+30	+1.4	+259
פמה א 0.1	8100	50.0	+350	+4.5	+94.0
פמה 0.5	6250	464			-107
פריון ב 0.2שח	12700	867	+600	+5.0	+908
קידן 1שח	19075	106.0			+1169
קידן 5שח	19465	91.0	-1.0	-1.1	-18777
קידן אופציה (1)	53280	62.0			+110928
קידן אג"ח	105750	181.0	+1.5	+1.5	+545018
אידיבי פתוח 2.0	9237	208	+247	+2.8	+28.0
אלרון ש	4925	1552	+253	+5.4	+1991
דיסקונט השק ס	2528	4046	+68	+2.8	+6085
כלל ישראל 10.0	1149	8762	+56	+3.2	+3169
פז השק ש	3102	465	+81	+2.7	-205

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
גזית מ	— הפסקת מסחר —				

דלק ונפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
דלק חיפושים 1.0	5060	491	+210	+4.3	+1169
דלק חיפושים 5.0	3124	328			-619
דלק נפט אופ 2	2384	1100			+361
פז חיפושי נפט	33643	204	-1000	-2.9	-209
י.ג.א.ל. 5.0	820 תב	30859	+40	+5.1	+43412
מ.ג.ג. 1.0	7291 תב	219	+463	+10.0	+190
מ.ג.ג. 5.0	3220	1156	+50	+1.6	+837
מודיעיל ב 0.03שח	• 7424	52.0	+74	+1.0	+35.0
• ביצוע חלקי 93.40%					
נפטא ש	3001000	2.0	+51000	+1.7	+6.0

רשימה מקבילה

מסחר ושרותים, מלונאות ומחשבים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
גני הדר 1ש"ח	— לא נסחר —				
גני הדר אופ (1)	— לא נסחר —				
רשף כ"ר 1ש"ח	1200	8275	+24	+2.0	+7825
תבל כ"ר 1ש"ח	426	9766	+21	+5.2	+9353

תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	השינוי הנקוב ביומיים
אלקול 1שח	162.0	10829			+2110
אלקול אופ' (1)	68.0	66397			+29057
גולן 1ש"ח	692	9914	-15	-2.1	-9222
מאגרי טכנולוגיה	161.0	1548	-2.0	-1.2	-1364
פז-תן 1ש"ח	520	1614			-2594

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5513.49	5439.88
אבוקה	528.02	517.79
אגמ	248.24	243.49
אדיר	1621.82	1590.13
אדם	2732.96	2679.59
אופיר	1902.32	1865.03
אור	441.85	432.72
אורון	149.25	146.28
אורלי	270.50	268.56
אורן	776.45	761.52
אריה	3819.95	3746.64
איתן	5409.54	5290.58
אילן	734.59	719.88
אלון	602.42	590.08
אלמוג	660.03	647.16
אליסט	102.61	100.48
ארז	561.25	554.31
אש	175.68	171.82
אשל	181.69	178.17
אתרוג	244.92	242.67
ברולה	2693.64	2642.03
בריס	544.15	533.78
בריק	544.94	536.40
בריקת	500.52	499.18
גביש	1542.05	1512.52
גבע	1068.24	1052.85
גורן	422.24	420.54
גיא	9810.92	9665.62
גיל	3326.22	3263.81
גלית	610.29	602.91
דורבן	406.50	402.69
דולפין	494.25	484.64
דולב	240.30	235.27
דורון	1485.30	1457.36
דוכן	263.60	258.67
דליה	581.79	571.32
דרור	377.37	370.71
דקל	439.69	431.34
הדס	418.67	414.97
הדר	531.56	522.41
הבית	2712.37	2653.18
זהר	20241.87	19946.64
זר	18836.97	18563.56
זמיר	532.79	522.40
חדות	159.46	155.97
חליפין	132.10	131.53
חלמיש	206.09	205.12
חן	140.83	140.57
טופז	1458.65	1407.40
טל	6121.07	6044.22
יובל	426.24	418.15
יהלום	2517.32	2468.54
יסודות	403.09	399.09
ישרה	422.04	413.06
כוכב	358.86	351.47
כרמל	136.05	133.40
כלנית	640.37	628.58
כספית	255.81	254.58
כרמל	149.08	146.86
כתר	1184.53	1161.99
לוטוס	4762.60	4673.87
להשקיע	121741.53	119705.99
לפיד	435.29	424.85
לים	1782.57	1747.85
מגדל	330.37	328.82
מבחר	1256.64	1232.86
מגמה	3682.87	3649.90
מגן	254.37	250.79
מגדן	3621.02	3587.62
מגל	392.07	388.68
מור	1988.02	1959.76
מורן	932.64	923.89
מטה	25932.20	25504.56
מירב	975.80	957.11
מעוף	4674.32	4585.82
מעיין	753.43	739.40
מקסה	340.71	339.07
מרגלית	1517.61	1487.89
מרווה	117.60	117.29
מרום	1258.07	1234.20
נגה	27903.06	27501.95
נטיף	324.19	322.75
נוגה	307.17	296.93
נילי	6490.62	6398.12
ניבון	671.40	658.80
נסיכה	154.99	152.38
סלע	336.45	334.82
סנונית	495.94	484.35
סער	399.88	392.54
ספיר	182.67	182.87
עדי	384.28	377.19
עידית	815.49	811.89
עירון	478.88	472.48
עמבר	1261.27	1235.16
ענת	2652.38	2631.40
עפרוני	458.34	448.31
ערבה	137.26	134.68
פיא	1692.88	1660.58
צבר	579.05	567.41
צופית	489.07	479.46
צוק	117.41	116.93
צמיד	1053.95	1032.29
צמרה	541.34	533.90
צפרת	1858.76	1822.64
קליע	2345.69	2332.00
רונית	19064.99	18910.76
רימון	124.40	124.15
רקפת	811.47	798.22
רשף	409.95	401.19
שביט	418.07	410.05
שוהם	331.60	328.69
שירה	456.22	452.90
שביב	377.88	370.46
שנהב	898.78	885.96
שקד	931.80	909.50
שפיר	179.60	176.09
תאנה	252.26	250.03
תמר	577.36	574.49
תירוש	509.29	503.24
תפוח	224.83	220.65
תמוז	184.42	183.24
תרשיש	1420.14	1392.46
תשרי	500.71	493.95

הלוח הכללי

חוק הזדמנות שווה בעבודה תשמ"א 1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו, היותו נשוי או הורה, אלא אם אופי או מהות של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. המעבידים נדרשים לנהוג על פי החוק.

דירות למכירה
[illegible]

עסקים

אולמות
[illegible]

חנויות
[illegible]

הצעות עבודה
[illegible]

פוליש וניקיון
[illegible]

נרשמו לנישואין
[illegible]

הכרויות
[illegible]

שוק המציאות
[illegible]

ירושלים

ריפוי והרזיה
[illegible]

אופנועים וקטנועים
[illegible]

רוצים לקנות
[illegible]

דרושים
[illegible]

מקררים
[illegible]

הלוואות
[illegible]

ריפוי והרזיה
[illegible]

מכוניות
[illegible]

קיבוץ שניר
מחפש
מורה
מיוחדת לחינוך מיוחד
לגיל הרך
לתנאי משרה
טלפון בבוקר: 06-952542
טלפון אחה"צ והערב:
06-952477

מנת דם
חיים
לאדם
זכרו, תרומת דם אחת מקנה ביטוח דם שנתי לך ולמשפחתך
לתרומת דם
פנה לסניף
מגן דוד אדום הקרוב.

הנפקת מאגרי טכנולוגיה מיועדת להחזר הלוואה ל„כלל" ולהון חוזר

תגייס 5.5 מיליון שקל בהנפקת זכויות. ההון המגוייס פי 4 משווי החברה לפני ההנפקה.כלל המחזיקה ב־49% מהון המניות תשקיע רק 250 אלף שקל נטו

מאת מוריה אבנימלך

הנפקת מניות בדרך של זכויות של מאגרי טכנולוגיה בסך 5.5 מיליון שקל (5.123 מיליון שקל לאחר ניכוי הוצאות הנפקה) מיועדת כולה להחזר הלוואות בעלים לכלל פיתו"ח (40%) ולהון חוזר (60%).

בתשקיף ההנפקה מציינים המנפיקים כי 2.1 מיליון שקל מיועדים להחזר הלוואה שנתנה כלל פיתו"ח (פרוייקטים תעשייתיים וחקלאיים), חברה בעלת עניין בשליטת כלל, למאגרי טכנולוגיה, לצורך מימון רכישת מניות בחברות קרינה שימושית וסביון דיאגנוסטיקה מידי כלל פיתו"ח.

יתרת סכום ההנפקה, 3.1 מיליון שקל, מיועדים מחציתם להשקעות בחברות בנות ובחברות חדשות, אךהתשקיף מציין שאין תכנית השקעה מוגדרת פרט לשימוש ב–250 אלף שקל, כך שלמעשה מדובר בהון -חוזר.המחצית השנייה מיועדת במפורש להון חוזר.

החתם היחידי להנפקה הינו „כללית ניירות ערך" שבשליטת כלל.

כלל המחזיקה ב–49.24% מהון המניות של מאגרי טכנולוגיה התחייבה על פי התשקיף לרכוש את כל מניות החברה לפי שיעור החזקה זה.סך ההוצאה לרכישת הזכויות יעלה לכלל כ–2.7 מיליון שקל, מזה תקבל החזר הלוואות בעלים של 2.1 מיליון שקל הוצאות הנפקה של 380 אלף שקל, כך שנטו תוציא לרכישת הזכויות כ– 250 מיליון שקל.

שווי החברה לפני ההנפקה הינו 1.375 מיליון שקל (860 אלף דולר). הנפקת הזכויות היא ביחס של 1:4 כשהגיוס מהציבור מגיע ל־3.3 מיליון שקל.

מאגרי טכנולוגיה הוקמה על ידי שמואל דכנר, גייסה 35 מיליון שקל מיזמים (30 מיליון שקל) ומהציבור (5 מיליון שקל) והפסידה 34.1 מיליון שקל בטרם נרכשה על ידי כלל ב–300 אלף דולר. בבעלות כלל הספיקה החברה להפסיד מיליון שקל נוספים. כלל מכרה את אחזקותיה באוהליהב, בזור־דיאגנוסטיקה ובחברות נוספות תמורת 1.5 מיליון שקל וויתור על חוב בסך מיליון שקל, ורכשה כאמור חברות אחרות מכלל פיתו"ח.

<u>חוות דעת של פרופ' יהודה כהנא:</u>

גרעון קרן הגמלאות המרכזית מחייב קיצוץ בזכויות המבוטחים

ממליץ לאחד הקרן עם קרנות אחרות, „פן תתחסל תוך 22 שנה"

מאת חיים ביאור

הגרעון של קרן הגמלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות (קג"מ) הוא כה גדול, עד שלא נראית אפשרות להחלץ ממנו ללא פגיעה משמעותית בזכויות של גמלאי הקרן.

למסקנה זו מגיע פרופ' יהודה כהנא, מנהל מרכז ארהרדט באוניברסיטת תל־אביב, בחוות דעת שהכין לפי הזמנת אירגון העובדים של קופת־חולים. בעקבות חוות הדעת החליט האירגון להסיר את התנגדותו למיזוגה של קרן הגמלאות המרכזית עם קרנות פנסיה אחרות.

כדי לסגור את הגרעון האקטוארי הקיים בקרן הגמלאות המרכזית – כותב פרופ' כהנא – יש להעלות את דמי הגמולים מהשיעור הנוכחי של 16.2 אחוז לכדי 26 אחוז. מאחר שהעלאת דמי הגמולים לשיעור זה אינה אפשרית, קשה לקרן הגמלאות המרכזית להחלץ ממצבה בכוחות עצמה ובכוח עמיתיה לבדם – אלא אם כן יוותרו על חלק ניכר מזכויותיהם המעוגנים בהסכמי הפנסיה הנוכחיים.

„חלקה של קרן הגמלאות המרכזית במערכת של שבע קרנות הפנסיה ההסתדרותיות בג"ע, מבחינת ההון הצבור ל־16־17 אחוז ואולם הגרעון שבה גדול לאין שיעור ומסתכם ב־1.5 מיליארד שקלים מתוך 4.4 מיליארד שקלים במערכת כולה, כלומר ליותר משליש. במילים אחרות," מציין פרופ' כהנא, הגרעון בקרנות הפנסיה האחרות, מלבד קרן הגמלאות המרכזית, מגיע ל־2.9 מיליארד שקלים ומתחלק על פני כ־390 אלף עמיתים, כלומר כ־7.5 אלפי שקלים לעמית ואילו בקרן הגמלאות המרכזית הגרעון הוא בממוצע כ־20 אלף שקלים לעמית.

הדבר מעיד על כך שקרנות הפנסיה מחלקות למבוטחיהן זכויות פנסיוניות מופרזות ביחס לגובה דמי הגמולים שהן גובות מהמבוטחים.

גיל ההצטרפות לקרן הגמלאות המרכזית גבוה יותר מזה שבקרנות הפנסיה האחרות. גיל הצטרפות גבוה, קובע פרופ' כהנא, משפיע לרעה על האיזון האקטוארי. גם לעובדה שרוב אוכלוסיית המבוטחים בקרן זו הן נשים השלכה שלילית, מאחר שהן מצטרפות לאוכלוסיית הגמלאים בגיל מוקדם יותר.

חוות הדעת ממליצה למעשה לחברי קג"מ לפעול לאיחודה מכמה נימוקים: ★ מדובר אמנם באיחוד עם הקרנות של פועלי הבניין והפועלים החקלאיים הנחשבות כגרועות ועם זאת אין לדבר משמעות רבה, בגלל קטנן היחסי של קרנות אלה; ★ הנטל הכבד של כבסור אוכלוסייה מיוחדת של מבוטחים (נשים, מצטרפים מבוגרים) – עדיף שיתחלק עם אוכלוסיות אחרות, באמצעות האיחוד; ★ אין בטחון לאף מגזר במשק שלא ייפגע בעקבות שינויים כלכליים. הערבות ההדדית בקרן מאוחדת עשויה להיטיב עם מגזר שנפגע; ★ מצבה של קג"מ מהבחינה של תזרים המזומנים, אינו שפיר. כבר כיום עולים התשלומים לגמלאים על הגביה השוטפת והפער נסגר רק הודות להכנסות מריבית. ללא מצטרפים חדשים, אך עם גביית דמי גמולים מוגברת, צפוייה הקרן להתחסל תוך 22 שנה. הצטרפותם של חברים חדשים דוחה את הקץ במספר שנים.

יצוא הטקסטיל השנה יגיע ל־525 מיליון דולר

היבוא גדל השנה בכ־60%

מאת דני גוב

יצוא הטקסטיל השנה נע סביב 525 מיליון דולר ריאלית, אף שישנן הערכות המדברות על יצוא בהיקף של כ־577 מיליון דולר. זהו גידול מסוים ביצוא לעומת אשתקד הנובע מהתחזקות המטבעות האירופיים והעובדה שכ־80% מיצוא הטקסטיל מיועד לאירופה. גם הסכם הסחר החופשי עם ארה"ב תרם השנה לגידול ביצוא.

יורם רדושיצקי, יו"ר אגף הטקסטיל בהתאחדות התעשיינים ובעל מפעל "עמק", אמר אתמול כי בערכים דולריים שוטפים יצוא הענף טרם הגיע לרמת 1980.

היצוא לארה"ב, שהיא שוק הולך ומתפתח עבור הטקסטיל הישראלי, גדל אשתקד, אך השנה מדובר בקפאון.

במקביל לקפאון ביצוא לארה"ב גדל השנה באורח חד היבוא. הגידול מוסבר בהאצת הפעילות בתעשייה המקומית המייבאת חומרי גלם, כלומר יבוא לשם יצוא.

לדברי רדושיצקי בחודשי הקיץ מסתמנת ירידה חדה במכירות בשוק המקומי הנאמדת בכ־20% עד 25%. הצמצום במכירות בחודשי הקיץ יוצר מלאים ואף שאין עוד מבצעי סוף העונה, הרי ניתן כבר להבחין במבצעי מכירות גדולים כדי להיפטר ממלאים מעיקים. לדברי רדושיצקי תעשיית הטקסטיל נמצאת בעמדת זינוק אשר בתנאים סבירים ניתן יהיה תוך כחמש־שש שנים להכפיל את היצוא למיליארד דולר בשנה. כדי לבצע זאת יש לבצע גידול ממוצע של כ־16% בשנה, אומר רדושיצקי.

לדבריו ניתן לבצע כמה מהלכים משולבים כדי לשפר את רווחיות היצוא כמו שער חליפין ריאלי ופיחות מסוים, לא דרסטי אבל ריאלי.

יורם רדושיצקי ואלי לניאדו (ו.פ.פ.א./כפיר מאיר)

כלל־בארטר מקימה חברה למערכות גילוי אלקטרוניות בברזיל

מאת דני גוב

חברת כלל־בארטר תקים בקרוב חברה לייצור מערכות גילוי אלקטרוניות המבוססות על טכנולוגיה מתקדמת של שמירה בברזיל. ההחלטה להקים מפעל כזה בברזיל דווקא, נובעת מהעובדה שכלל וחברה ישראלית נוספת, בעלת הפטנט והידע, מתקשות בייצוא לברזיל בשל בעיות מכס למדינה זו.

נוכח הפוטנציאל הגלום בשוק הברזילאי – 100 מיליון איש – הן בתחום הבטחוני/צבאי והן בתחום האזרחי, החליטו שתי החברות להתעקש ולנסות להחדיר את המוצר הישראלי דווקא לשוק זה ממנו אפשר גם לחדור לשוק הגדול של אמריקה הדרומית בכלל.

נודע כי הניסיונות להעביר לברזיל מערכות הדגמה, כ־50 יחידות, לווה בקשיים ביורוקרטיים רבים. כשמונה חודשים היה פרק הזמן עד שהברזילאים התירו הכנסת המערכות למדינה זו. כדי לא להפסיד את השוק הגדול הזה הוחלט לייצר במשותף את המוצר בברזיל.

המפעל ייצר מערכת אבטחה על בסיס ניתוח והפרדת קולות המאפשר למרכז בקרה לזהות במדויק ניסיונות פריצה למערכות צבאיות כמו מחנות ובסיסים, או מערכות אזרחיות כמו בנקים ומתקני תעשייה. המערכת מאפשרת זיהוי מדויק של סוג הפריצה ומונעת אזעקת שווא. בדרך זו נחסכים ממון חמן וניתן לשגר את המתקן הנפרץ יחידת אבטחה רק במקרה של חדירת אמת.

קיסר: מיזוג קרנות הביטוח אולי בלי „מקפת" בינתיים

מאת דני צדקוני

יתכן שאיחוד קרנות הביטוח יושלם ללא קרן „מקפת". מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר, מסביר את הקשיים לכלול בשלב זה את הקשיים בהצטרפות „מקפת" לאיחוד בכך שבין המבוטחים בה מצויים ארגונים שאינם משתייכים להסתדרות. בעוד ש„מבטחים", קרנות הביטוח של הפועלים החקלאיים ופועלי הבנין, וקרן הגימלאות המרכזית החליטו על האיחוד בחיוב. גם המו"מ עם „נתיב" מתקדם. לדברי קיסר האיחוד יביא לחסכון של אחוז אחד בניהול הקרנות „וזה הרבה מאוד כסף". קיסר הבטיח שאף אחד מעובדי הקרנות „לא יזרק". עם כל עובד המועמד להפסיק את עבודתו באחת הקרנות מנוהל מו"מ, והעובדה שלא שומעים בנושא זה על בעיות, תביעות וכו', מצד העובדים, מעידה שתהליך צמצום העובדים מתנהל לשביעות רצון שני הצדדים.

קיסר: הרבה כסף

הבנקים הישראלים יורדים בדירוג 500 הגדולים בעולם

מאת מאיר תדמור

הבנקים הישראלים ירדו בדירוג 500 הבנקים הגדולים בעולם לשנת 1986, דירוג הנערך מדי שנה על ידי הירחון "יורומני".

בנק לאומי תופס את המקום ה־145 (ב־85 – 114) עם הון של 866 מיליון דולר, בנק הפועלים במקום ה־165 (ב־85 – 132) עם הון של 778 מיליון דולר. בנק דיסקונט במקום ה־256 (ב־85 – 199) עם הון של 460 מיליון דולר.

הבנק המוביל הוא בנק סיטי־קורפ של ניו יורק עם הון של 7.7 מיליארד דולר ורווח של יותר ממיליארד דולר ב־1986. אחריו, במקום השני, הבנק הבריטי נשיונל ווסטמינסטר עם הון של 6.8 מיליארד דולר, שעלה מן המקום החמישי. במקום השלישי נמצא הבנק הצרפתי קרדיט אגריקול עם הון של 6.7 מיליארד דולר. בעשירייה המובילה לפי גודל ההון, בנק אמריקאי אחר, 2 בנקים אנגליים, 4 בנקים יפניים, בנק מברזיל, בנק צרפתי ובנק גרמני.

בנק הפועלים מייעל מערך הסניפים בחו"ל ומרחיב עסקים

הבנק ישתתף בעיסקות מימון של חברות עסקיות גדולות בארה"ב

מאת סופרת „דבר"

בנק הפועלים הפעיל תכנית התייעלות מקיפה בסניפי הבנק בארה"ב ובאנגליה, המכוונת להגדיל את רווחיותן של שלוחות הבנק בחו"ל.

התכנית הכוללת איחוד סניפים ושינוי מקום סניפים תביא לחסכון של כמיליון דולר לשנה בהוצאות התפעוליות של הבנק בחו"ל – בעיקר בהוצאות לכוח אדם ולשכר דירה. שינוי מתוכנן במיקומם של סניפים נוספים בארה"ב, עשוי להביא לחסכון נוסף בהוצאות התפעוליות.

מתוכנן להרחיב את פעילות סניפי הבנק בארה"ב ובאנגליה בקרב לקוחות עסקיים מקומיים בסדר גודל בינוני ומעלה. במיוחד הרחבת פעילות האשראי בקרב חברות עסקיות מקומיות בסדר גודל בינוני, ובהגדלה של היקף הפעילות של הבנק כמשתתף בעיסקות מימון של חברות עסקיות גדולות, בעיקר בארה"ב. בצוע תכנית זו יחייב גיוס של מספר פקידי אשראי מקומיים נוספים ברמה גבוהה לשם תיגבור הסניפים, תהליך שכבר נמצא בעיצומו.

השינויים בשלוחות בחו"ל

★ סניף הבנק בקווינס שבניו־יורק יאוחד עם הסניף המרכזי של הבנק ברוקפלר סנטר, ויפסיק את פעילותו העצמאית.

★ סניף הבנק בפילדלפיה יעבור מקומת קרקע לקומה גבוהה יותר, דבר שיביא לחסכון משמעותי בהוצאות לשכר דירה, בהוצאות לשכר עבודה ובהוצאות תפעול נוספות.

★ נבדקת האפשרות להעביר סניפים נוספים בארה"ב מקומת קרקע לקומה גבוהה.

★ שני סניפי הבנק בלונדון – בסיטי ובווסט - אנד - וכן המינהלה האזורית של הבנק באנגליה יאוחדו במסגרת של מערכת ברוכית אחת, שבה תרוכז כל פעילותו של הבנק בלונדון.

★ חלק מסניפי הבנק בארה"ב יצמצמו את פעילותם בתחומים שכרוכים בהוצאות תפעוליות גבוהות, כגון: מתן אשראי בסכומים קטנים.

„טבע" הכפילה רווחיה ל־23 מיליון שקל ב־86'

מאת סופרת „דבר"

„טבע" הכפילה רווחיה בשנת 1986 בהשוואה לאשתקד והגיעה לרווח נקי של 23.2 מיליון שקל, בשנה המסתיימת ב־31 למרס 87. הרווח לפני מס הגיע ל 34.2 מיליון שקל.

מכירות „טבע" ב־1986 הסתכמו ב 244 מיליון שקל (140 מיליון דולר) בהשוואה ל־146 מיליון שקל אשתקד.

הגידול במכירות וברווח נבע מהחדירה של „טבע" לשוק התרופות הגנרי בארה"ב, באמצעות רכישת חברת בת בשותפות עם קונצרן מהמובילים בעולם.

הון החברה גדל במשך השנה, ללא הנפקות, ב־20 מיליון שקל ל־93 מיליון שקל (58 מיליון דולר).

החברה נהנית מנזילות גבוהה כאשר הרכוש השוטף שלה, 140 מיליון שקל, כפול מהתחייבויותיה השוטפות.

במהלך השנה האחרונה מימשה „טבע" השקעה בחברת בת בסך 2.9 מיליון שקל.

הבעלות על „טבע" הינה בידי כור־תעשיות (41.6%) המייסדים (30%) והציבור.

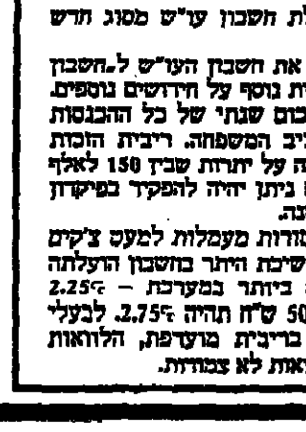

מנכ"ל „טבע" אלי הורביץ

דירקטוריון הבנק הבינלאומי ידון השבוע בהתפטרות היו"ר

מועצת המנהלים של הבנק הבינלאומי תתכנס השבוע לדון בהתפטרות היו"ר, יגאל ארנון ובמינוי יו"ר חדש.

עו"ד יגאל ארנון המשמש רק תקופה קצרה כיו"ר הבנק, ביקש לזמן ישיבה לדון בעניינו ובבקשתו להתפטר, לאחר הפרסום על כי היועץ המשפטי החליט להעמידו לדין בעבירה של הפרת אמון, בפרשה הידועה בשם „הפגישה הלילית".

„חשבון יומי" יחליף עו"ש בבל"ל

בנק לאומי הודיע על הפעלת חשבון עו"ש מסוג חדש „חשבון יומי".

כל לקוח יוכל מעתה להפוך את חשבון העו"ש ל„חשבון יומי", בו תחושב ריבית זכות יומית על חידושים נוספים. כל לקוח יקבל אחת לרבעון סיכום שנתי של כל ההכנסות וההוצאות שיאפשר תכנון תקציב המשפחה. ריבית הזכות בחשבון החדש תהיה של 7% לשנה על יתרות שבין 150 לאלף שקלים. יתרות מעל אלף שקלים ניתן יהיה להפקיד בפיקדון פתוח (פח"ק) בריבית של 14% בשנה.

כל הפעולות בחשבון יהיו פטורות מעמלות למעט צ'קים בסכומים של פחות מ־50 ש"ח. משיכת היתר בחשבון הועלתה לאלפיים ש"ח בריבית הנמוכה ביותר במערכת – 2.25% לחודש, הריבית עד לסך של 5000 ש"ח תהיה 2.75%. לבעלי „חשבון יומי" יוצעו הלוואות בריבית מועדפת, הלוואות צמודות מדד, צמודות מט"ח והלוואות לא צמודות.

<u>מחישובי האוצר עולה:</u>

נדרשים 150 מיליון שקל לתקן שחיקה בפנסיה של גמלאי המדינה

השחיקה בפנסיה 27־60 אחוז

מאת מאיר תדמור

ועדה של נציבות שרות המדינה והאוצר קבעה כי השחיקה בפנסיה של גימלאי המדינה בשלוש השנים האחרונות היתה בין 27% ל־60%.

מקורה של השחיקה הוא בעיקר בהרכב השכר של עובדי המדינה וירידת חלק השכר הבסיסי. ב־1961 היווה השכר הבסיסי 98% וההחזר הוצאות ותוספות אחרות 2% מהשכר הכולל, ב־1974 היה השכר הבסיסי 79% וההוצאות 21%. ב־1978 ירד השכר הבסיסי ל־69%, ב־1984 ל־61% וב־1986 הגיע השכר הבסיסי ל־50% בלבד בשכר הכולל.

שכרם של גימלאי המדינה נשחק גם במונחים של שכר ממוצע במשק והוא עומד עתה על שיעור של כ־57% מהשכר הממוצע במשק.

לפי חישובי האוצר דרוש סכום של 150 מיליון ש"ח כדי לתקן את עיוותי השחיקה בהם הוא מכיר – 26.7% במשך שלוש השנים 1983–1986.

שדולת חברי הכנסת לבעד הגימלאים, עומדת להגיש הצעת חוק לפיה תוצמד הפנסיה לשכר הממוצע במשק. לפי הצעה אחרת תוצמד הפנסיה הריאלית לדרגה התקנית של התפקיד האחרון, או לחלופין תוצמד הפנסיה במלואה למדד.

רשתות השיווק מתנגדות לשבוע עבודה מקוצר

מאת דני גוב

איגוד בתי הכלבו ורשתות השיווק מתנגד להפעלת חובת יום עסקים מקוצר. האיגוד תומך במתן אפשרות להגמשה בשעות התפעול של בתי העסק במדינה אך הוא מתנגד לכך שרשויות מקומיות יוכלו לקבוע בחוקי עזר עירוניים חובת יום עסקים מקוצר, גם למי שאינו רוצה בכך.

האיגוד פנה בימים אלה למשרד התעשייה והמסחר וביקשו לפעול לביטול חוקי העזר הללו.

סופר "דבר" מציין כי ועדת השרים בהחלטתה מיום 23 למרץ השנה הטאירה בידי הרשויות אופציה להטיל על בתי עסק חובת יום עסקים מקוצר אחת לשבוע. הסוחרים ברשתות אומרים כי באחרונה, עם עידן מרכזי הקניות הגדולים, שבהם מושקע הון רב, לעיתים ציבורי בהקמת המבנים, הציוד והמלאי, מחייב האינטרס הציבורי לנצל את ההשקעה בצורה אופטימלית ובשעות רבות עד כמה שניתן.

הסוחרים אומרים כי המשך הפיתוח בכיוון זה של מרכזי קניות גדולים מותנה בכדאיות ובהחזר ההשקעה " שיקולים הנגזרים גם מתוך שעות התפעול של העסק במהלך כל השבוע.

העובדים ברשתות מועסקים במשמרות לפי מתכונת שעות עבודה שבועיות קבועות ואי לכך אינם זקוקים לשעות מנוחה נוספות. הסוחרים אומרים כי ישנן רשויות שעוד היום מונעות בחוק עזר עירוני פתיחת בתי עסק בשעות אחה"צ של יום מסוים בשבוע, זאת מתוך התחשבות כביכול בבעלי העסקים.

<u>מנהל רשות החברות הממשלתיות מציע:</u>

חברות ממשלתיות שייצאו לבורסה יעניקו לדירקטורים מניות ואופציות

מאת דני גוב

מנהל רשות החברות הממשלתיות, זאב רפואה, מציע שחברות ממשלתיות שברצונה הממשלה להנפיקן בבורסה ולהפכן לציבוריות, יעניקו הטבות מפליגות לדרג המנהל, ליו"ר ולחברי הדירקטוריון כדי להפכם לבעלי עניין בחברות.

רפואה מסתמך על מודלים זרים, בעיקר בריטיים ומציע להעניק למנהלי חברות ממשלתיות שהונפקו בבורסה הטבות בדמות מניות ואופציות. "זה מה שחסר היום בחברות הללו. חברה שיוצאת לבורסה יכולה לפצות את ההנהלה והעובדים בדרך זו. אני בעד מתן הטבה משמעותית בדמות מניות ואופציות ולאו דווקא הטבה סימלית. הטבות כאלה יגבירו את מעורבות העובדים בחברה", אומר רפואה.

רפואה גורס כי חתימת היו"ר וחברי הדירקטוריון על התשקיף תחייב אותם, גם לאחר ספרסה.

שתי ההצעות הללו אומר רפואה, עשויות לדחוף קדימה את נושא הנפקת החברות הממשלתיות מאחר ולעובדים תהיה מעורבות יתר בחברות.

הסנה תמכור מקרקעין ואחזקותיה ב„מנורה" במסגרת תכנית הבראה

מאת דן שלם

הסנה מגבשת תוכנית להארגון לשיפור הרווחיות וההון העצמי.

במסגרת תכנית ההבראה יוזרם לחברה הון עצמי בהנפקה פרטית של חברת העובדים בסך 15 מליון דולר, תצומצם מצבת כוח האדם ויימכרו נכסים שונים.

מדובר על מכירת נכסי מקרקעין של החברה בתל אביב, מכירת אחזקות הסנה בחברת הביטוח מנורה 22 אחוז שערכן כ־6 מליון דולר.

כן תופעל מדיניות חיתום זהירה במיוחד שמטרתה לשפר את הרווחיות. המגמה המסתמנת בהנהלת הסנה היא לא לחדש ביטוח כלי רכב ישנים ולעקוב בקפדנות רבה אחרי פעילות הסוכנים, ולהפסיק את הקשרים עם סוכני ביטוח, שתיק לקוחותיהם גורם להפסדים מצטברים לאורך זמן. עד כה הפסיקה הסנה את עבודתם של סוכנים רבים שתפוקתם הגיעה ל־25 מליון דולר.

בתחום ביטוח החיים יש מגמה להשקיע מאמצים להגברת המכירות שהיקפן גדל בעשרות אחוזים.

החברה מתכוונת לפטר 90 מעובדיה (6 אחוזים מכלל העובדים). התכנית לפטורי עובדים מעוררת סערת רוחות בין עובדי הסנה.

נדל"ן/דני גוב

סימני התעוררות בענף הבנייה: רוכשים ציוד ומערכות מיחשוב

'ענף הבנייה מתעורר מתרדמתו הממושכת", כך אומר דן סנקל מנכ"ל חברת אמקול המשווקת ציוד ומעמיסים אופניים לענף הבנייה. לדבריו מכרה החברה בחודש האחרון 4 מעמיסים לאחר שבמשך כחצי שנה לא רכש שום גורם בענף הבנייה ולו מעמיס אחד. החברה גם מכרה בחודש האחרון לחברה קבלנית גדולה מערכת ציוד לייזר לענף הבנייה. גם בציוד כזה יש התעניינות מצד גורמים בענף אומר סנקל.

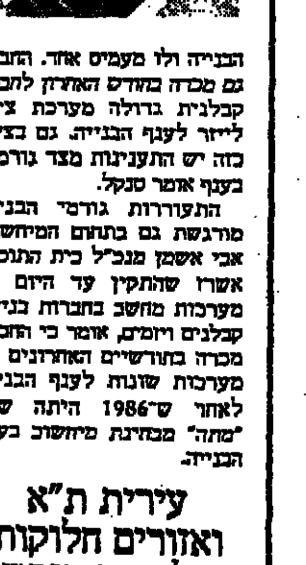

התעוררות גורמי הבנייה מורגשת גם בתחום המיחשוב. אבי אשמן מנכ"ל בית התוכנה אשרו שהתקין עד היום 90 מערכות מחשב בחברות בנייה, קבלנים ויזמים, אומר כי החברה מכרה בחודשיים האחרונים 10 מערכות שונות לענף הבנייה לאחר ש־1986 היתה שנה "מתה" מבחינת מיחשוב בענף הבנייה.

עירית ת"א ואזורים חלוקות על שווי מגרש למרכז מסחרי

עיריית תל אביב מציעה לחברת "אזורים" מגרש להקמת מרכז מסחרי בשכונת "אזורי חן" בצפון תל אביב תמורת 1.6 מיליון דולר. המגרש ששטחו כ־7,500 מ"ר דרוש לחברת אזורים לצורך הקמת מרכז מסחרי גדול בשכונה החדשה הנבנית בימים אלה.

אזורים הציעה לעירייה 1.0 מיליון דולר, שהינו הסכום הגבוה שנקבע על ידי שמאי וזאת על חשבון מחיר הקרקע. אזורים הציעה שהעירייה תוציא הערכות של שני מקרקעין והתחייבה, שבמידה והערכתם תהיה גבוהה מהסכום אותו שילמה על חשבון הקרקע, היא תשלם את ההפרש באופן מיידי.

ועדת הכנסים של העירייה דחתה את הצעת אזורים והחליטה להציע לה כי תרכוש את מגרש המרכז המסחרי תמורת כ־1.6 מיליון דולר.

אם אזורים לא תסכים למחיר האמור תפרסם העירייה מכרז למכירת מגרש המרכז המסחרי, תוך נקיבת מחיר מינימום.

חברות איטלקיות וישראליות יקימו בחדרה פרויקט "חוף זהב"

חברת איטלישרא מקימה פרויקט בנייה גדול – חוף הזהב – על שטח של 90 דונם בחוף הים של חדרה. במקום ייבנה מלון של 600 חדרים, שכבר נמכר למשקיעים מארה"ב. כן תיבנה טיילת ושדרותי חוף. החברה תקים גם מרכז מסחרי גדול שיכלול מסעדות, חנויות וטיילת פנימית מקורה וחנייה מקורה לכ־1,000 מכוניות.

באתר תוקם גם כיכר בשטח של 27,000 מ"ר, שתשמש לאירועים.

בנוסף תיבנה שכונת מגורים ובה 600 יחידות דיור יוקרתיות ובית אבות. ביצוע הפרויקט ימשך שלוש שנים והביצוע יימסר לקבלן ישראלי. תחילת העבודות מתוכננת לאוגוסט השנה.

כדי לסכם את פרטי הפרויקט נפגשו באחרונה ראש עיריית חדרה יחיאל כהנא ודוד ביר מנכ"ל איטלישרא עם אלפרד ביסנס נציג חברת ההשקעות הבנייה האיטלקית "סיגה".

150 מיליון דולר מחזור המכירות של אנגלו סכסון

מחזור המכירות של רשת סוכנויות אנגלו־סכסון בשנת הכספים שהסתיימה ב־31 במרץ השנה הסתכם בכ־150 מיליון דולר. זהו גידול של 30% לעומת 1985.86.

דוד בלומברג, מנכ"ל הרשת אומר, כי מנתונים שהתקבלו מ־25 סניפים צפוי שבשנת הכספים הנוכחית יגדל היקף המכירות בכ־25%־30%. הגביה בעסקי הדירות מקורה בכל ענפי הנדל"ן: דיור, משרדים ומבני תעשייה.

אשדר העלתה מחירי דירות ביוני ב־1%

חברת הבנייה אשדר העלתה במחצית יוני את מחירי דירותיה ב־1%. מחירים לדוגמה (באלפי שקלים כולל מע"מ ופיתוח):

תל אביב מגדל אשדר 5 חדרים (145 מ"ר) 404; 3 חדרים (101 מ"ר) 193; נתניה נווה פולג 3 חדרים (76 מ"ר) 74.2; חולון קרית בן גוריון 3 חדרים (78 מ"ר) 85.5; ראש העין בית גדל 3 חדרים (75 מ"ר) 75.6.

אשדר מכרה ביוני 38 דירות באתריה בכל הארץ. מהחברה נמסר כי עיקר הביקוש במאי היה באתריה בת־א (5), חולון (5), ירושלים (5), ראשון לציון (4). השאר באתרים אחרים.

פורסם מיכרז למרכז מסחרי במבשרת ציון

מנהל מקרקעי ישראל פרסם בימים אלה מכרז להקמת מרכז מסחרי במבשרת ציון ליד ירושלים. המרכז ישתרע על שטח 20,148. מחיר המינימום הנדרש כשלושה וחצי מיליון שקל והוצאות הפיתוח שיושטו על הזוכה נאמדות בכמיליון ורבע שקל.

המינהל פרסם גם מכרז לבנין מגורים באור יהודה בשטח של 522 מ"ר. מחיר המינימום המבוקש הוא 37,175 שקל (ולא כולל מע"מ). מכרזים פורסמו גם ל"בנה ביתך" בקרית טבעון (עשרה חצאי מגרשים) ופיסגת זאב בירושלים (49 מגרשים).

קדישאי יבדוק השלכות השיכון לזוגות צעירים על הירידה מהארץ

יחיאל קדישאי – עוזרו וראש לשכתו של ראש הממשלה לשעבר בגין – נבחר לכהן כיו"ר הועדה הציבורית לבדיקת נושא השיכון לזוגות צעירים בשבע האגודה הישראלית לעצירת הירידה מהארץ. בימים הקרובים תחל הועדה בעבודתה.

שערי מטבע חוץ ביום 5.7.87

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב		1.56	1.63	1.57	1.64	1.56	1.63	1.5957	1.6175	1.6000	1.6200	1.5980	1.6181	1.6083
1 מארק גרמני		0.85	0.89	0.86	0.90	0.85	0.90	0.8703	0.8812	0.8715	0.8823	0.8713	0.8822	0.8754
1 ליש"ט		2.51	2.62	2.53	2.66	2.53	2.65	2.5768	2.6090	2.5800	2.6122	2.5763	2.6059	2.5967
1 פרנק צרפתי		0.25	0.27	0.27	0.27	0.25	0.27	0.2608	0.2640	0.2614	0.2647	0.2611	0.2644	0.2628
100 ינים יפאניים		1.05	1.10	1.06	1.11	1.06	1.11	1.0779	1.0914	1.0789	1.0924	1.0782	1.1918	1.0846
1 גולדן הולנדי		0.75	0.79	0.76	0.80	0.75	0.79	0.7721	0.7818	0.7731	0.7828	0.7725	0.7822	0.7775
1 פרנק שוויצרי		1.02	1.07	1.03	1.08	1.02	1.08	1.0458	1.0509	1.0478	1.0609	1.0451	1.0582	1.0522
1 כתר שוודי		0.24	0.25	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2495	0.2526	0.2500	0.2531	0.2494	0.2526	0.2510
1 כתר נורבגי		0.23	0.24	0.23	0.25	0.23	0.25	0.2372	0.2407	0.2381	0.2411	0.2378	0.2407	0.2393
1 כתר דני		0.22	0.23	0.23	0.24	0.22	0.24	0.2296	0.2325	0.2299	0.2328	0.2296	0.2325	0.2312
1 מארק פיני		0.35	0.37	0.35	0.37	0.35	0.37	0.3581	0.3626	0.3586	0.3631	0.3581	0.3626	0.3606
1 דולר קנדי		1.18	1.23	1.18	1.24	1.18	1.24	1.2038	1.2189	1.2044	1.2194	1.2030	1.2181	1.2115
1 דולר אוסטרלי		1.06	1.17	1.11	1.19	1.11	1.19	1.1478	1.1622	1.1499	1.1642	1.1473	1.1618	1.1556
1 ראנד דרא"פ		0.51	0.61	0.47	0.79	0.49	0.69	0.7780	0.7877	0.7793	0.7990	0.7785	0.7883	0.7832
10 פרנקים בלגיים		0.41	0.43	0.41	0.43	0.41	0.43	0.4180	0.4243	0.4201	0.4253	0.4196	0.4249	0.4222
10 שילינגים אוסטריים		1.21	1.26	1.22	1.28	1.21	1.27	1.2369	1.2524	1.2387	1.2551	1.2380	1.2536	1.2451
1000 לירטות איטלקיות		1.17	1.23	1.16	1.26	1.18	1.26	1.2016	1.2166	1.2050	1.2200	1.2024	1.2175	1.2095
1 ש"ט (ECU)		—	—	—	—	—	—	1.8044	1.8270	1.8091	1.8317	—	—	1.8169
1 דינר ירדני		4.48	4.75	4.53	4.82	4.55	4.86	—	—	—	—	—	—	4.6158
10 לירות לבנוניות		—	—	0.12	0.13	0.08	0.11	—	—	—	—	—	—	0.1119
1 לירה מצרית		0.65	0.69	0.71	0.76	0.66	0.72	—	—	—	—	—	—	0.7286

هكذا من الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

סוחר הקרקעות שמואל עינב הורשע במתן שוחד לליכוד

זוכה – מחוסר ראיות מספיקות – מאשמת תיווך וסיוע לקבלת שוחד • השופט מציין: מצויות ראיות שמהן ניתן להסיק כי אפשר שבהענקותיו ל„אנו ממשיכים" נענה עינב לא רק לפניית אבי צור אלא גם לפניית מיכאל דקל

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב, אליהו מצא, הרשיע אתמול את סוחר הקרקעות, שמואל עינב, בעבירה של מתן שוחד. זיכה אותו מחוסר ראיות מספיקות מאשמת סיוע ותיווך לקבלת שוחד. גזר הדין ינתן במועד מאוחר יותר.

עזרה לליכוד

רחל שיבר, סגן בכיר לפרקליט מחוז המרכז בתל־אביב, האשימה בדצמבר 1985 את עינב כי ביוני 1984, כששהה במשרד החקלאות, במשרדו של אבי צור, עוזרו של סגן שר החקלאות מיכאל דקל, ביקש מבנו צור להידתם להעברת תרומות לליכוד ויעזור לו בקבלת כספים עבור הליכוד מסוחרי קרקעות אחרים המעוניינים בקידום ההתיישבות ביהודה ושומרון. זאת, לצורך עזרה לליכוד או לגופים הקשורים אליו. ב־3 ביוני 1984 נתן עינב לצור צ'ש על סך 110,000 שקל שהעביר לצורך כיסוי הוצאות של פגישה שנערכה במלון „דיפלומט" בתל־אביב ובה השתתפו סוחרי קרקעות. סמוך לאותו זמן נתן עינב סכום של 3,000,000 שקלים בשלושה צ'קים דחויים, לעמותת „אנו ממשיכים". התובעת טענה שכתב האישום כי עינב נתן לצור כסף הכפורים כשוחד על עזרתו בקידום עסקי הקרקעות שלו ביהודה ושומרון כולל השפעתו על הגורמים שם המטפלים ביו"ש ולהטות משא פנים בדרך כלל.

פעילות גלויה

בפסק דינו אומר השופט מצא, כי בתקופה הסמוכה לבחירות נערכה בלשכתו של סגן השר דקל פעילות גלויה, נרחבת למדי, של הסברה והתרמה לבען הליכוד. אומר השופט: „פעילות זו כוונה לקהל סוחרי הקרקעות ויזמי ההתיישבות שבחומת עיסוקיהם היו מוכרים לסגן השר ולעובדי לשכתו ומטרתה היתה לגייס תמיכה בליכוד ומשאבים כספיים למימון מערכת הבחירות שלו... לצורך הדיון בפרשה הנוכחית, די שאומר כי מצויות ראיות שמהן ניתן להסיק כי אפשר שבהענקותיו ל„אנו ממשיכים" נענה הנאשם לא רק לפנייתו של אבי צור אלא גם לפנייתו של סגן השר דקל".

בהמשך אומר על כך השופט: „אין המדובר בפנייה אישית דיסקרטית של אבי צור אל הנאשם שנענתה במסתרים. הפניות אל הנאשם הן מצד סגן השר דקל והן מצידו של אבי צור, לא היו חשאיות והנאשם גם לא היה העוסק היחידי שקיבל פניות כאלה. הפניות היו גלויות והיוו חלק מאותה פעילות של הסברה והתרמה שמילאה את לשכתו של סגן השר דקל בימי ערב הבחירות וגם ההיענות לפניות אלו, מצד הנאשם, ומצד עוסקים אחרים, לא נשמרה בסוד אלא היתה גלויה וידועה לכל".

נדרשה הפרדה מוחלטת

השופט מציין בפסק דינו כי יש להפריד בפעולת ההתרמה בין הבוחר והתורם ובין תפקידה של האישיות הפוליטית. „ניתוק הזה", אומר השופט, „חייבת להתבטא קודם

אבי צור

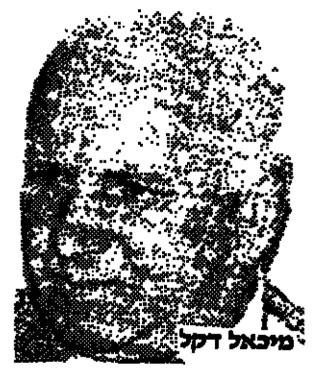

מיכאל דקל

לכל בשלילת קיומה של זיקה אישית מיידית או מסתברת שבין המתרים לבין התורם הנובעת מקיום אינטרס חומרי ספציפי של האחרון ומהיותו של הראשון בעל סמכות ממלכתית (או טוען לסמכות) שעימה הכוח לקדם את האינטרס זה או להכשילו, אך הניתוק חייב להתבטא גם בהפרדה מוחלטת – מבחינת המקום, הזמן והנסיבות – בין פעולת ההתרמה לבין תפקידו הממלכתי של המתרים. הניתוק צריך להיות כזה שיהיה בו כדי להבטיח שגם אורח מושחת לא ייקלע לנסיבות שבהן לא יוכל להיענות לבקשת תרומה מתוך כוונה פסולה".

הפרדה למראית עין

השופט מותח ביקורת על פעילות ההסברה וההתרמה בלשכתו של דקל בתקופת מערכת הבחירות לכנסת ה־11 כיוון שהן לא עלו בקנה אחד עם עקרון ההפרדה והניתוק. על אף שדקל אמר ששמר על ההפרדה בין תפקידו לבין התרומות, אומר על כך השופט: „אם אמנם נבקטה הפרדה, לא היתה הפרדה אלא למראית עין ולא היה בה כדי להסיר כל חשש להיווצרותה, ולוא גם שלא במתכוון, של זיקה בלתי נאותה לתלותם של בעלי העסקים הללו בממשלה בכלל ובמשרד החקלאות בפרט לבין מניעיהם ולהיענות לפניותיהם של סגן השר ושל עוזרו האישי בנושא התרומות".

„פרס גאונות" של 250 אלף ד' לפרופ' דוד שולמן – זוכה ישראלי ראשון

מאת יורם לוי סופר „דבר" בירושלים

„אני המום", הגיב פרופ' דוד שולמן מן האוניברסיטה העברית כשהתבשר על זכייתו במענק של 250 אלף דולר מטעם קרן מקארתור בשיקגו המכונה גם „פרס גאונות". זה הישראלי הראשון הזוכה בפרס יוקרתי זה.

שולמן הוא פרופסור ללימודים הודיים ומדעי הדתות ועומד בראש המכון ללימודי אסיה ואפריקה באוניברסיטה. הוא מלמד את השפה הסנסקריטית וכן פילוסופיה, תרבות וספרות הודית. קרן מקארתור מעניקה כל שנה מענקים בסכומים בין 150־375 אלף דולר למשך חמש שנים. מקבלי המענק חייבים להיות אזרחים או תושבים של ארה"ב ונחשבים ל„מוכשרים ומבטיחים באופן יוצא מן הכלל".

הקרן נוסדה על ידי איל הביטוח ונכסי דלא־ניידי מקארתור. המועמדים לפרסים אינם יודעים על מועמדותם, המוגשת על־ידי 100 מומחים מכל השטחים בארה"ב. מטרת המענק לשחרר את הזוכה מדאגות כלכליות ולהתמסר למחקר. השנה זכו במענקים 32 חוקרים.

פרופ' שולמן (46) נולד בארה"ב, בעל תואר בוגר בלימודים איסלמיים באוניברסיטה העברית, ובעל תואר דוקטור בלימודים טמיליים, מאוניברסיטת לונדון. ב־1977 הצטרף לסגל האוניברסיטה העברית. בימים אלה הוא מסיים כתיבת שלושה מחקרים על הודו. הוא אומר כי המענק לא ישנה את תוכניותיו לזמן הקרוב: נסיעה לשבתון לאוניברסיטת ג'ון הופקינס במחלקה להסטוריה. יתכן שישתמש בכסף לנסיעה להודו לקידום מחקריו.

במשפט רפי לוי: „בדים" היו קוד לזהב

המשטרה הטמינה מכשירי ציתות במשרדו • מכחיש גרסת הזהב

(עו). – המשטרה הטמינה מכשירים להאזנת סתר במשרדו של הממונה על מחוז ירושלים מטעם משרד הפנים, רפי לוי, ולא רק על קווי הטלפון במשרדו ובביתו. פרטים אלה התגלו אתמול בהמשך משפטו של לוי בבית המשפט המחוזי בירושלים. הוא מואשם ב־11 עבירות של לקיחת שוחד, התנהגות שאינה הולמת עובד ציבור ועבירות על חוק מטבע חוץ.

במהלך עדותו השמיע התובע עו"ד ערן שנדר לויה הקלטה שנערכה במשרדו. מההקלטה מתחוור כי לוי ניסה לשכנע כומר בכנסיה בבית לחם להחכיר תחנת דלק שבבעלות הכנסיה למשפחת ג'עצ' בראמללה. לוי נשמע אומר כי אם התחנה תושכר, יהיה לו רווח אישי.

בתגובה השיב לוי: טענתי שיהיה לי רווח אישי, אך לא התכוונתי לכך. זה היה רק לשכנע אותו.

השופטת דליה דורנר העירה: זה נראה לך תקין שפקיד ממשלתי בכיר יאמר לכומר שיהיה לו רווח אישי? לוי: זה נראה לי תקין. כך מדברים בין ידידים.

במשפט עסק בהרחבה בתמלילי שיחות שבהן נשמע לוי מדבר עם הנאשמת השניה בתיק על בדים במשקל. התביעה טוענת כי בדים הינו שם קוד לזהב שהוברח בירדן באמצעות כומר ששמו נאסר לפרסום.

בתמליל השיחה נשמע לוי מדבר על תשע חתיכות בדים שמהן יצאו רק שמונה. התובע שאל את לוי האם מדובר בזהב. לוי הכחיש ואמר כי מדובר על בדים במשקל. „אני דוחה את הגרסה של הזהב מכל וכל", אמר.

משפטו ימשך ביום שישי הקרוב.

5 מכוניות הוצתו בר"ג

(עו). – חמישה כלי רכב הוצתו אתמול בשעות הבוקר המוקדמות ברמת גן. כל הרכב שייכים לתושבי העיר. היו אלה פולקסואגן מסחרית, רנו 5, אאודי 80, סוסיתא ופריגק. לפי שעה לא ברור הרקע למעשה והמשטרה פתחה בחקירה.

המירוץ באשקלון ביום ששי

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

מירוץ המכוניות השלישי העונה ייערך ביום ששי השבוע במסלול באשקלון, תוך התמודדות ניכרת עם נהגים "מכסחים", מבטיח יו"ר מועדון הספורט המוטורי יאיר פאר בתשובה על שאלת סופר „דבר".

בפגישה עם כתבים לענייני תחבורה נמסר אתמול, כי ארגון המירוצים הוצא מידי חברת "אניטל" והועבר לידי עיריית אשקלון. נציג העירייה חיים אריס מסר, כי מקווים שבדרך זו יושג חיסכון ניכר בעריכת המירוץ. על סמך תחשיבים ראשוניים כבר הוחלט להוזיל את דמי־הכניסה מ־20 ל־15 שקל למבוגר. במכירה מוקדמת יעלה כרטיס הכניסה 10 שקלים בלבד. ילדים עד גיל 12 יהיו פטורים מדמי־כניסה.

תחזית: המורה יעבוד יותר בעתיד אבל לא ישתכר יותר

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

מורי העתיד יעבדו יותר, בתנאים קשים יותר, מבלי שתובטח להם משכורת גדולה יותר – תחזית בוטה זו השמיע אתמול מנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שמשון שושני, בדיון שקיימה מועצת הסתדרות המורים בנושא „הכשרת מורים לקראת שנות ה־2000". לדבריו מורה העתיד יצטרך להיות בוגר מכללה לפחות, בעל יכולת בתקשורת, יכולת לשרת 150 צרכנים ביום, יכולת לפתח המשיש יחידות הוראה ביום, יכולת אישית להדפיס עבודות משרד, יכולת עיסוק בעבודה סוציאלית ויכולת להסתגל למציאות שבה שירותי העזר לא יוגשו בזמן.

שעות עבודת המורה יהיו 47 לשבוע, והוא יוצא מהפסקות אוכל והפסקות קפה. כל זאת מבלי שתובטח לא עלייה במשכורת.

התיאור עורר תרעומת בין חברי הסתדרות המורים שקראו לעברו „המורה יצטרך להיות עבד". על כך אמר ד"ר שושני כי למרות כל הקשיים מורים יבחרו מרצונם לעסוק בהוראה „כי מי שרוצה להיות מורה אוהב את המקצוע". הוא תיאר את הקשיים הקיימים כיום במקצוע ההוראה וביניהם: חוסר הערכה מצד הציבור, תחושה של מרחק בין הנהלות בתי הספר לבין המורים והיעדר שיתוף פעולה בים לבין עצמם. „מורים אינם מפרגנים לחברים", טען שושני. עם זאת הוסיף כי יש לשפר את תנאי השכר של המורים ולהדגיש בהכשרתם את טיפוח היכולת לעמוד מול תלמידים, והיכולת ליצור קשר בינם לבין התלמידים.

מזכ"ל הסתדרות המורים, יצחק וולבר, טען שעיקר ההכשרה של מורי שנות ה־2000 יהיה יכולת למזג בין טכנולוגיה לערכים. חבר הנהלת הסתדרות המורים, ד"ר יצחק פרי, טען כי העיקר צריך להיות במשרד החינוך עצמו, ביעול המורות להכשרת מורים.

התוכנית הכלכלית גרמה „גזל לאור היום"

כאת אריה ארד, סופר „דבר"

החקלאים הפסידו בשלוש השנים האחרונות 300 מיליון דולר בשל ההפרש בין שער הדולר ועליית המדד ובשל „הריבית המסורפת" – אומר יו"ר המועצה לשיווק פרי הדר ואגרקסקו, ראובן איילנר. "זה גזל לאור היום, שנגרם לחקלאים על־ידי התוכנית הכלכלית של הממשלה", הוא אומר.

איילנר מגלה, כי מתוך הפסד כולל של 300 מיליון דולר הפסידו הפרדסנים 125 מיליון דולר, סכום השווה לשני שלישים מכלל הפרי שנשלח השנה לייצוא. הוא מוסיף, כי 87 מיליון דולר מתוך הפסד זה נגרם מההפרש שבין עליית שערי המט"ח ובין עליית המדד ו־40 מיליון דולר נגרם מעודף הריבית "המסורפת.

„קשה להבין מדוע אין מדיניות הממשלה מתחשבת בהפסד כה גדול", אומר איילנר. "הרי אין זה סביר, שעצירת האינפלציה תיעשה על גבו של החקלאי המייצא. העצמאות הכלכלית לא תושג על־ידי דיכוי הסקטור היצרני ועידוד העובדים בשירותים, אלא אך ורק על־ידי ייצור וייצוא הולכים וגדלים ועל־ידי יצירת תנאים כלכליים המעודדים את היצואן החקלאי ואינם גוזלים אותו", מסכם איילנר.

חסרון 450 אלף ד' מונעים פתיחת מוזיאון חיל האויר

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

בהקמת מוזיאון חיל האוויר הושקעו עד כה שני מיליון דולר, אולם בגלל מחסור של 450 אלף דולר נוספים, מתעכבת השלמת הפרוייקט. מנהל המוזיאון, תא"ל (מיל.) יעקב טרנר, מעריך שאם יימצא היום הסכום החסר, ייחנך הפרוייקט ביום חיל האוויר בשנה הבאה.

המוזיאון, המוקם באחד מבסיסי החיל בדרום, משתרע על שטח של עשרות דונמים וכולל מערכת חפירות תת־קרקעיות וסככה בה מתוכננים חמישה „דירים" לאחסון המטוסים הוותיקים והמשופצים של החיל. בסיועה של אל על שופץ מטוס בואינג, שהוסב לאולם ממוזג להקרנת סרטים, הכולל עשרות מקומות ישיבה.

טרנר מסר לסופר „דבר" כי המוזיאון מוקם בתרומות של גופים וחברות פרטיות מהארץ ומחו"ל. „יש תנאים מינימליים, שבלעדיהם לא יהיה ניתן לפתוח את המוזיאון לציבור. כך למשל, יש צורך בהקמת מבנים למכירת כרטיסים, חנות למזכרות, מסעדה למבקרים, השלמת עבודות התשתית, הקמת פינות מנוחה וסיום הנטיעות סביב המוזיאון", אמר טרנר.

„תרדמה" בנוער העובד על הכוונה לסגת מהאינטגרציה

מאת עודד בר־מאיר

בתגובה על כוונת משרד החינוך לסגת ממדיניות האינטגרציה בחינוך שלח בסוף השבוע שעבר מזכיר תנועת הנוער העובד והלומד, חגי מירום, מברק לשר החינוך יצחק נבון, בו הוא מביע את תדהמתו מגישת אנשי המשרד שגיבשו תוכנית־זו. מירום מציין, כי „הדבר עומד בניגוד חמור לערכים ולמגמות שאנו מחנכים עליהם". המזכ"ל גם מבקש להיפגש עם השר ועם המזכ"ל, ד"ר שמשון שושני כדי לבחון משמעות תוכנית זו של המשרד לגבי פעילותה האינטגרטיבית של תנועת הנוער העובד והלומד בקרב נערים לומדים ועובדים כאחד.

קופ"ח מקימה אגף יולדות חדיש בביה"ח "סורוקה"

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

קופת חולים הכללית תחל בקרוב בהקמת אגף יולדות חדיש בבית החולים "סורוקה" בבאר־שבע בעלות כוללת של 3.725 מיליון ש"ח. קרן וולפסון תרמה כמיליון דולר.

הצורך בהקמת אגף יולדות חדש נבע מהצפיפות הקשה השוררת במבנים הקיימים. "סורוקה" הוא בית החולים המוביל בשיעור הלידות בארץ: כ־8,500 לידות מדי שנה, בכ־60 אחוז יותר מאשר בבתי החולים האחרים.

האגף, שיוקם תוך כשנה וחצי, ייבנה בשלב ראשון על שטח של 1,600 מ"ר ויכלול חדרים מרווחים, שירותים ומקלחות צמודים תוך שימת דגש על טיפוח הגינון מסביב לאגף.

סיכון ב„הפלה נגיפית"

מאת רבקה הרניש, סופרת „דבר"

השרותים הווטרינריים מתריעים מפני הסיכון הבריאותי הנשקף לנשים הרות מטיפול בכבשים בעדר בו נתגלו מקרים של כלמידיאוזיס, הידוע גם בשם „הפלה נגיפית". החיידק מצוי בנפלים, בשיליה, בהפרשות רחם ובהפרשות נוספות במהלך ובעקבות ההמלטה ונשים בהריון עלולות להפיל אם תידבקנה בחיידק.

השם „הפלה נגיפית" מטעה מאחר שהמדובר בחיידק ולא נגיף – הבהיר ל„דבר" מנהל השרותים הווטרינריים ד"ר ארנון שמשוני. הוא אמר, כי באחרונה יצאו משרדי החקלאות והבריאות בבריטניה בהודעה על הסיכון הבריאותי לנשים הרות מטיפול בכבשים נגועים במחלה. ההודעה פורסמה בעקבות מחקר שביצע באנגליה ותוצאותיו פורסמו לא מזמן.

ד"ר שמשוני מסר, כי כלמידיאוזיס בצאן נמצאת גם בארץ, אף כי איננה נפוצה. עם זאת, נוכח תוצאות המחקר הבריטי, התריעו השרותים הווטרינריים על הסכנה בפני אגודת הנוקדים ומשרד הבריאות.

לביאת־הים ממשיכה להשתולל: ברחה שוב וחזרה

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

"האפקי", לביאת־הים של חוף צמח בכינרת, ממשיכה להעסיק את מאלפה ואת אנשי החוף הרחצה והמשטרה בגלל ערגתה לזכר.

שלשום בערב הבחינו שוטרי בסיס ים כינרת של משטרת טבריה כי לביאת־הים הגדולה שוחה להנאתה בכינרת, לא הרחק מהחוף הדרומי. השוטרים מיהרו להזעיק את המאלף האמריקאי, תום. גם הוא התקשה באיתורה של החיה ובשכנועה לשוב לחוף ולכלוב.

המאלף המנוסה העריך כי הלביאה תשוב במרוצת הלילה או הבוקר שלמחרת כאשר תחוש ברעב. „היא אינה אוהבת את הדגים בכינרת", הסביר, „הם אינם לטעמה".

ואומנם אתמול בבוקר שבה "האפקי" אל הכלוב והתנפלה על המזון שהוגש לה. עתה מצפים מנהלי "חוף צמח", אנשי קיבוץ אלומות, לבואם הקרוב של שני אריות־ים שיספקו, מן הסתם, את תאוותיה של "האפקי" וימנעו ממנה את הבריחות אל הים.

בגליל מזהירים מפרוץ מרד חקלאים עקב מצב המושבים

מאת יצחק מירדור, סופר „דבר" בעמק

„יש בדעתי לכנס עוד השבוע את ראשי הרשויות בצפון ואת חקלאי הגליל ולקרוא להם למרד שיזעזע את קירות הכנסת ואת חבריה עד שיבינו שאין לנו כח להמתין יותר ושעליהם להגיע מיד להחלטה ברורה כדי שנדע היכן אנו עומדים", אמר אתמול ל„דבר" בני גורפינקל, ראש המועצה האזורית של הגליל התחתון.

„על החקלאות בגליל התחתון", אומר גורפינקל, עוברת עתה התקופה הקשה ביותר שידענו אי פעם: משפחות רבות הגיעו עד פת לחם – ואת זאת אני יודע מידיעה אישית, כראש המועצה, לאחר שחלק מהחקלאים נאלצו לפנות בבקשת סיוע אל מחלקת הרווחה של המועצה האזורית. המצב הכלכלי הקשה משפיע גם על המצב החברתי במושבים. אסיפות החברים, הנדרשות לקבל החלטות קשות, נערכות באווירה קשה של חשדנות ושל אלימות מילולית ואף של אלימות פיסית מכוח. חברי המושבים אינם מסוגלים לשלם את הארנונה, או את אגרת החינוך הנדרשת מהם, ולכן לא פלא ש־32 משפחות שאני יודע עליהן מצויות בתהליך של עזיבה."

„וכמו בעבר, גם עכשיו, כשמשפחות חקלאיות יהודיות עוזבות את משבצות הקרקע שלהן, אין ואקום והקרקע נתפסת על ידי ערבים. כך קרה בעבר, כשמתיישבים ובניהם בגליל התחתון עזבו כ־80 משבצות קרקע עברו לידיים ערביות".

דרישות ההסתדרות

סופר „דבר" לענייני עבודה מוסיף: הוועדה המרכזת של ההסתדרות תבעה אתמול לייסם את המלצותיה של ועדת רביד להסדר כספי עבור המושבים הנתונים במצוקה.

יו"ר האגף לארגון ומועצות הפועלים, גדעון בן־ישראל, התריע שהמשבר במושבים וכן בהתיישבות בבקעה וברמת הגולן מחריף והולך ועדיין לא מסתמן כל פתרון ממשי.

יו"ר האגף לצעירים, נוער וספורט, יעקב ישי, המייצג בהסתדרות את המושבים, טען שמחכת פוליטית ודיונים ללא סוף בוועדת הכספים של הכנסת מובילים את המגזר המושבי על מפעליו ל„קריסה שאין די מילים לתארה".

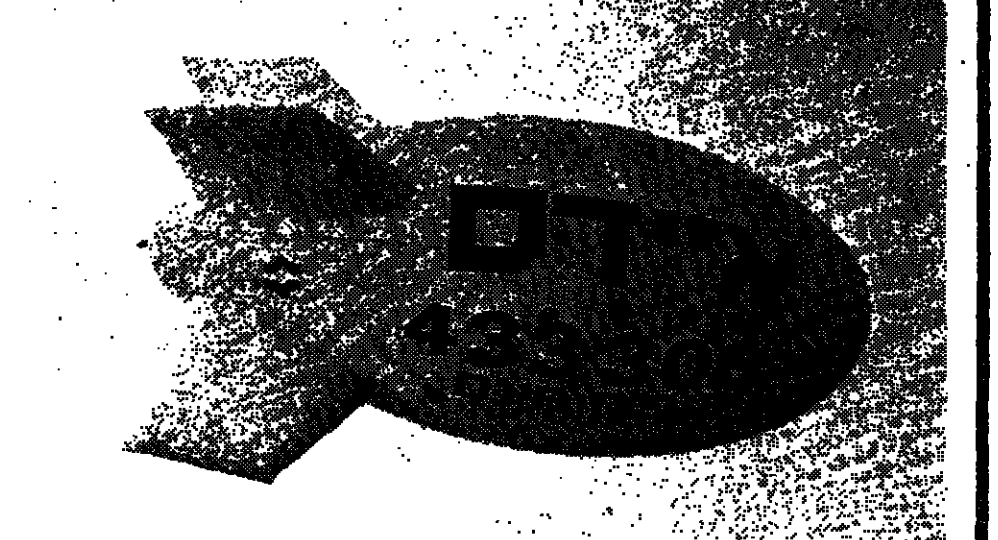

קופת חולים הכללית עושה להגברת המודעות למחלת האיידס. לראשונה הופרח מעל חוף תל–אביב כדור פורח עם מספר הטלפון שבאמצעותו אפשר לקבל עלון הסברה על המחלה

שיטת הקליטה הישירה תורחב לכל העולים

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

מדיניות "הקליטה הישירה", שהונהגה באחרונה לגבי עולי ברה"מ, המאפשרת לכל משפחת עולים להיקלט ישירות עם הגיעם ארצה בדיור שכור מסובסד, תורחב בקרוב ותחול על כל העולים החדשים. המדיניות החדשה, אותה יזם שר הקליטה, מופעלת באחרונה גם לגבי עולים מרומניה ומארצות מצוקה אחרות היא מעניקה לעולה חופש בבחירת מקום מגוריו מיום הגיעו. "הוא ראשי" לבחור בשני מסלולים – מרכז קליטה (רק באותם מרכזים שבהם יש מקומות פנויים) או דיור שכור מתוך מאגר דירות שעומד לרשות משרד הקליטה או שימצא בכוחות עצמו. עיקרי השיטה החדשה סוכמו עקרונית בפגישה שהתקיימה באחרונה בין שר הקליטה, יעקב צור וראש מחלקת העלייה בסוכנות היהודית, חיים אהרון.

השר הדגיש בפגישה כי השינוי היסודי בקליטת העלייה טמון במתן אמצעים לעולה עצמו על ידי המדינה הן בדרך של מימון לדיור שכור והן [illegible] בתנאים מועדפים. בכך תקטן תלותו של העולה בהחלטות של המערכת הביורוקרטית והוא יוכל להחליט על עתידו באורח עצמאי. בפגישה שקיים שר הקליטה באחרונה עם עורכי עיתונים בשפה הרוסית, היוצאים לאור בישראל, אמר יעקב צור כי בימים הקרובים יתאפשר לנציגי משפחות העולים מברה"מ ומארצות מצוקה אחרות לקבל את העולים בשדה התעופה בעת הגעתם ולקחתם בתהליך הקליטה. שר הקליטה הדגיש כי בדעתו להפוך את משפחות העולים וקרוביהם לשותפים לתהליך קליטתם של העולים גם בתחומי הדיור והתעסוקה.

עובדי סולתם מסכימים לצאת לחופשה בת חודש בשכר מלא

מאת יוסף מיכלסקי סופר „דבר"

ועדי הפועלים והעובדים בסולתם קיבלו אור לאתמול את הצעת מועצת פועלי חיפה להסכים ליציאה לחופשה בשכר מלא לחודש. בזמן החופשה ישתתפו נציגיהם בוועדה משותפת עם הנהלות כור המפעל ונציגי מועצת פועלי חיפה והאיגוד המקצועי שיוטל עליה לעבד תוכנית מוסכמת על כולם לפתרון המשבר בסולתם. הצעת החופשה הועברה גם להנהלות והמפעל ואם יסכימו, תיערך היום פגישה משותפת של כל הצדדים בה יוחלט לפעול בהתאם.

סופר „דבר" מוסיף שבינתיים אין שום שינוי בעמדת הנהלת הקונצרן „אורדן" לסגור את המפעל שלה בטירת הכרמל ולהעסיק רק 40 מבין 150 העובדים כיום במפעל הזה. 40 איש יועסקו בשלושה מפעלים אחרים של הקונצרן בצפון, בין השאר בחולקן יציקה. כזכור דחו מועצת פועלי חיפה והוועדים במפעל את הודעת הנהלת הקונצרן.

אתמול נודע שכרפא"ל עומדים לפטר 75 עובדים נוספים אחרי שהשנה כבר פוטרו 225 עובדים.

אריאב יו"ר מחוז הצפון של „עבודה"

מאת יצחק מירדור סופר „דבר" בעמק

מנחם אריאב, ראש עיריית נצרת עילית, נבחר אמש בישיבת מליאת מועצת המחוז הצפוני של מפלגת העבודה פה אחד לתפקיד יו"ר המחוז.

במחוז מספר הסניפים הגדול ביותר מבין כל המחוזות, הישובים הכלולים בו הם ישובי פיתוח וישובי קו העימות.

ההסתד' פועלת להמשך גיוס נוער־שוליים

מאת סופר „דבר"

ההסתדרות החליטה לפעול נגד ביטול הפרוייקט של גיוס נוער שוליים לצה"ל וראשיה יפגשו בעניין זה עם שר הביטחון, יצחק רבין.

רעיה רסיג, יו"ר האגף לדמוקרטיה תעשייתית, שיזמה דיון בוועדה המרכזת בסוגייה של הפסקת הגיוס של נוער שוליים, הבהירה שבמקרים רבים משמש הגיוס לצה"ל עוגן הצלה אחרון לצעירים שבילדותם סבלו ממצוקה כלכלית וחברתית.

לדבריה, הגיוס לצה"ל, במסגרות מיוחדות, איפשר לצעירים אלה לרכוש כלים שיאפשרו – להם להשתלב בחיים האזרחיים ובחברה הישראלית וימנע הידרדרותם לפשע.

החלטת השופט של דוד סויסה היום

(עו). – שופט בית משפט השלום ברחובות שלמה יפרח יחליט היום את החלטתו אם להיענות לבקשת המשטרה לעצור עד תום ההליכים המשפטיים את דוד סויסה, בנו של מי שהיה נציב שירות בתי הסוהר רפי סויסה. סויסה הבן חשוד בהתפרצות לשלוש דירות בפברואר השנה ברחובות, ובא כח המשטרה, פקד צבי שרצקי, ביקש את המעצר, „כדי שהחשוד לא יפריע לחקירה".

באי כוחו של דוד סויסה, עורכי הדין חיים משגב וגיד גרשוני, טענו שזיהויו של החשוד על ידי העדים לא היה מוחלט ולכן גם אין כל הצדקה להמשך מעצרו. הם טענו כי החשוד בהחזת עדים הוא אביו דווקא ואין חשד כזה ייוחלה נגד הבן.

נסים: הצעתי נועדה לחזק מבקר המדינה

מאת אמנון אמיר, סופרו המדיני של „דבר" בירושלים

„הצעת חוק יסוד מבקר המדינה, אותה אישרתי בעת כהונתי כשר המשפטים, נועדה להדגיש את עצמאותו של מבקר המדינה ולחזק את כוחו", כך אמר בסוף השבוע שר האוצר משה נסים, בתגובה לידיעה שהתפרסמה ב„דבר".

על־פי הידיעה ניסה נסים היועץ המשפטי לממשלה לשעבר פרופ' יצחק זמיר, לצמצם את סמכויות מבקר המדינה. לדברי נסים, הוא ופרופ' זמיר את פרשנותו של מבקר המדינה לשעבר, יצחק טוניק לחוק המוצע.

לדבריו, גם היועץ המשפטי לממשלה לשעבר וגם' הוא כשר המשפטים היו נחושים בדעתם, כי הפסק החדש יחזק את אי־תלותו של מבקר המדינה.

עוד טוען נסים, כי עניין הלביא בעולם לא עלה במגעים עם עורך־הדין טוניק, לא בעל־פה ולא בכתב.

• מוכחזה עובתאורי, בת 46 משפרעם, נרצחה אתמול בידי בעלה, איברהים, שחשד בה שהיא מנהלת פרשית אהבים עם אחד השכנים. לזוג תשעה ילדים. הוא יובא הבוקר בפני שופט להארכת המעצר.

פורום הנגב

פורום הנגב של קיבוצי התקים מתכנס ביום ד' 8.7.87 בשעה 20.30 בקבוץ בארי במועדון החברים.

הפותח: מזכ"ל ההסתדרות ח"כ **ישראל קיסר**

לאחר הפתיחה – שיחה.

חברי הקיבוצים מהאזור מוזמנים.

הצוות היוזם

אברהם כץ־עוז (כצל'ה)
נחום פסה
יהודה פז
תמר שלוי

פקודת החברות

הודעה בדבר קבלת החלטה מיוחדת:
שם החברה: יב.ש. השקעות בע"מ
מס' החברה: 51־087315

נמסרת בזאת הודעה כי „באסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה הנ"ל שנתכנסה ונתקיימה כדין ביום 5.7.87 נתקבלה כהחלטה מיוחדת של החברה ההחלטה להוסיף לסעיף מטרות החברה את המטרה הבאה: לרכוש מקרקעין לשם החכרתם או השכרתם וכן לבנות בניינים לשם השכרתם או מכירתם.

יוסף שגב
יו"ר האסיפה

רכוש ספר ספרית דבר

במלאות שנה לפטירת חברנו

ישעיהו כהן ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום רביעי י"א תמוז תשמ"ז 8.7.87 בשעה 18.00.

המשפחה
וקבוצת רמת דוד

לחברנו **משה אשכנזי**
משתתפים בצערך על מות רעיתך

ספרנצה (תקוה) ז"ל

חברי מושב בית שערים

כואבים את פטירתו של

מאיר בונה ז"ל

אח ורע לאורך כל הדרך
ומשתתפים באבל המשפחה

שולמית בצנלסון
ובית אולפן עקיבא נתניה

לחברנו **שמואל כפיר**
איתך באבלך במות

אימך ז"ל

בנק קונטיננטל לישראל בע"מ
ההנהלה והעובדים

למיכאל פסוניג
אתך באבלך במות

רעייתך ז"ל

חברים בהרושת עמורים
גן שמואל

לנסים, אתי וכל המשפחה
אתכם באבל עם מות

האב ז"ל

בית מנרה

מטוס (מיתוס) 5 מושבים ○ מטוס (מיתוס) 5 מושבים ○ מטוס (מיתוס) 5 מושבים ○ מטוס (מיתוס) 5 מושבים ○ מטוס (מיתוס) 5 מושבים ○ מטוס (מיתוס)

לביא בעירו

מאת יצחק בדנר

ואולי בעקבות מפלגת התעשייה האווירית (ת"א) יקימו גם מפוטרי "אתא" והנשדדים ממפולת מניות הבנקים ואוהדי מכבי־ת"א מפלגה משלהם – ויקוזו הרבה מן הקולות הצפים לידי מפלגת ת"א?

כמעט ארבעים שנה של חיים פוליטיים היו צריכות לחלוף עד שנפלו חבריו של ועד־עובדים על הרעיון המבריק: מדוע יכולה סיעה בת חבר או שניים, שבוחריה כבר רועים מזמן בשדות־זרים, לקבוע בכל יום שני וחמישי את גורל המדינה ואת עתיד העם – ואילו ועד־עובדים, המייצג מספר נכבד של בוחרים בכוח, אינו יכול לעשות זאת? שהרי במציאות הפוליטית שלנו, כידוע, מקבל אבוחצירא אחד או פרץ אחד או שפירא אחד פי כמה וכמה משוויו הנומינאלי – אז למה לא להרוויח?

וכך, בוועד העובדים של התעשייה האווירית הגה מי שהגה את הרעיון המבריק: כך וכך עובדים ובני משפחותיהם והתומכים בהם – והנה מאה אלף קולות וחצי־תריסר מאנדאטים מובטחים למי מן המפלגות הפוליטיות שתילחם בארי למען המשך פרוייקט ה"לביא". ללא כל קשר לחישובי עלות וכדאיות, למקורות־מימון, לצרכי הצבא ולקביעות המומחים.

אולם רא־עקא שאליה וקוץ בה, כמו שאומרים.

שכן, עכשיו אפשרית רק התפתחות אחת מן השתיים: או שכל המפלגות, גדולות כקטנות, מהמערך ועד לכהנא ר"ל, תתייחסנה במלוא הרצינות לאיום הגלום ברעיון הנ"ל – ותהדרנה על פתחי ועד־העובדים בתעשייה האווירית ותעשינה ימים ולילות במאבק בעד המשך הלביא – והפרוייקט יימשך, על אפם ועל חמתם של האמריקאים ואנשי המטכ"ל ומפקדי חיל־האוויר והעיתונאים ושאר שונאי־ישראל.

אבל אז נשאלת השאלה – מה עושים עם הכוח שנוצר והוכיח את עצמו? כל כך מהר מוותרים על רעיון כביר זה, של סחיטה פוליטית לא־מפלגתית?

האפשרות השנייה, הקרובה יותר לוודאי, היא: מכיוון שההתנגדות ל"לביא" – כמו התמיכה בו – חוצות מחנות פוליטיים, יהיה קשה לוועד־העובדים של התעשייה האווירית לזכות את הליכוד ולהעניש את המערך, למשל. ועל האמריקאים, שהם בעצם המחליטים העיקריים, עניין האיום לא כל כך עובד. ואז – פשוט, אומר איש הוועד, קמים ומקימים מפלגה. אז מה עושים? נשארים בלי "לביא" ובלי "עבודה", אבל עם מפלגה ביד והולכים לבחירות. ואז, מי לידם יתקע שכל עובד ב"תעשייה האווירית" יצביע ת"א? אולי גם את אלפי העובדים חוצה אי־הוודאות בערכו של הפרוייקט, כמו את העם כולו?

ואולי בעקבות מפלגת הת"א יקימו גם מפוטרי "אתא" ונפגעי המושבים והנשדדים ממפולת מניות־הבנקים ואוהדי מכבי־ת"א מפלגות משלהם – ויקוזו הרבה מן הקולות הצפים ליד מפלגת התעשייה האווירית? הרי אי־אפשר לרשום פטנט על רעיון, גדול ומבריק ככל שיהיה? משקיפים למודי־ניסיון יכולים כבר לראות איך מכל העניין מצליח רק נבחר אחד להכנס לכנסת בעור שיניו; ואיך, בסופו של דבר, הוא נשחק שם בין אריות מנוסים ואיך קמות סיעות בתוככי המפלגה החדשה ואיך דולפות ידיעות מישיבותיה על מאבקי־כוח ואיך היא מתפצלת, נאמר, לסיעת מהנדסים ולסיעת טכנאים – ואיך מתגלים אי־סדרים וחובות עצומים ובקעים שאין לגשר עליהם, עד להתפרקות טוטאלית. זוכרים את תנועות המחאה, את ד"ש, את הליבראלים ואת המרכז־הליבראלי, את "צומת" ואת כל השאר?

רעיון גדול – אבל בשביל מה זה טוב?

ולכן, מוטב "לעזוב שטויות" ולחזור מהר לעבודת ה"לביא", שהוא פרויקט לאומי חשוב וחיוני ושכל כך הרבה כספים, זמן, מוחות יהודיים וידיים יהודיות הושקעו בו. כי מחר עלול להיות מאוחר מדי: אף כי במציאות הישראלית, מחר יכול לחול מחרתיים – אם בכלל.

סלאח גהתיה לביא

מאת אמיר אורן

התעשיה האווירית לישראל חשפה בשבועות האחרונים את המוצלח בפיתוחיה, מוצר ישראלי מקורי, מחוכם, זול ויעיל במאבק הישרדות: לא מטוס, אלא מיתוס. בסיפסוף שקרני לתקשורת, במיפגנים ובהפחדה־עצמית של פוליטיקאים, נחקקה אגדת כוחם של רבבות עובדי התעשיה האווירית "ובני משפחותיהם" בקלפיות. אוי למפלגה שנציגיה בממשלה יעזו להצביע בעד ביטול ה"לביא" – עובדי ה"לביא" יצביעו לבטל אותם. שלוש גירסאות למטוס ולמיתוס: לקרב (חד־מושבי), להדרכה (דו־מושבית) ולכנסת (חמישה מושבים).

מספרים קטנים אפשר לבדוק. ברור, למשל, שלא ארבע גוויות הוצאו מאתר הרצח הכפול. קשה וכמעט אי־אפשר לוודא מספרים גדולים, כמו "ארבע מאות אלף" המפגינים בכיכר מלכי ישראל בעד חקירת טבח סברה ושתילה. כך נולד – ומתוך מיחזורו, היה לעובדה פוליטית – הנתון המאיים של התעשיה האווירית, "מאה אלף" קולות עובדים ושאירים.

המספר וקסמיו נמוגים כבר בבחינה שטחית. בתעשיה האווירית מקובל לדבר על עשרים אלף עובדים. האמנם לכל עובד ארבעה בני־משפחה בגיל־ההצבעה? האמנם כל אחד מהם יצביע בדיוק כפי שיורה לו האב/הבעל/הגיס/הרודן/המאהב? האמנם מעסיקה התעשיה האווירית שתי רבבות סלאח שבתים, שידחפו לידי קרוביהם פתקים עם הסימן הנכון ביום־פקודה?

רבים בתעשיה האווירית מתנגדים ל"לביא". אין זו שגיאה: מתנגדים ל"לביא". עוד זמן רב לפני שעובדי מפעלים בתחומים אחרים השמיעו את טיעוניהם בעד פיתוחים אצלם ולא במפעל המתחרה, אמרו עובדים בכירים בחטיבות אחרות (אלקטרוניקה, למשל) כי הרגשת חטיבות ההנדסה וייצור כלי־הטיס פוגעת בהם ותביא לאבטלת אלפים אצלם, בתוככי התעשיה האווירית. צריך לנכות את מספרם משתי הרבבות ולכן גם מחמש הרבבות המיתולוגיות.

בחירות לכנסת אינן מיקרוגל או קרקס,

כוחה האלקטורלי של התעשיה האווירית הוא מיתוס – ומי שמתעקש לראות בו ממש ולפתח מטוס כדי לרצותו, משלם שוחד בחירות

שקנייתם המרוכזת מוזילה את מחירם ולכן גם מגדילה את כוח המאוגדים. מצעים חד־נושאיים אינם מצליחים לסחוף מצביעים, גם כאשר פלח־האוכלוסיה שתמיכתו בהם צפויה גדול דיו לכמה מושבים בכנסת. לכאורה, אין קבוצה מקופחת, ממוקדת ואף נואשת בתוחלתה מזו של הגימלאים והקשישים, אך רשימות שביקשו להישען על מקלותיהם נכשלו תמיד. יצחק שמיר, יצחק רבין ואחרים שחלפו־עברו את גיל־הפרישה נמצאים בפנים, אבל מרים גהתיה בת־האלמוות נשארה בחוץ. ערביי ישראל, הצריכים לתמוך ב"לביא", אם לדעת צה"ל והאוצר תחליש רכישתו את הבטחון והכלכלה, לא הצליחו מעולם לאגד את קולות גיל־ההצבעה שבקהילת "שבע מאות האלף" שלהם ל־35 ח"כים (לפי המדד המנופח של ה"לביא").

אין להקיש מכך שלעובדי התעשיה האווירית חסרים מועמדים ראויים לכנסת. כמה וכמה מהם, בראשות מנהיגם הוותיק שמואל קישלס, כבר היו מעורבים בפלי"לים כמו כמה ח"כים טובים. השחיתות בקרב בכירי הוועדים והמפעלים, בשנים קודמות, לא היתה גדולה מזו שבמיגזרים אחרים. אם לפלאטו־שרון, לאבוחצירא ולרכטמן נמצאו מושבים בכנסת, יש שם גם מקום

לעמית־יד־לשעבר של משה ארנס. יקימו איפוא רשימה ויתמודדו בבחירות.

מאחר שרוב שרי הליכוד מיהרו להישבע אמונים ל"לביא" ויהי־מה, יופחתו "חמשת המנדטים" של "מאה אלף" הקולות שיינתנו לרשימת ר"ל (רק "לביא", רחמנא ליצלן) מאלה של הליכוד. תוצאה זו תהיה מבורכת ביותר, משום שכוח הלשונות הרעות המתיימרות להטות מאזניים רב בעיקר בממשלת־תיקו מערך־ליכוד. אם יצליחו עובדי התעשיה האווירית להוריד את הליכוד מעמדת־השוויון שלו עם המערך, יהיה משקלם דומה לזה של רק"ח יותר מאשר לזה של הסיעות הדתיות.

כוחם האמיתי של מפעלים בתחומים הוא בתשלום שבידם לתת לפוליטיקאים, בעיקר בעת מימון מסע־בחירות. מגדיל לעשות מתווך התעשיה האווירית באמריקה הלטינית מרכוס כץ, שיש שכר לעמלו ועוד יותר מכך לעמלותיו. גם מייסדו ועורכו הראשון של ה"בדק", אדולף שוימר מוכר ביראת־כבוד בתורם להמראת פוליטיקאים. בעת הקמת רפ"י בידי פטרוניה הפוליטיים של התעשיה האווירית, דוד בן־גוריון ושמעון פרס, לא הועילה תמיכת רבים מאנשי מערכת הבטחון להפלת מפא"י – ואז, נניח, עוד הצטרפו המנדטים של קבוצת צה"ל לאלה של התעשיה האווירית, לעומת הקיזוז ההדדי ביניהם במחלוקת ה"לביא". פרס ממשיך להיאחז בזיקתו לתעשיה האווירית, אבל הפטרונים החדשים שלה הם ארנס, אריאל שרון ודוד לוי. אם באמת יצביעו עובדים לפי ה"לביא", לא יזכרו לפרס את חזקתו ההיא ולא את פשרותיו הנוכחיות.

השאלה החמורה ביותר אינה מה יכולה התעשיה האווירית לעשות למען הפוליטיקאים, אלא מה מוכנים הפוליטיקאים להציע לה. מי שמציע מטוס, לכל פועל כדי לזכות בהצבעתו כמוהו כחלפוני הקולות המשלמים שוחד־בחירות. די בנזק שגורם ה"לביא" לבטחון ולכלכלה: אין להוסיף עליו גם פגיעה במוסר ובחוק.

דבר היום

זאבי בעור גאנדי

האיש היה חמש שנים אלוף פיקוד המרכז. הוא היה מפקדה הצבאי של הגדה המערבית ואחראי לה, כשטח כבוש, כלפי החוק הבין־לאומי. כאשר השתולל אלוף פיקוד הדרום אריאל שרון בעזה, היה רחבעם זאבי לומדמה אחראי גם על השטח המאוכלס ההוא. למרבה המזל, היה זאבי קצין־מטה בשתי המלחמות הקודמות ולא פיקד בשום מלחמה על יותר ממחלקה, מה שהקשה עליו ליישם את תוכניותיו ותיכנוניו.

ברור שאסור לחשוד בזאבים, הידועים בצמחוניותם. כבר כפה ארומה למרה שהזאב הוא חף־מפשע עד שיורשע בדין, כך ששיניו הגדולות מאחורי החיוך הסבתאי אינן יותר מראיות נסיבתיות. רחבעם זאבי הוא איש המזרח וגם איש של (בצלאל) מזרחי, המתייצב להסיע חבר – או מיליון ערבים – אם צריך. כחוקר מובהק של תולדות הארץ, דיבר זאבי על משנתם של הוגי דורות קודמים. רק בהקשר זה, כמובן, איזכר את ה"טרנספר", שאינו יותר משינוע מגדה זו לאחרת. בתובלה חשוב מאד כלי־הרכב הנבחר, כי למשאית משמעות שונה מזו של רכבת, למשל. מסלפי תורתו של זאבי אף שכחו כי אינו מדבר על משאיות תמורת דם, אלא על משאיות במקום דם. הכל עניין של רצון טוב, של הסברה, של תקשורת בין עמים: אם יבינו הערבים שלטובתם ומרצונם החפשי לחלוטין כדאי להם לוותר על היאחזותם בישוביהם ובמחנות־הפליטים שלהם, עשינו עסק. לא? לא צריך – אבל שיידעו כי לא נעניק להם את אות המתנדב.

שקר וכזב שהוא מציע לגרש את כל הערבים אל הגדה המזרחית של הירדן. הם בני־חורין לבחור לעצמם גדה אחרת, של החידקל או של היאור. אף לא עלה ברעתו לטהר את הארץ כולה מערבים. מי כמוהו, המפקד העליון של מוזיאון ארץ־ישראל בתל־קסילה (עוד ייקרא לכבודו תל־כסיל), יודע את ערכו של מוצג נדיר. חזקה עליו שישמור לעצמו פלשתינאי אחד, חי או חנוט, לתצוגה.

האשפה והעיר

מאת נתן רועי

ראש עיריית תל־אביב שלמה להט ביצע לפני שנים, מיד עם כניסתו לתפקידו כראש עיריית תל־אביב, את אחד מ"תרגיליו" הראשונים: מבצע ניקיון של שוק־הכרמל בתל־אביב. מאז, התגוללו והצטברו בתל־אביב לעיתים תכופות מדי הרי פסולת. על תל־אביב של "לילות יפו" היפים טבועה גם חותמת־קלון – ניחוח הזבל האופף אותה.

בימים אלה ממש מנהלים נהגי התברואה של תל־אביב מו"מ עם הנהלת העיר על שכרם. הנהגים סבורים, כי ראש־העירייה מנסה להגדיל את המטלות שלהם בלי לשנות את השכר. ראש העיר – שכינה אותם, במהלך שביתתם, בשמות שונים – אינו סבור שיש להיענות לדרישותיהם. בראיונותיו לעיתונות אין הוא מציין את דעת תושבי העיר על הורקת פחי האשפה (זה יסייע לנהגים), אלא מנופף בדו"ח מבקר העירייה בעניין ניקיון העיר בחודשי קיץ 1986, שמודלף דווקא עכשיו על־ידי אנשי העירייה.

מבקר העירייה, שמואל רובינצ'יק נתבקש על־ידי ראש העירייה לבדוק את הסיבה למצב ששרר בקיץ 1986 – התגוללות ערימות אשפה שלא פונו מן העיר במשך מספר ימים. הבדיקה, שהחלה בחודש אוקטובר 1986 ונסתיימה בחודש דצמבר 1986, הובילה את אנשי מבקר־העירייה אל מנהלים זוטרים באגף התברואה ואל מנהל־האגף. על־פי דברי המבקר, "מנהל־האגף הקודם של אגף התברואה, מטעמים השמורים עימו, ביקש שלא להתייחס לנושא. בחודש מאי 1986 מונה מנהל חדש לאגף התברואה, והוא אמר לנציגנו כי התגלגל בתפקיד. היה חפוז מדי וכי הוא נדרש להתמודד עם נושאים ועניינים שלא היו מוכרים לו בעבר. זמן קצר לפני כניסת המנהל החדש לתפקידו, מונו נושאי־תפקידים זוטרים באגף התברואה.

כשנשאל מנהל־האגף על־אודות המצב המתואר בתחום התברואה, נתן לאנשי הביקורת תשובות שהביאו אותם להתרשמות הבאה: "בהתייחסו לממצאי הביקורת מציין מנהל אגף התברואה, כי ההתרשמות לפיה ערימות אשפה מתגוללות ברחוב מספר ימים הינה התרשמות סובייקטיבית (!) אשר לא ניתן להוכיחה. לדעתו, בתחום הניקיון – ערימות אשפה או ניקוי רחובות – צריך קודם־כל לקבוע הנחות־יסוד, הגדרות ורמת־ניקיון, תקני כוח־אדם וציוד. הואיל והדבר אינו קיים באגף התברואה, אין מקום להשוואה לשנים קודמות. עוד מציין מנהל אגף התברואה, כי קיימים קשיים רבים באכיפת חוקי־העזר בדבר הוצאת פסולת לרשות־הרבים (בשל דרישת החוק לראות־בעין את המבצע) דבר שלדעתו גורם למצב של לכלוך באופן מתמיד, ללא קשר עם הכמויות המפונות בפועל והמוכחות במשקל".

מנהל האגף, כך מתברר, אינו אוהב במיוחד את הערבים ־ עובדים בפינוי אשפה. מצטט אותו המבקר: "כוח־האדם החליפי, פועלי השטחים, הינם בעלי מוסר־עבודה ירוד, ומרבים לא להופיע לעבודה. לדבריו, מהווים פועלי השטחים גורם מכריע בפינוי ערימות ובפינוי רחובות. בין השאר, תולה מנהל האגף את קולר האשמה למצב הנקיון גם בגורמים הבאים: א. היעדר בעלי תפקידי־מפתח באגף, כמו מנהל שירותי־ניקיון ומנהל חניון. ב. חופשות של מספר מנהלים בחו"ל, צבירת חופשות רבות לנהגים ולעובדי שירותי־הניקיון. ג. אי־קיום כל ההסכמים, שנעשו בעבר עם הנהגים ועם העובדים באגף, למניעת שיבושים. במהלך השלמת הדו"ח הובהר לאנשי הביקורת, כי מנהל האגף התפטר מתפקידו".

הדו"ח אינו מחמיא לאגף התברואה, אך מחזק את אחריותו המיניסטריאלית של ראש העירייה.

מי אשם?

"צ'יץ'" אינו נשוא־ביקורת בעיר תל־אביב. מבקר־העירייה שקיבל תקן של מנכ"ל וקיבל אישור לנסיעה לתערוכות בחו"ל על חשבון העירייה, מטיל בדו"ח את האחריות למפגעי התברואה לא על ראש העירייה אלא על צי־הרכב הישן של עובדי התברואה, על כבישת הזבל על־ידי גופים הבונים בעיר, ועל הקיץ, כן, הקיץ. הוא אחד הגורמים העיקריים להצטברות גלי האשפה ולצחנה.

וכך אומר על כך מבקרנו: "חודשי הקיץ בכלל, ותקופת החופש־הגדול בפרט, ידועים כחודשים בהם מתקשה האגף לנקות את העיר. בין השאר, בגלל תנועת־קניות מוגברת של הציבור אשר השנה (1986) אף ניתן לה ביטוי באמצעי־התקשורת. אירועי־בידור תחת כיפת השמיים, בתי־שעשועים, מסעדות וחנויות הפתוחות עד לשעות־לילה מאוחרות, כל אלה מושכים ציבור רב הן מן העיר והן מחוץ לעיר, לבוא ולבלות בה. היעדר מודעות, זלזול וחוסר־איכפתיות של קהל המבלים בחוץ בכל הנוגע להשלכת אשפה ברשות הרבים. בעלי עסקים וחנויות משליכים לרחוב ערימות אשפה ופסולת, לרוב ללא תיאום עם אגף התברואה וללא התחשבות בציבור העוברים ושבים. הביקורת ביקשה לבדוק נתונים מספריים על תנועת תיירות־פנים ותיירות החוץ המגיעה לתל־אביב בחודשי הקיץ. מן המרכז למחקר כלכלי חברתי נמסר כי טרם נתקבלו אצלם נתונים בנושא, ולפיכך לא ניתן עדיין להגיע למסקנה כלשהי בעניין זה. בחודשי הקייץ הרבו תושבי העיר להתלונן בעירייה על ערימות האשפה".

על־פי הטבלה הנספחת לדו"ח־הביקורת, מתברר כי שיא התלונות היה בחודש אוגוסט 1986. על־פי מודל זה, צפוי בחודש אוגוסט השנה שיא תלונות על מפגעי אשפה בחוצות העיר (כ־1800 תלונות ב־1986). הדיה ההצגה יהיו נחלת כולנו. להם, למרבה צערו, ייעדר הרבה מן העיר לצרכי "שנור".

מדברים – משמע קיימים

מאת יוסי מלמן

תוך ימים ספורים היו לשגריר האמריקאי השתקן שתי הופעות פומביות: ב"מוקד" ובמסיבת עיתונאים שכינס באודיטוריום של השגרירות. זה בוודאי אינו צירוף מקרים בלבד

"הוא בוודאי יטיל פצצה" העריך אנדי מיירלס, כתב ה"וושינגטון טיימס" בארץ. "מה לעזאזל הוא יאמר", שאל בתימהון דן פישר מה"לוס־אנג'לס־טיימס". "הוא" – תומאס פיקרינג, שגריר ארה"ב בישראל – זימן, באודיטוריום של שגרירותו בתל־אביב, מסיבת־עיתונאים רבת־משתתפים ובלתי־שיגרתית. שני הכתבים הוותיקים, כמו עוד מאה מעמיתיהם, עיתונאים ישראליים וזרים, היו סקרנים לדעת על מה ולמה.

השגריר פיקרינג הפתיע את אלה שציפו לשמוע דברים מזעזעים. הוא ציין שממשלו ממשיך להיות מחוייב לתהליך השלום ולרעיון כינוסה של הוועידה הבין־לאומית. לא היה כל חידוש, ולא היו "חדשות" – אלא רק חזרה מילולית על העמדה המוכרת. האם היה זה "לא־ארוע"?

השגריר פיקרינג עצמו טען כי לא היתה שום סיבה מיוחדת לכנס את העיתונאים, פרט לעובדה שרבים מהם ביקשו לראותו. ובכל זאת, לא יועילו לשגריר טענותיו בפני העיתונאים ש"אין כל סיבה מיוחדת להופעתי בפניכם". עצם קיומה של מסיבת העיתונאים היה המסר החשוב ביותר שלה. הסיבה: תוך שבוע אחד העניק הדיפלומאט השתקן שתי הופעות פומביות – בתוכנית "מוקד" בטלוויזיה ובמסיבת־העיתונאים בשגרירות. אין זה צירוף מיקרים בלבד.

זה חלק ממאמץ מחודש של הדיפלומטיה האמריקאית להפגין את קיומה. "אני מדברת – משמע אני קיימת". האמריקאיים חשים שהולך ואוזל החול בשעון־הדיפלומאטי. פקידי־מימשל סובייטים סובבים במזרח התיכון. הם מפגינים נוכחות, מרחיבים את מושג ה"גלסנוסט" (הפתיחות) של מנהיגם מיכאיל גורבצ'וב גם לתחום מדיניות החוץ. כל זאת במטרה להשיב לעצמם השפעה אבודה. מול הדינאמיות הסובייטית, מוכיחה וושינגטון אדישות ואוזלת־יד. אבל כלום יש בכוחן של מילים להפיח רוח־חיים בעצמות היבשות, הקפואות והמסוכסכות של ממשלת האחדות הלאומית?

גם לשר הכלכלה התיכנון והתקשורת גד יעקובי, היתה הזדמנות לעמוד מקרוב על המאמץ האמריקאי הזה. הכוונה לביקורו בן עשרת הימים בארה"ב, שבמהלכו חתם על הסכם הקמת משדרי "קול אמריקה" בערבה.

יעקובי נפגש עם פקידי־מימשל בכירים – סגן שר החוץ ג'ון וייטהד, תת שר החוץ ריצ'ארד מרפי, תת שר האוצר מקפרסון, מנהל סוכנות האינפורמציה צ'ארלס ויקס – עם אישי כלכלה יהודיים ועם הנרי קיסינג'ר האחד והיחיד.

"כל מי שפגשתי," אומר גד יעקובי, "הרגיש שהמפתח לתהליך השלום מצוי בירושלים, ולא בוושינגטון או בעמאן". במלים אחרות, השגריר האמריקאי מנסה אומנם ליצור את הרושם ההפוך, אבל גם לממונים עליו בוושינגטון ברור שמרחב התימרון שלהם מצומצם ביותר. ריצ'ארד מרפי שאל את יעקובי אם אפשר אולי להשיג פשרה בין הליכוד למערך, בקשר לכינוסה של הוועידה הבין־לאומית. יעקובי השיב לו, שעל סדר־היום ניצבת שאלה של מהות ולא של נוהל.

להערכת שר הכלכלה נוצר רושם מוטעה אצל מקבלי־ההחלטות בוואשינגטון, וגם בציבור בארץ, כאילו הוויכוח הוא על נוהל – כיצד לכנס את הוועידה הבין־לאומית. "ועידה בין־לאומית," קובע יעקובי, "היא רק מכשיר. אמצעי בלבד. הוויכוח האמיתי הוא בין המערך, המוכן לפשרה ולוויתור על שטחים תמורת שלום, לליכוד המסרב לכך. זו הבעיה האמיתית. מפלגת העבודה נכשלה בהסברת עמדתה. נוצר רושם כאילו הוועידה נחוצה לישראל. ולא היא. הנרי קיסינג'ר אמר לי (ומספר יעקובי) 'ועידה בין־לאומית תבודד אתכם. תמצאו את עצמכם לבד מול כל המעצמות ומדינות ערב'. מה שקיסינג'ר שכח, לדעתי, (מוסיף שר הכלכלה) היא העובדה הפשוטה שלא אנו זקוקים לוועידה הבין־לאומית. זו בקשתה של ירדן."

"ויש עוד שאלה שטושטשה. השלום עם ירדן, טוענים אחדים מאתנו, נחוץ לנו כדי להוציא את הממלכה השכנה ממעגל־המלחמה עם ישראל. זה לא־מדוייק," סבור השר יעקובי, "למעשה, אין מעגל מלחמה עם ירדן. השלום נחוץ לעיצוב דמותה של ישראל. ההתקדמות המדינית נחוצה כדי לשמר את אופיה הדימוקראטי ומהותה של ישראל כמדינה יהודית. התחליף לכך, באמצעות קיפאון מדיני, הוא התדרדרותה של ישראל למעין דרום־אפריקה גזענית או לבנון דו־לאומית. ואולי שניהם גם יחד. ובסופו של דבר, גם למלחמה בעתיד".

כששואלים את גד יעקובי, מי בעצם אחראי לטשטוש – הוא שומר על דיסקרטיות. הוא אינו מוכן לומר מלה וחצי מלה בגנות ההנהגה הנוכחית, אך ברור שדבריו נועדו לנסות ולהביא לשינוי בקו הנקוט בידי שמעון פרס ויצחק רבין.

גם ריצ'ארד מרפי לא שלל על הסף את האפשרות שבנסיבות הקיימות באיזור, ניתן יהיה להשיג "רק" הסדר־ביניים בין ישראל לירדן. מרפי גילה ליעקובי, שגם המלך חוסיין אינו פוסל את האפשרות הזו. הן שמעון פרס הן תומאס פיקרינג מדברים על 1987 ככל "שנת הכרעה". במסיבת־העיתונאים שלו, אמר השגריר האמריקאי כי "יש סיכוי ריאלי לכינוסה של ועידה בין־לאומית עד סוף השנה".

ואם לא? "ואם לא יהיה הסדר כלל, ואפילו לא הסדרי־ביניים ודו־צדדי," גורס גד יעקובי, "צריך לחזור לרעיון ההסדר החד־צדדי". הכוונה בעצם לכך שישראל – בעצמה ובאורח חד צדדי – תנקוט בשטחים בצעדים, שמטרתם להביא להתנתקותה ההדרגתית מהם. המטרה היא לצמצם את החיכוך היומיומי בין יהודים לערבים – בין כובש לנכבש – המאיים אכן על ערכיה של ישראל כמדינה דימוקראטית, חילונית ויהודית. יצויין כי כבר לפני חודשים אחדים, הגישו שני שרים – שר הכלכלה והתכנון גד יעקובי והשר לקליטת עליה יעקב צור – הצעות נפרדות, ברוח זו, בפני לשכת מפלגת העבודה.

שגריר תומס פיקרינג

שר גד יעקבי

עוזר שר ריצ'ארד מרפי

לא זו הדרך לקרמל

מאת שלמה שפיר, סינסינאטי

מזכ"ל עוזי ברעם

מירוץ לא־מכובד של אישי "העבודה" למוסקווה – בניגוד למאמצי חידוש היחסים – אך יעמיק בארצות־הברית את סימני השאלה לגבי אמינות הסוציאליסטים היונים בישראל כבעלי ברית לטווח ארוך

ככל שאני שולל את המשטר הקומוניסטי מנעורי – הספקתי לטעום אותו על בשרי בשנה האחרונה ללימודי בבית־הספר התיכון שנהפך, עם סיפוחה של ליטא לברה"מ בקיץ 1940, מעברי לאידישאי – הריני נמנה זה שנים עם מחייבי שיפור היחסים בין ישראל לברה"מ. הרי יש הרבה מדינות דמוקרטיות פרו־מערביות ואף חברות בבריתות המערביות המקיימות קשרים דיפלומטיים, כלכליים ואף תרבותיים תקינים עם מעצמת־העל הקומוניסטית, בין אם הן מונהגות בידי מפלגות שמרניות ובין אם בידי ממשלות מרכז או שמאלה מהמרכז. עם אלו נמנית גם הרפובליקה הפדראלית המערב־גרמנית, יורשת הרייך הנאצי לשעבר, שזכרונות המלחמה נגדו טרם משו מתושבי ברה"מ.

אף אינני סבור, שה"רקורד" שלנו ביחסים עם ברה"מ – אשר בתקופה קצרה, אבל חשובה סייעה לכינון עצמאותנו, גם אם מניעיה בכך לא היו ציוניים – רחוק מלהיות טלית שכולה תכלת. במשך העשורים עשו ממשלות ישראל משגים לא־מעטים, שתרמו להקצנת העוינות הסובייטית. המחווה יוצאת־הדופן של נשיא המדינה חיים הרצוג, בכבדו בנוכחותו את הוועידה האחרונה של המפלגה הקומוניסטית הישראלית, נראתה בעיני על כן כצעד שאין לחלוק עליו. על אחת כמה וכמה כך פגישת הגישוש של שרי־החוץ הישראלים עם עמיתיהם הסובייטים בתקופה הארוכה של ניתוק היחסים הדיפלומטיים (כן, כבר עשרים שנה): הלוואי ושר־החוץ או נציג בכיר אחר של ממשלת ישראל היה מוזמן למוסקווה לבירור מחודש של מערכת היחסים הקפואה.

אולם בניגוד לחיוב עקרוני ומעשי של שיפור היחסים עם ברה"מ, בהחלט לא נראה בעיני מסעו הקרוב של מזכ"ל מפלגת העבודה לברה"מ, יחד עם נציגי מפלגות שמאל אחרות על־פי הזמנת ועד השלום הסובייטי, בתיווך המפלגה הקומוניסטית הישראלית. אין פסול בביקור מזכ"ל "העבודה" בברה"מ. מפלגות סוציאל־דמוקרטיות אירופיות לא בעטות מקיימות קשרים דו־צדדיים עם המפלגה הקומוניסטית הסובייטית. גם נציגי האינטרנציונל הסוציאליסטי ביקרו בקרמל. אך בדרך כלל מדובר בהופעה נפרדת. מה שמותר למפ"ם – שהיתה חברה ותיקה בתנועת השלום הפרו־קומוניסטית מאז ייסודה – לא יאה למפלגת העבודה. וגם צריך להבדיל בין הצטרפות חברים בודדים של המפלגה – כמו למשל נציגים מובהקים של האגף השמאלי, כגון הח"כים אורה נמיר וחיים רמון – למשלחת כזאת לבין הצטרפותו של ח"כ עוזי ברעם המזכ"ל הממלא תפקיד מרכזי במפלגה.

אפשר בהחלט להבין את הייאוש הגובר בשורות מפלגת העבודה נוכח אי־היענותו של ממשל רייגן לקידום תהליך השלום באמצעות הוועידה הבין־לאומית או בדרך אחרת: אפשר להבין את חוסר־הסבלנות והלחצים הגוברים מקרב הדור הצעיר והאינטליגנציה שוחרת־השלום שלא להשלים עם המשך הכיבוש המשחית עוד עשור או עשרים שנה: אפשר להבין את הערעורים הגוברים על מדיניות ישראל כלפי הפלסתינאים ומדינות ערב (אף כי כותב שורות אלה הוא בדעה שעם כל הצורך להפחית את עוקץ הכיבוש אין פתרונות מהירים יכולים להביא לסיום העימות היהודי־ערבי־פלסתינאי): ואפשר לראות כלגיטימיים גם את המאווים הגוברים ברחבי המחנה היוני הישראלי להידברות עם הכוחות המתונים באש"ף על סמך חלוקה מחודשת בגבולות שלפני מלחמת ששת הימים. אך בעוד שסיבוב מחודש של שמעון פרס בבירות אירופה לשם איזכור העניין לחלק ניכר מהציבור הישראלי בהמשך יוזמת השלום, אינו מזיק גם אם אינו מועיל, בייחוד בשעה זו – אינני מבין את התועלת של הזדנבות משלחת "העבודה" למוסקווה.

אכן, תקופת רייגן והרייגניזם מתקרבים לסיומם בארה"ב (ואף אם אין להוציא מכלל אפשרות, שלפני הגסיסה עוד ייחתם הסכם להגבלת מירוץ־החימוש בין שתי מעצמות־העל), ייתכן מאד שכל ממשל שיירש את רייגן – רפובליקאי או דמוקרטי – יטפל בסכסוך הישראלי־ערבי ביתר מרץ וינסה לנצל את אמצעי־הלחץ שבידיו לאי־הנצחת הסטטוס־קוו שבו מעוניין "הליכוד". וושינגטון אינה שוללת חידוש היחסים בין ישראל לברה"מ, אבל מירוץ לא־מכובד של "העבודה" למוסקווה – שאינו נראה לי לגופו של עניין – עלול רק להעמיק את סימני־השאלה בארה"ב לגבי אמינות הסוציאליסטים היונים כבעלי־ברית לטווח ארוך. ופרס ל"ניו ג'ואיש אג'נדה" המקובלת על חלק מן השמאלנים אצלנו אבל חסרת כל משקל בקרב יהדות ארה"ב – אין להניח שבצורה זו תצליח "העבודה" לחזור ולכבוש את תמיכת רוב הציבור היהודי באמריקה. השותפות של רק"ח לא תקנה לנו פופולאריות בדעת־הקהל באמריקה.

זאת ועוד: גם חידוש יחסי ישראל־ברה"מ, הנראה בעיני כיעד חשוב, לא יושג בדרך זאת. לפי שעה דומה כי המחיר של הסובייטים ברור: ביטול מלוא השינויים הטריטוריאליים של מלחמת המנע מ־1967. אך האם אומנם תוכל מפלגת העבודה להתחייב למחיר גבוה זה והאם יש לה סיכויים להנחות בדרך זו את הציבור הישראלי לקראת מדיניות מתונה יותר? התשובה, דומני, אינה חיובית.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

משמיצים ובוכים

בכינוס שאירגן אתמול האיגוד הארצי ליחסי־ציבור בנושא האתיקה התקשורתית ותעמולת בחירות הציג המנחה רזי ברקאי לצוותו שאלה על ערכם של הסכמים למניעת השמצות הדדיות במערכת בחירות. רוב הדוברים שללו את האפקטיביות של השמצות הדדיות ואת כוחם של הסכמים מוקדמים למנוע אותן. אך היו גם דעות אחרות.

ח"כ דב בן־מאיר ("עבודה") צידד בהסכמים כאלה כדי "לקדם יצרים של חמומי־מוח". ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) סבר שלהסכמים כאלה ראוי המוטו "אם לא יועיל, לא יזיק". עם זאת, אמר ח"כ צבן, שבין מפלגות קרובות זו לזו, גם אם הן מתחרות על אותו ציבור בוחרים, כדאי לחתום על "הסכם אי־התקפה". דוד אשכול הדגיש, שכל הפוליטיקאים ואנשי הפרסום טוענים שהשמצות אינן עוזרות, אך הם כולם עוסקים בהן.

★ ★ ★

על חוק תעמולת הבחירות אמר במסגרת הדיון אורי סלע, ש"אם היתה נערכת בישראל אי־פעם תחרות על החוק המטומטם ביותר, לחוק הזה היו סיכויים טובים לזכות במקום הראשון". בחוק זה כלול גם הסעיף האוסר על הטלוויזיה לצלם מועמדים לכנסת 30 יום לפני הבחירות. בהקשר זה סיפר ד"ר יהודה בן־מאיר (מפד"ל), כי באחת ממערכות הבחירות "איים" משבר על המפד"ל, שכן ד"ר יוסף בורג לא היה יכול להנחות את חידון התנ"ך העולמי, המועבר בשידור ישיר בטלוויזיה, בגלל האיסור להופיע על המרקע.

עליזה וולך

פסטיבל הקולנוע בירושלים אמנם הסתיים בשבת, אבל תושבי הבירה עוד הספיקו לראות את כוכב הקולנוע האיטלקי, **מרצ'לו מסטרויאני**, בגודל טבעי. מסטרויאני יצא לסיור לילי בעיר וסיים כמו כל איטלקי טוב, במסעדה. צילום: רחמים ישראלי

הרעלת טלוויזיה

אחד הלקחים החשובים והרלבנטיים ביותר ממערכת הבחירות האחרונה בבריטניה, הוא הצורך לבחון את מידת השימוש הפרסומי־הסברתי המותרת במשאלי דעת־הקהל, בעיקר בשלבים האחרונים של ההתמודדות הציבורית - הסיק **דוד אשכול**, מנכ"ל לוגוס־תקשורת המונים, שסקר את ההיבטים התקשורתיים של מערכת בחירות זאת. החשיפה הגדולה של המשאלים ותוצאותיהם, השימוש הרב בהם, האפשרות לפרסם רק נתונים ותוצאות הנוחים לצד המעוניין, והעדר מידע מספיק בציבור איך להתייחס אליהם, הפכו את המשאלים לגורם פוליטי ממדרגה ראשונה והם יוצרים מצבים שיש בהם מרכיב של השפעה מטעה על קובעי המדיניות והמצביעים גם יחד, אמר אשכול. כיום נשמעת בבריטניה תביעה להגביל את השימוש הפרסומי בתוצאות המשאלים. מרכיב אחר המחייב בדיקה מחודשת הוא *חלקה של הטלוויזיה במסע הבחירות*. בבריטניה, שם אין הגבלה - בניגוד לישראל - על משך הופעותיהם של מרואיינים בשידורים גם לאחר תחילת מסע הבחירות, הגיעו למסקנה שבבחירות האחרונות סבל הציבור מ"הרעלת טלביזיה" קשה. מ־7 בבוקר עד 1 בלילה היו כל רשתות הטלביזיה - וגם הרדיו - עמוסים בהופעות פוליטיות. סקר שנעשה - סיפר אשכול - גילה, שבחודש שבו נערכה מערכת הבחירות גדל היקף העסקים של הספריות להשאלת קלטות וידאו פי שבעה (!?) בהשוואה לחודש המקביל אשתקד.

בדידות

שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו (בתמונה) אינה רוצה להיות לבדה בצמרת. אתמול היא פנתה לשר החינוך בתביעה להבטיח ייצוג נאות של נשים במליאת רשות השידור, העומדת להתמנות בימים הקרובים. אלמוזלינו טוענת כי לא יעלה על הדעת שבמדינה דמוקרטית לא תשתתפנה נשים בקבלת הכרעות ברדיו ובטלוויזיה, שהם לפי הגדרתה, "הכלים החשובים להחדרת ערכי ציונות, סובלנות ודמוקרטיה לדור הצעיר". בידור, כנראה, לא נמצא ברשימה. השרה תבעה עוד כי כל אחת מהסיעות הגדולות תציב לפחות אשה אחת ברשימתה. "יש לעשות הכל כדי שלא ייווצר מצב דומה למצב בממשלה, בה אני השרה היחידה" סיימה אלמוזלינו.

לא חובה

בשבוע שעבר התקיימה הצגת הבכורה של הסרט "לא שם זין", על־פי ספרו של דן בן

אמוץ. היו שם שרים, חכ"ים ואמנים, ולטענת המפרסמים נשפכו דמעות כמים. שלמה ארצי התרגש, ואמר "*זוהי חוויה כובשת לב*" כשחיבק את איקה זוהר, כוכב הסרט. שיריו של ארצי, אגב, מלווים את הסרט... חיים טופול, שהגיע ישר משדה התעופה, אמר ש"זהו סרט חובה לכל ישראלי", והשר אריה נחמקין בכלל התרגש - "עוד לא ראיתי סרט ישראלי אמין חזק כמו זה" - אמר לבמאי שמואל אימברמן. גם הח"כים עדי אמוראי, יצחק ארצי, רוני מילוא ומנהל הטלוויזיה חיים יבין היו שם. בתמונה מימין לשמאל: אמוראי ורעייתו, נחמקין, איקה זוהר ודן בן אמוץ.

דו קיום

"נוכח הארועים האחרונים ברמת־עמידר, המפגש בינינו הערב מלמד שאפשר גם אחרת, שחיים בדו־קיום של שלום הם אפשריים" אמר ראש מועצת הוד השרון אליהו שמעוני (מימין), בברכתו ללהקת המחול של הכפר בקעה אל גרביה. להקת המחול בלווית ראש המועצה, סמיר דרוויש (משמאל), היו במוצאי־שבת אורחי הוד השרון ולהקת המחול הייצוגית שלה "הורה עשרה". שתי הלהקות עומדות לצאת בחודש הבא לצרפת להשתתף בפסטיבל בינלאומי של להקות מחול. מטרת המפגש היא הכרות בין שתי הלהקות שהופיעו בפני קהל מקומי ואורחים מבקעה אל גרביה וזכו לתשואות רבות.

צילום: ישראל סמיונסקי

הולך על בטוח

נשיא מצרים חוסני מובארק (*בתמונה*) אמור להיבחר היום על ידי הפרלמנט המצרי - כמועמד היחידי - לכהונת נשיאות נוספת, החל מהסתיו הקרוב ועד שנת 1993. בחירתו של מובארק מובטחת מראש, לאחר שמפלגת השלטון, שלה רוב המושבים בפרלמנט, בחרה בו כבר כמועמד מטעמה לקדנציית נשיאות נוספת. כוונות מצד כמה מפלגות אופוזיציה קטנות להציג מועמדים משלהן לנשיאות נכשלו מראש, מכיוון שלפי החוקה המצרית חייב כל מועמד לייצג לפחות שליש מ־458 חברי הפרלמנט. בעקבות החלטת הפרלמנט ייערך במצרים בתחילת אוקטובר משאל עם, לאישור בחירתו של מובארק לקדנציה הנוספת.

דן אבידן

המדור נערך בידי מיכל בלג

מכתבים למערכת דבר

גיאוגרפיה ודמוגרפיה

כל העובר ומסייר ברחבי הארץ אינו יכול שלא לעמוד על השינוי האורבאני שחל בשנים האחרונות בחלקים גדולים של המדינה, במיוחד בתחומי הקו הירוק. כוונתי להתיישבות הערבית בשטחים ריקים. פיתוחם המזורז של כפרים ועיירות, ובניה חדשה בשולי הכפרים הקיימים, באים לענות על הריבוי הטבעי הגדול במיגזר הערבי ועל שיפור איכות החיים.

חושב כי מיגזר זה ישפר את תנאיו, ואולי על ידי כך תקטן הקיצוניות והאלימות, ויגבר רגש האחווה. מאידך, מהווה התופעה סיכון לכל יהודינו כאן. צר לי כי אין במימסד, ובמוסדותיו, כל מודעות לצורך לתכנן ולבנות לפי תכנית פעולה, כדי שלא תיווצר במדינה אנדרלמוסיה חברתית כדוגמת הנעשה במספר מדינות המוכרות לנו, כמו לבנון, דרום־אפריקה ואירלנד, כל מקום והנסיבות שלו.

חובה על נציגי הציבור להתפנות מפרשיות פעוטות־ערך ולהתרכז בעשייה מועילה, כדי לפתור את הבעיות וליצור מדינה עם שילוב הולם של בני ערב, אך תוך הכרה ביהודה העברי של המדינה.

ישראל קסטנברג
תל אביב

אמינות המדד

עם פירסום המדד האחרון, היינו אמורים להיות מרוצים מהתגשמות השאיפה להאטת האינפלציה. יחד עם זאת, בצאתי לקניות, אני נוכח כי המחירים עולים והתייקרויות חלות בכל השטחים - ומכאן תהיתי. עד כה בטחתי באמינות המדד ובאמינות קובעי־המדד. לאחרונה אני מאבד את האמונה בהם.

אין צורך להיות מומחה בסטטיסטיקה בכדי לדעת שלמרות ירידת מחירי הפירות והירקות (שאגב, השנה יקרים הרבה יותר מהשנה שעברה), המדד אינו יכול לרדת בצורה כה משמעותית. הנדמה למישהו שהעם אינו רואה את העובדות? אם יש כזה, שירד מהאולימפוס, יתערה בעם, ויקשיב להלכי הרוח. וטובה שעה אחת קודם.

פנחס אדלר
תל אביב

עמדת האוצר כלפי הגימלאים

במסגרת הידיעה שפורסמה ב"דבר" ביום 6.91 אודות המאבק של ההסתדרות על הסכמי השכר, נאמר כי "השינוי היחידי בעמדת האוצר מתייחס לתביעת ההסתדרות לפצות את הגמלאים שפרשו משרות המדינה והרשויות המקומיות". ועוד נאמר, כי הממונה על השכר, הלל דוראי, הודיע שהתביעה נבדקת תוך כוונה לפתור אותה.

הרשו נא לי להזכיר למר דוראי ולאוצר את מה שזוכרים היטב הגימלאים. כבר בשנה שעברה בדקה ועדת־משנה של הכנסת את נושא שחיקת הגמלאות, וועדת הכספים של הכנסת אימצה את ההמלצות לעדכן את הגימלאות של שרות המדינה, החל מאוקטובר 6891, ב־7.62 אחוזים תוספת.

עד היום, מתעקש האוצר שלא למלא אחר ההחלטה, ונעשים צעדים תחיקתיים על ידי שדולה נרחבה של חברי כנסת, להכריח את האוצר למלא אחר ההחלטה. שר האוצר הבטיח בדיקה חוזרת, של הנושא, כבר לפני שלושה חדשים.

מצער כי לאחר כל אלה, בא נציג האוצר וכל מה שיש בפיו לומר הוא כי "הבעייה נבדקת".

אליעזר בורכני
גבעתיים

פרדסים בלהבות

אם תחלוף בכביש גהה בואכה השרון, תוכל לראות פרדסים עולים אש־אש בלהבות. תוכל לראות איך נעקרים ונגדעים העצים ירוקי העלווה כדי שיתייבשו ויועלו עולה לחוסר חזון ולתכנון לאומי לקוי. אם תחלוף באזור השרון, תוכל לראות שורות־שורות שלגדמים המזכירים בית־קברות משמים - עדות אילמת ועלובה לתפארת העבר.

אם ימשך תהליך עגום זה, אנו עלולים להגיע למצב בו נאלץ לייבא הדרים מספרד, ואם לא - אז נצטרך ללכת לעזה...

ספי ארגמן
רמת־השרון

יישר־כח

יישר כוחה של עפרה ויינגרטן, שחקנית תיאטרון חיפה, המסרבת לגלם תפקיד של מנהלת בית־בושת נאצית, במחזה "הלילות העליזים", שעומד לעלות על במת התיאטרון. טוב עשתה כשהודיעה על צאתה לחופשה, לאחר עשר שנות משחק בתיאטרון. אין זו צורה הולמת להעלות את זכר השואה.

בנימין רוזנבליט
משמר־השרון

זיהום אויר בקריות

לאור האדישות הסובבת אותנו, הפניות החוזרות ונשנות לאחראים על נושא איכות הסביבה, אני מרגיש צורך לפנות לכל שרי הממשלה וחברי הכנסת, ללא הבדל השתייכותם המפלגתית. כיצד יתכן, כי לאחר מחקרים יסודיים, בדיקות חוזרות, ומסקנות של אנשי מקצוע, מטובים בארץ, לא נעשה כלום לתיקון הנזק הנגרם לבריאות תושבי הקריות של איזור חיפה. נבחרינו שאמורים לדאוג לבריאות האזרחים, בין השאר, יושבים כאינם שומעים ולא עושים דבר לשיפור המצב.

אינני טוען חלילה לעצירת הפיתוח של מפעלים חדשים, כגון, תחנת הכוח בחיפה. כי אם לדאוג שלכל אותם המפעלים המזהמים הללו יותקנו קולטנים ואמצעים טכנולוגיים אחרים למניעת זיהום אויר.

האם לאיש מחברי הכנסת הנכבדה, לא איכפת [illegible] שאולי אנו מחכים [illegible] ברמות מפלגת־"הירוקים"־של מערב־אירופה?

דב סלמן
קרית ביאליק

ובכל זאת „יום נעים" עדיף

באמריקה הם אמנם מחייכים אליך, הבוכרים, המלצרים והפקידים, אבל אל תטעה לחשוב שזה "על אמת", אומר אמנון דנקנר (דבר 62 ביוני). כל רצונם הוא כסף, והכותב תמהה לשם מה הן עושים זאת.

מפליא שדנקנר אינו יודע. הרי לכסף הם זקוקים כדי לשלוח לנו עשורה של אמריקה הרווחה הכלכלית שלה הם התוצר של היחס לעבודה ולכסף, ואנחנו, אניני הטעם, שמעדיפים "לשבת ולקרוא ספר, או לשמוע תקליט טוב", לאסוננו, עדיין איננו יכולים להתקיים ללא הכסף שהאמריקאים חסכו עבורנו... אילו למדנו אנחנו להעריך כסף, אילו חינכנו את ילדינו להרוויח כסף עבור אופניים, היתה לנו זכות לבקר את חוסר הטעם שלהם.

ולטעמי, מוטב שהוגו יאמר לי, מן השפה לחוץ, "שיהיה לך יום נעים", כפי שלימדו אותו בקודש, באמריקה, מאשר יאמר לי מעומק ליבו, כפי שלמד בישראל: "אם לא מוצא חן בעינייך גברת, את יכולה..."

נגה מרון
רמת גן

„וישן מפני חדש תוציאו"

י. הירשביין, במכתבו, יוצא במתקפה רעשנית נגד הציבור החילוני כשהוא בונה בנין קלפים של הנחות שגויות והערכות מוטעות כגון: "*תבונת הקולוניזציה של עמי אירופה ברחבי תבל עמדה לנגד אבות הציונות שראו בה דוגמא להיקף*". על הנחה זו הוא בונה תלי תילים של טענות.

מי שבקי אצל ספרים ותרבות, יודע מה הוא ערכן הסגולי של טענות אלו. אולם הצעירים והתמימים, שאינם בקיאים, ניגשים ישר ל"שורה התחתונה", ועלולים ליפול בפח של הירשביין הכותב: "*בשני העימותים ידו של החילוני על התחתונה*". שיטה זו של סילוף עובדות ידועה ומנוצלת היטב על ידי החוגים החרדיים למטרות המורת־דיעה הידעת.

לא הירשביין, ולא חרדים אחרים, יצליחו להתחמק מעובדת יסוד ממנה הם יראים עד מאד: ההתחרדות נמצאת בקו נסיגה. רק בתחום אחד עומד להם אונם - כלשון מאזניים פוליטית.

גדולתם של חז"ל היתה בכך שלכל אימרה, שמורה באמתחתם אימרה שכנגד. להירשביין הטוען נגד חדשנות ושינוי, כאימרה "כל המשנה ידו על התחתונה", נשיב "וישן מפני חדש תוציאו".

יהודית גלזר
רמת גן

תודה ל„ארגמן"

"ארגמן", מפעל לצביעה ואשפרה לטקסטיל, שהפך להיות מפעל עתיר מדע וטכנולוגיה, הצטיין תמיד ביחסי אנוש מיוחדים בין ההנהלה לבין העובדים. ההנהלה הנוכחית, שבראשה עומד שמעון קליר, ממשיכה במסורת זו גם לגבי הגימלאים שלה.

גימלאי החברה, יחד עם בני זוגם, זוכים זו השנה השניה להיות מוזמנים לבילוי סוף שבוע, יחד עם העובדים, באחד מבתי המלון הטובים בארץ. נוסף לזו, יש לציין שהנהלת החברה לא שוכחת את הגימלאים, ומעניקה להם שי לחגים.

בשם הגימלאים, אני רוצה בדרך זו להודות להנהלה ולוועד העובדים, על פעולות אלה ועל שמירת הקשר עם הגימלאים. רצוי שמפעלים אחרים יעשו כדוגמתם.

יוסף פייבל
חבר מרכז הסתדרות הגימלאים

לפני 60 שנה — דבר — לפני 40 שנה

לפני 60 שנה

הועידה השלישית של הסתדרות העובדים העברים בא"י

אמש נפתחה בבית העם בתל אביב הועידה השלישית של הסתדרות העובדים. קהל רב צבא על השערים מלפני בין הערביים ובהפתחם - נמלא המגרש הגדול מכותל עד כותל עד לצפיפות של מחנק. הבראה היה כים הנגרש, שהלך וגאה עם הוסף הבונים חדשים אשר חתרו להבקיע להם דרך. בישיבת הפתיחה נאמו ד. בן־גוריון וי. שפרינצק.

תימן בין אנגליה ואיטליה

לונדון. בתשובה לשאלה בבית הלורדים נמסרה הודעה מטעם הממשלה בשאלת יחסי אנגליה ומושל תימן האימאם יחיא. לפי שעה לא נחתם שום חוזה אתו. האימאם רוצה לבוא לידי הסכם, אולם לפי שעה לא נמצא בסיס למו"מ אשר יכשיר הצלחה. החוזה בין האימאם ואיטליה אינו פוגע במו"מ שבין האימאם ואנגליה, ואין לחשוש פן יסבלו עניניה של אנגליה מחמת הפוליטיקה האיטלקית.

לפני 40 שנה

כינוס המשמרת הצעירה

הכינוס הארצי של המשמרת הצעירה למפלגת פועלי ארץ ישראל נתכנס בערב שבת בחיפה, שלוש שנים אחרי ועידת היסוד שהיתה אף היא בחיפה. היתה הפגנת כוח גדולה בעצם הכינוס, במשלחות שבאו מנקודות רחוקות וקרובות, עם המוני האורחים שמילאו את אולם האמפיתיאטרון. הח' אבא חושי הביא את ברכתם של פועלי חיפה. בשם מרכז מפא"י בירך מ. גרבובסקי.

שיירה ראשונה של מורים לגולה

במשך השבועיים הקרובים יוצאת (בשלוש קבוצות) השיירה של מורים שהתגייסו לצאת לגולה לחינוך ילדי ישראל, בראש ובראשונה במחנות. בשיירה 79 מורים מכל הזרמים, רובם ותיקים בהוראה ובפעילות ציבורית. עם המורים יוצאת גם קבוצה חדשה של שליחי סעד. לפחות עוד 200 מורים דרושים בזמן הקרוב ביותר.

משרד האוצר
הוועדה לרפורמה במיסוי

ביום 18.6.87 מינה שר האוצר וועדת מומחים אשר תפקידה להמליץ על רפורמה במערכת המס על נישומים יחידים.
הוועדה תונחה על ידי המגמה להבטיח, ככל האפשר, את המטרות דלהלן:
1. חלוקה צודקת של ההכנסה והגברת המוטיבציה לעבודה, להגדלת הפריון וההשקעות.
2. הרחבת בסיס המס תוך בחינת מרכיבי ההכנסות למיניהם והפניית המקורות שיווצרו למען הגדלת ההכנסה הפנוייה לבעלי מדרגת מס של 45% ומטה.
3. צמצום עיוותים ואפליות כדי לעודד את חידוש הצמיחה הכלכלית.
4. פישוט שיטת המס.

הוועדה פונה לארגונים או יחידים שיש להם ענין להביע עמדתם בפני הוועדה, להגיש תזכיר בכתב ולשלוח אותו אל:
הוועדה לרפורמה במיסוי ת.ד. 2280 ירושלים, עד: 31.7.87
הוועדה תזמין פנים לשמיעת דבריהם.

איתן ששינסקי
יו"ר הוועדה

ירושלים ונצרת בוונצואלה

בולים

מאת אריה לינדנבאום

קדושים רבים במסורת הנוצרית מוצגים ביצירות אמנות, שלא לדבר על ישו ומריה ורבות היצירות שהועתקו לבולי דואר.

בדרך כלל נוהגים משרדי־הדואר במדינות השונות לפאר את בוליהם ביצירות קלאסיות של אמנים ברמה של ציורי מיכלאנג'לו, רפאל ודומים להם. אולם יש גם יוצא דופן, עד־כדי הנפקת בולים עם תמונות קדושים שצויירו בידי אמנים מקומיים בני זמננו, בדרום אמריקה או באפריקה. יש גם פשרות בנושא זה, כמו הצגת יצירות אמנות מן המאה ה־19 וה־20, של אמנים בעלי־שם עולמי או לפחות מפורסמים בארצות המוצא שלהם. כאלה הם בוודאי האמנים של ונצואלה שיצירותיהם הועתקו באחרונה על סידרת בולי אמנות של ונצואלה שהוקדשה ל"שבוע הקודש" שנחוג שם מדי שנה ברוב פאר.

דואר ונצואלה הנפיק סידרה בת 10 בולים עם יצירות בעלות שם ידוע באמנות העולמית כמו "הצליבה", "הכניסה לירושלים" ואפילו "הסעודה האחרונה" על פי יצירתו של לאונרדו דה וינצ'י.

המעניין במקרה שלנו הוא ש"הסעודה האחרונה" המופיעה בבול החודש של ונצואלה איננה של דה וינצ'י כי אם של צייר בשם ארתורו מצ'לנה (1863–1898) צייר ונצואלי חשוב שצייר אף הוא את "הסעודה האחרונה". סיפור דומה ארע ליצירות אחרות.

שני בולים בסידרה יעניינו במיוחד את אספני יודאיקה. האחד מתאר את כניסתו של ישו לירושלים לפי ציור של אנטוניו הררה טורו (1857–1914).

היצירה צויירה ב־1888 עבור כנסיית מכריז בעיר ואלנסיה שבוונצואלה, הבול השני מראה פסל עץ של ראש ישו בכנסיית סאן פאבלו בקאראקאס, (המאה ה־17). שייכותם של שני הבולים לנושא "יודאיקה" באה להם בזכות שני השמות המודפסים בגוף הבולים - ירושלים ונצרת (בספרדית - נזרת).

„שיקמה" על בול גנאי

פרט מעניין גילה רב החובל הלל ירקוני מחיפה: הוא הבחין בספינת המסע הישראלית "שיקמה" על גבי בול גנאי. הכוונה לבול שהוקדש לצי הסוחר הגנאי ולנמל. במעגן הגנאי מבחינים בספינה הישראלית בעלות "צים" עם צבעי הבמל לבן האופייניים לספינות הישראליות בלבד. ה"שיקמה" הוכנסה לשרות עוד ב־1960 להובלות מחופי אפריקה לישראל.

ספינה ישראלית אחרת המוכרת בחוברת "ישראל פילטליסט" המופיעה בארה"ב, היא "שלום" שמופיעה בבול ישראלי ובבול הקטנה שבהרי ההימליה. על־פי כתב העת האמריקאי נמכרה "שלום" ב־1967 ושמה הוסב ל"אודיסיה". בשם זה מופיעה הספינה על בול בן 5 פני של [illegible].

נראה שאין להיתפס ל"גלגולים" כאלה של שמות, שכן לגבי האספנים חשובה התמונה והשם העכשווי.

„הדג היהודי"

ב־15 ביוני צפויה סידרת בולי דגים באי הקטן גרנדה־גרנדינים. לסידרה חוברו שני גליונות מזכרת בני 5 דולר (קאריביים) ויחד תעלה הסידרה 19.56 דולר קאריביים. מתכנני הבולים "התחכמו" גם הפעם והדביקו לסידרה לפחות 3 נושאים נפוצים: דגים, תערוכה ויודאיקה. דגים מהווים את הנושא העיקרי בבולים, אולם מתוך רצון לכבד את התערוכה העולמית "קייפקס 87" שנפתחה זה עתה בטורונטו, הוסף לכל בול סמל התערוכה ושמה, וזה כמובן רק להפצה מוגברת.

כאמור, דגים הוא הנושא העיקרי בבולים אולם כאשר מדפיסים דג בשם "הדג היהודי" כי אז ניתן להפיץ את הבולים גם בקרב אספני יודאיקה. כך אכן עשו ו"הדג היהודי" אכן מופיע באחד מגליונות המזכרת.

„לא" לסמים

במסגרת מסע ההסברה שמנהל האו"ם במלחמה בסמים, הוטבעו בשלושה מרכזי האו"ם - חותמות תעמולה מיוחדות. בדואר או"ם, בניו יורק, הוטבעה חותמת בנוסח "כן לחיים - לא לסמים". בז'נבה קיים מרכז או"ם והדואר בו הטביע חותמת המראה את צמח הסם ועליו קווי ביטול וכן אותה הסיסמה בצרפתית.

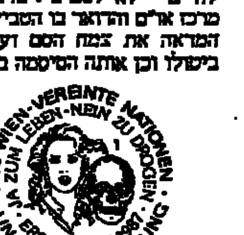

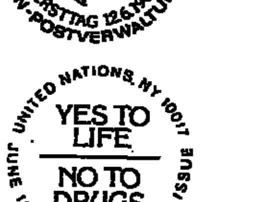

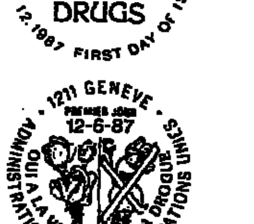

במרכז האו"ם בוינה הוטבעה חותמת נוספת ובה הסיסמה ותמונת פני אשה יפה לצד גולגולת מת.

תנ"ך באנגליה

דואר בריטניה פירסם את לוח ההנפקות שלו לשנת 1988 ובין השאר יופיע שם בול עם ספר התנ"ך. בול התנ"ך הוקדש למלאת 400 שנה לתרגום התנ"ך לוולשית על־ידי הבישוף ויליאם מורגן.

בראשית שנת 1988 תופיע סידרת בולים [illegible] ליובל ה־200 להתיישבות הבריטים באוסטרליה. אחר־כך יופיע בול התנ"ך ואחר־כך תופיע סידרת ספורט, ו"אירופה" שנושא הבולים יהיה השנה תחבורה והובלה.

סידרה [illegible] תציין מלאת 400 שנה לארמדה הספרדית, ספרות ילדים, האגודה לבוטניקה, חג הבולה, וגליון מזכרת ראשון לקראת תערוכת הבולים העולמית "לונדון 90".

טעות בפרסומי הדואר

בעקבות הודעת הדואר על משך המכירה של הבולים, שהופיעה ב־14 ביוני 1987, לפיה תימשך המכירה לאחר יום ההופעה, ששה ימים נוספים - כלומר עד יום ראשון כ"ד בניסן תשמ"ז (21.6.87) ועד בכלל (לשון ההודעה) - פרסמנו ההודעה ומסתבר שאינה נכונה. השרות הבולאי [illegible] הודיע על מועד הפסקת המכירה.

מנדט ולא קק"ל

בטעות הוזכר במדורנו בשבוע שעבר שהיתה כוונה ב־1948 להדפיס על בולי קק"ל את המלה או"ם. הכוונה היתה לבולי המנדט בלבד.

עיריית תל־אביב - יפו
חברת גני יהושע (פארק הירקון)
הפילהרמונית בפארק
במוצאי שבת הקרובה (11.7.87) בשעה 21.30
התזמורת הפילהרמונית הישראלית
בניצוחו של: זובין מהטה
סולנים: פלאסידו דומינגו - טנור
יצחק פרלמן - כנור
הכניסה חפשית

חברה לפיתוח תעשיות (פרויקטים) בע"מ
INDUSTRIES DEVELOPMENT CORPORATION (PROJECTS) LTD.
עברנו למשרדים חדשים
רח' קרן היסוד 62, קרית - ביאליק
ת.ד. 456. מיקוד 27104
טלפונים: 04-706877, 04-708742-3-4
טלקס: 4715420 • פקס' 709330-4(972)

חוזרים לעתונות טובה
דבר

„אשה צ'רקסית לא צועקת בשעה שהיא יולדת..."

„רק לפני כמה שנים היו הבעלים הצ'רקסים עוזרים בבית בסתר", מגלה בת הכפר כמא. „היום כבר לא מסתירים. אמנם לא ישטפו רצפה, גם לא ידיחו כלים, אבל גם זה יבוא". הצ'רקסית יודעת שאם תבקש – הבעל יעזור, אבל היא נותנת לו כבוד ולא מבקשת.

מאת נעה גל

בסלפון אמרה אמירה חכו, שאם אני באה בגלל עיזאת נאפסו, אז לא כדאי שאבוא: די להם מן הפרשה. בשבועות האחרונים מדברים בהם הרבה, בעדה הצ'רקסית, המרוכזת בארץ בשני כפרים, ריחניה וכפר כמא. „פתאום נזכרו בנו", אומרת אמירה.

בני עדה אחרים חיים מעבר לגבול בירדן ובסוריה ובעיקר בתורכיה. בריחניה כ־500 תושבים. בכפר כמא, השוכן כ־4 ק"מ מעבר לכפר תבור, כ־1900 תושבים.

למזרח התיכון הם הגיעו במאה ה־14 והתיישבו כאן, בגליל, לפני למעלה ממאה שנה. הצעירים בכפר הם ילידי הארץ דור רביעי. „באנו יחד עם המושבות הראשונות שלכם לארץ", הם אומרים.

דתם מוסלמית ושפתם, הכתובה באותיות קיריליות, נשמעת כתערובת של פרסית וגרוזינית.

מן הכביש הראשי עד המרכז של כפר כמא נמתחת דרך סלולה ומשני צידיה בתים בזולים. קשה שלא להתרכז בצורתה של הכפר הערבי. כאן מוסדות הציבור: בית ספר, בניין מועצת הפועלים, גן הילדים, כולם במבנים חדשים, בבניה מודרנית, סביבם מדשאות ושיחי ורדים. כפר מטופח, בתוך השקט והרוגיעה של הנוף הגלילי. הנשים בכפר יפות מאוד. שערן כהה, עיניהן ירוקות או כחולות ולפניהן תווים סלאביים, עם עצמות לחיים גבוהות. גם הילדים בולטים ביופיים.

אמירה עובדת כמנהלת חשבונות, מרכזת את מועדון נעמ"ת בכפר וגם מזכירות רפואית למרפה. היא בת 25 ונולדה בתורכיה. אביה, שהיה מסגר, ירד לשם להפש מקור פרנסה. חיו בתורכיה חמש עשרה שנים וחזרו. שנה לאחר שובם נפטר האב והאם נותרה לבד עם אמירה, שלוש אחיותיה ואחיה. „אנחנו לא ערבים. לא שמים. באנו מרוסיה ועד המאה ה־18 היינו נוצרים", היא אומרת. „כל אחד רוצה לשמור על העדה שלו. אבל, הצ'רקסי הוא פתוח ומתיידד עם כל אחד". ובאמת, אחרי חמש דקות של שיחה, אפפו אותי שם ידידות וחביבות גלויה. במשך היום, בהזדמנויות שונות, עוד תחזור אמירה ותאמר: „אנחנו לא ערבים. כשאני אומרת שאני מוסלמית, מיד אומרים לי: אהה, את ערביה. אני אומרת – לא, אין דמיון בינינו לבין הערבים, לא במנהגים, לא באורח החיים, רק בדת.

במועצה המקומית עובדת ג'נט. היא מזכירתו של ראש המועצה. צעירה נמרצת, חייכנית וזריזה להפליא. כשאמירה ואני משוחחות בסמוך למכונת הכתיבה שלה, היא מתערבת מדי פעם בשיחה, מתקנת פרטים ומחזקת את דבריה של אמירה.

כ־80 אחוז מנשות הכפר עובדות מחוץ לבית, הצעירות לומדות בבית הספר אורט בעפולה מזכירות, אדריכלות, הנהלת חשבונות. רבות מהבנות לומדות בבית הספר לאחיות. לפני חמש, עשר שנים לא קיבלו הורים בשמחה בקשה של בת ללמוד בעיר רחוקה מן הבית. ללון בדירה שכורה, לבוא לבקר רק בסופי שבוע. „היום לא יגידו לא, אבל זה הולך בצעידה. ההורים יודעים כי אמון והיא מצפייה לא תעז להפר את האמון הזה. היא לא תבייש את המשפחה, את המסורת".

גרמה שבקהילה קטנה כל־כך, המסגרת המשפחתית והעדה כולה היינו־הך הן. הקשר ההדוק וחיי החברה המקפידה על אורחות חייה מקובלים על הכל כחוק מוסכם. מה לא מקובל? „שבחורה תיפגש עם בחור ביחידות. שתבלה איתו. גם אם הוא חבר, הוא לא יוכל לגעת בה עד היום בו ינשאו. הצעירות לא חורגות מהנורמות האלה", אומרות ג'נט ואמירה. „אין בחורה בכפר שלא סיימה י"ב כתות. היא יכולה להמשיך וללמוד מקצוע, גם כזה שיגזול ממנה שעות רבות מחוץ לבית. הבעל יעזור ויעודד, אבל לעומת זאת לא ישמח אם לא תמלא בנוסף לעבודתה את חובות הבית. קורה שבחור מסיים י"ב והולך לעבוד וזוגתו הולכת ללמוד. אין בעיה של רגשי נחיתות ושל פגיעה בכבוד. „אצלנו יכולה האשה להיות משכילה מבעלה. לא ההשכלה הפורמלית נחשבת. מי קבע שאינטליגנציה נבחנת על־פי תעודה?

„רק לפני כמה שנים היו הבעלים הצ'רקסים עוזרים בבית בסתר", אומרת ג'נט. „היום – כבר לא מסתירים. אמנם, לא ישטפו רצפה, גם לא ידיחו כלים, אבל גם זה יבוא". האשה הצ'רקסית יודעת שאם תבקש – בעלה יהיה מוכן לעזור, אבל היא נותנת לו כבוד ולא מבקשת.

והוא העוזר מתוך בחירה, לכאורה, שומר על האיזון בין הכבוד והצורך להתחלק בחובות הבית".

נשים צעירות, לא נשואות, ילבשו שמלות צנועות בעלות שרוולים קצרים. המבקשות להיות אופנתיות יוסיפו חגורה, עגילים, גוני איפור. והאחרות לבושן פשוט וצנוע מאוד. נשים נשואות יוסיפו על ראשן את ה„אפלצ"(?) שהיא מטפחת לבנה היורדת מעבר לכתף. בבית אפשר להסירה, אבל בחוץ לא יהלכו בלעדיה. וכך הן לבושות בחצאיות עד הברך, בחולצה עם שרוול וצווארון פתוח, לבוש רגיל, יומיומי, ומעל – ספח מסורתי, שמרני. אשה מעבר לגיל עשרים לא תלבש מכנסים. היום רק הנשים הזקנות מכסות את כל לבושן בגלימה הנקראת ששפ'(?). הצעירות כבר לא. בחורה היוצאת דופן בלבושה תיחשב מופקרת, החברה תדחה מחשוף או כתפיים גלויות. נראה שאין תחושת כפייה או רצון למרוד. החברה הנשית הצ'רקסית מקפידה מרצונה, או כך לפחות זה נראה, על המוסכמות. סוג של פטריוטיזם מקובל, שתפקידו להגן על העדה הקטנה והמיוחדת. מתוך הערכה לחשיבות השימור, יש תפקיד לכל סממן חיצוני ופנימי ואין מנסים לערער עליו.

„כ־90 אחוז מן הבנות לא מתחתנות לפני גיל עשרים", אומרת אמירה. „בחורה תכיר את הגבר שלה בחתונה מקומית, בבית הספר. על כבודה היא תשמור שמא החבר לא יהיה גם הבעל. רק במקרים בודדים נישאים בעזרת שידוך. מספרם המועט של הצ'רקסים בארץ יוצר נישואי קרובים, ובכפר כמא רבים בני המשפחה בקרבה כזו או אחרת, הנשואים זה לזו. בחורה הנישאת לערבי, עוברת להתגורר בכפרו. „אצלנו אומרים: התחתנת עם ערבי – את לא צ'רקסית. יקבלו אותה לביקור אבל לא יראו בה עוד בת העדה". גם ליהודי רצוי שלא תינשא. אם תביע בחורה רצונה להנשא לבחור ואביה יסרב להסכים לנישואין, יבוא הבחור במכונית, עם קרובי משפחתו, ובשעה מתואמת הנשמרת בסודיות „יחטוף" אותה לביתו. שם ימתינו יומיים־שלושה וישלחו שדר לאבי הנערה: בתך בידנו. האב ייאלץ להסכים לזיווג, יערכו כתובה אצל הקאדי וינשאו. גם אם „נחטפה" הבחורה מרצונה, עדיין שמורה לה הזכות להתחרט, וכשישאל הקאדי לפני הטקס: מסכימה? היא יכולה לענות: לא, חזרתי בי. והחתונה תבוטל.

„הדת היא גורם חשוב. שומרים בקפדנות על המנהגים, גם אם אנשים לא יראו עצמם דתיים", מסבירה אמירה, „אבל ההגיון שולט בסופו של דבר על המחשבה, והוא הגובר על השיקולים האחרים". משכורתה של בחורה שאינה נשואה היא רכושה. היא יכולה לנהל חשבון בנק והוצאות כרצונה. לא מקובל שעליה להביא „נדוניה" ולרכוש כלי בית לפני החתונה. רמת החיים בכפר אחידה בדרך כלל. אין עשירים ואין אוכלוסיה נזקקת. רוב התושבים בעלי יכולת ממוצעת. זוג שנישא בונה תוספת לבית ההורים, או חי בשכירות בכפר. ישנם גם ששוכרים דירה בעפולה או בחדרה, עד שיתפנה מקום בכפר. „מבחינה לאומית יש לי זכויות", מציינת אמירה, „אני יכולה לדבר, לכתוב וגם לצעוק בשפה שלי. בתורכיה, למשל, לומדים הצ'רקסים בסתר, מדברים בשפתם בסתר. אנחנו מקיימים קשרי ידידות טובה עם הישובים הסמוכים. נוסעים להתרחץ בבריכה שבשדמות דבורה. קונים בעפולה או בכפר תבור, ויותר מהכל – הבנים שלנו משרתים בצבא, במשטרה ובמשמר הגבול. רבים מהגברים חותמים קבע כמקצוע".

בבית הספר לומדים צ'רקסית כאילו היתה שפה זרה. את שאר המקצועות לומדים בעברית. וגם ספרות עברית ותנ"ך. לומדים מתוך קוראן הכתוב בצ'רקסית. בבית הספר היסודי בכפר כמא 12 מורות מקומיות ואחת־עשרה מורות יהודיות מן הסביבה. ארבעה מורים־גברים, צ'רקסים, מלמדים חקלאות וטבע, מתמטיקה, צ'רקסית ומנהל בית הספר מלמד היסטוריה.

בכפר 370 „ילדים" מגיל הגן עד כתה ח'. לפני ארבעים שנה לערך היה מספר הילדים המקובל במשפחה חמישה־ששה. היום רק שלושה עד ארבעה. „ההורים לא רוצים יותר. אין עידוד ילודה מצד אחד או חינוך לטיפוח משפחה קטנה מצד שני. פשוט, זה רצונם של הזוגות".

אמירה לוקחת אותי לבית דודתה נוהן. „מתוך כבוד", היא מסבירה, „אני קוראת לה 'דודה' ולא בשמה". נוהן גרה באחת הסימטאות הפנימיות של הכפר. ככל שמתרחקים מן המרכז, הבתים נמוכים, בני קומה אחת, בנויים מתחת לפני הכביש או נטועים על מדרון הגבעה. קירות הבתים עשויות אבני בזלת שחורות מחוברות ביניהן בתגודות מלט. מסביב לבתים אין גינות ולחלקם מרפסות פתוחות מוצלות בעצים אחרים. אל ביתה של נוהן נכנסים דרך פתח נמוך מגובה אדם ויורדים אל רצפת בטון יצוקה. אין מרצפות. בבית נקיון וכל חפץ מונח במקומו. הריהוט פשוט וחסכוני. שתי כורסאות מרופדות, שולחן, וספה מכוסה בבד ליד הקיר. מכשיר טלוויזיה ועליו מפית רקומה בעבודת יד.

לנוהן ולבעלה ארבע בנות. „זה בסדר. אין לנו טענות", היא אומרת בצחוק גדול. „מי שבא – ברוך הבא. העיקר שיהיה בריא אם ה' ירצה, יתן. אם לא – אי־אפשר לקחת בכוח. כך אומרים אצלנו". מרלן בת 12, ניסרין בת 11, שורין בת 9 ויסמין, תינוקת כבת חודשיים. בעלה של נוהן עובד במפעל „תדיראן" בעפולה, טכנאי מזגנים, שלמד תוך כדי עבודה. היא סיימה 'בית־ספר יסודי' והשתלבה בעבודה. כשנפטר אביה, עזר אחיה לגדל את שבעת הילדים בבית. המצב לא איפשר לה לימוד על־יסודי. היא אשה צעירה, פניה גלויות, נקיות מאיפור, שערה הג'ינג'י גזוז על עורפה ונראה שאת תפקיד עקרת הבית היא ממלאת בכשרון. שפתה העברית מוגבלת ומדי פעם היא נעזרת בתרגומה של אמירה. „חברת הנשים הצ'רקסיות סגורה. נשים לא מגלות יותר מדי, הן מבוישות", מסבירה נוהן. „אימרה ידועה היא, שהאשה הצ'רקסית לא צועקת בשעה שהיא יולדת..."

בדרך כלל, אחרי שנת נישואין אחת באים הילדים. עד לידת התינוקת עבדה נוהן במפעל „פולק" בעפולה לציוד רפואי. תשע שעות ביום. עכשיו היא בחופשת לידה ולאחריה היא תחזור למפעל. „עד שהייתי חוזרת הביתה הבנות היו מכינות את הארוחה, דואגות לסידור הבית, לא הייתי צריכה לעשות כלום. גם הבעל עוזר".

ליחסים מעורערים בין בני זוג יש לגיטימציה בחברה הצ'רקסית. „אין בושות. יודעים הכל. מותר שיהיו בעיות. אבל פותרים אותן בבית, בין בני הזוג. אם לא מסתדרים – מתגרשים. החיים תוך מריבות וסיכסוכים נחשבים מבישים יותר מפירוד".

אם בחורה בכפר תבקש – „להגשים את עצמה" לא יבינו בדיוק למה היא מתכוונת, אומרות נוהן ואמירה. „עוד לא קרה מקרה כזה". אבל נראה־להן, שהבקשה לנסוע לראות עולם, לפגוש אנשים חדשים, תתקבל ברצון. „יאמרו לה: למה לא?"

מרלן, הבת הבכורה של נוהן, רוצה ללמוד מחשבים. היא תלמידה טובה, מעידה עליה אמה, וקולטת בלא מאמץ את חומר הלימוד. נוהן: „הלוואי שאוכל להמשיך ללמוד. מאוד הייתי רוצה. ולבנות שלי אני אומרת: לי לא היה מי שיעזור. לכן – יש. יש מי שיתמוך ויתן גב, נצלו את זה. אסור להחמיץ הזדמנות לרכוש השכלה".

רק 10% מהבנות נישאות לפני גיל 20. במקרים בודדים נישאים בעזרת שידוך. מכירים את הבעל לעתיד בבית הספר או בחתונה בכפר.

ראויים ליחס אחר

השפה הצ'רקסית לא היתה שפת חובה בבית־הספר היסודי בכפר כמא עד לפני 15 שנה. ילד צ'רקסי דיבר את שפת אמו ולא ידע לקרוא ולכתוב בה.

בבתי הספר הצ'רקסיים למדו על פי תוכנית בתי־הספר הערביים, תקן השעות, מקצועות הלימוד, תוכן המקצועות.

ב־1977 הוקמה ועדה מטעם משרד החינוך שבדקה את מערך הלימודים והמליצה להחיל על בית־הספר את המסלול העברי, כדי להקל על שילובו של נער צ'רקסי בבית־הספר התיכון העברי וכדי שיוכל לעזור לחברה המקומית להגדיר את השתייכותה. „קווקז היא מולדת, וישראל היא המדינה שאנו חיים בה. איש לא רוצה לחזור לרוסיה", הם אומרים.

היום לומדים עברית כשפה ראשונה וצ'רקסית, אנגלית וערבית כשפות משניות. מאז 1977 נמצא בית הספר המקומי בתהליך של שינוי מבנה הרכב שעות הלימוד. מלמדים את הקוראן, את עקרונות האסלאם להלכה ולמעשה, אבל אין עירוב של לאומנות ופוליטיקה. הדת משמעותה קיום מצוות ולא מעבר לזה.

במלחמת העצמאות הגיעו היחסים בין הצ'רקסים לתושבי הארץ היהודים לדרגת בשלות כזו שאיפשרה להם הצטרפות למלחמה בצד היהודים מול 100 מיליון מוסלמים. „הבחירה היתה מתוך חופש מוחלט", אומרים בני כפר כמא. „על רקע זה אנחנו מקבלים יחס ותגובה ועזרה מצד השלטון בישראל – אם כי, התגובה הזו הגיעה מאוחר. רק בראשית שנות השישים ולאחר מלחמת ששת הימים".

הדוגמה הבולטת שהם מביאים במניין שגיאות שנעשו ביחס אליהם, היא בחינוך. כפו עליהם, לדבריהם, שיטת חינוך שלא היתה שייכת להם. אי אפשר היה ללמד את ההיסטוריה של המקום, של האזור, של העדה, מתוך חופש. צירפו אותם לחינוך הערבי שאין להם כל קירבה אליו.

ועוד: גם פיתוחו של הכפר הזה באיחור. מערכת הכבישים, בנייה, סיפחת. „רק אחרי מלחמת ששת הימים הבינו, כנראה, שהעם הצ'רקסי ראוי ליחס אחר", אומר אחד מבני הכפר, דור שלישי. „זה עשרים שנה יש מדיניות של הזרה מהחלטות קודמות".

ומישהו אחר מוסיף: אם אתה מוכן לקבל על עצמך מרות של שלטון חוקי, אתה מקבל גם יחס שונה מצד השלטון. אתה נהנה מזכויות ומהרשות לדרוש אותן. אילו דרשו הערבים היושבים בישראל שירות לאומי, היו עוזרים לעצמם, היתה להם זכות לעזרה מצד הרשויות.

למכור מקררים לאסקימואים

מאת מרתה מיזלס

למכור „מצנני מדבר" לתל־אביבים, זה כמו למכור מקררים לאסקימואים, ובכל זאת, כמעט כל חנות למכשירי חשמל, בעיר חוף חמה ולחה זו, מציעה דגם כלשהו של מצנן מדבר, מכשיר העובד על עיקרון של תוספת לחות לאויר יחד עם מאוורר חשמלי. באזורים חמים ויבשים, התאדות מהירה של לחות נוספת עוזרת לקרר את החדר ונותנת הרגשה נוחה יותר ליושביו. העקרון עובד, משום שתהליך האידוי צורך חום, שאותו הוא נוטל מהאויר.

אבל מה קורה כאשר הלחות ממילא גבוהה מכדי לחוש בה נוח? ביום שישי לפני שנה, למשל, הטמפרטורה המכסימלית בת"א היתה 29 מעלות והלחות היחסית 75 אחוז. (בהשוואה לאילת, שבאותו יום ובאותה שעה, הלחות בה היתה רק 8 אחוזים ובירושלים 32 אחוז). מה יעילות תהיה למצנן־מדבר ביום חם ולח של שפלת החוף?

„לא הרבה", אומר ד"ר מילו הופמן, מנהל המחלקה לקלימטולוגיית הבניה בטכניון בחיפה. ככל שנמשכה הלחות היחסית, כך יעיל יותר השירות שנותן מצנן המדבר למשתמש בו. במקום בו הלחות היחסית גבוהה כ־50־60 אחוז, לא מומלץ להוסיף רטיבות, הוא אומר ומוסיף: המכשיר היעיל היחיד לקירר חלל באזורי החוף הוא מזגן האויר. מזגן האויר לא רק מוריד את הטמפרטורה באופן ניכר אלא גם מנקו רטיבות מן האויר, וכל אחד יכול לראות את הכים הנוטפים החוצה ממזגני האויר בימים לחים. רק בתנאים של שרב יכול מצנן־מדבר להועיל לאנשי החוף, הוא קובע.

אל תבינו אותי לא נכון: אין רע במצנני־מדבר, במקומות שבהם הם מתאימים. הבעיה היא, שיצרנים, כמו גם אנשי מכירות, מכנים מכשירים אלה עכשיו בשם „מצנני אויר" במקום „מצנני מדבר", והם נראים – החדישים שבהם – דומים עד כדי הטעיה למזגני אויר המותקנים על גלגלים. ויש להם כוח משיכה רב מפני שהם עולים רק רבע ממחיר מזגן אויר אמיתי, אין צורך בהתקנה מסובכת בקיר, אפשר להזיזם בקלות מחדר לחדר, וכמות החשמל שהם צורכים היא מזערית כמו נורת חשמל.

אינג' משה ניסנבוים מהרשות להגנת הצרכן בהסתדרות מוטרד ממאמצי המכירה למכשירים אלה הנעשים בכל אזורי הארץ, כולל החוף. הוא חושש, שצרכנים תמימים במקומות כמו תל־אביב יפלו קרבן לאחיזת עיניים זו, המבטיחה להם לפתור את בעיית אי הנוחות בקיץ במכשיר הרבה יותר זול ממזגן אוויר. „מצנן אויר אינו תחליף למזגן אויר", מדגיש ניסנבוים.

בה בעת מאשר ניסנבוים, שעקרון מצנן המדבר יכול להוריד את הטמפרטורה בשלוש עד חמש מעלות, ובתנאי מעבדה זה יכול לקרות גם כשהלחות גבוהה. אבל, הוא מזהיר, שיטה זו תתן הרגשה של רעננות ונוחות רק באזורים בהם הלחות היחסית ממילא נמוכה. ולכן הם מתאימים יותר לאזורים רחוקים מהחוף – ובמיוחד לאזורים מדבריים. אינג' ניסנבוים סבור שממידת היושר היא, שיצרני המכשירים האלה ירשמו עליהם: „לשימוש באיזור יבש".

צלצלתי לשירות המטאורולוגי כדי לקבל נתונים על הלחות היחסית בקיץ. וככן: ממוצע הלחות היחסית בת"א הוא 70%, בירושלים 50%־55%, בבאר־שבע 60 ואילת 25־30 אחוז. באזורים מסויימים, בד"כ בפנים הארץ, יש שינויים גדולים בין הלחות היחסית ביום ובלילה – כשהגבוה הוא בלילה. ולכן, הציעו מהשירות המטאורולוגי בת"א, למשל, הממוצע הנמוך בצהרים הוא 60% והממוצע הגבוה בלילה 84.

הדור החדש של „מצנני מדבר" הגיעו לישראל מאוסטרליה – שם קיימים אזורים שהם חמים ויבשים כאחד. ייאמר לזכות היבואנים, שהם עצמם היו מציאותיים לגבי היתרונות והחסרונות של המכשירים, כשדיברו עימי עליהם. הצרכנים, לעומת זאת, לא מדברים ישירות עם היבואנים אלא עם המוכרים בחנויות, שיש חשש, כי לא תמיד יהיו בעלי די מידע או יושר, לגבי מוצרים אלה. שני המכשירים הרווחים ביותר, שניהם מאוסטרליה, הם ה„סופר־קול" והבונאייר, ושניהם עולים כ־500 ש"ח. יש גם כמה דגמים זולים וקטנים יותר מהמזרח הרחוק.

ה„סופר קול" מיובא ע"י „חוסן", ממשפחת „כור", ומיוצר באוסטרליה ע"י „האחים סיליי". יש לו מבחר רחב של דגמים, הפועלים כולם על עקרון אחד: מיכל שיש למלאו במים ומשאבה המעבירה את המים לעבר מצע עשוי סיבי עץ, הקרויים לעיתים קרובות בשם „קש". המצע ספוג המים כספק לחות לאויר, הנזרק לתוך החדר באמצעות מאוורר. גודל המצע וכוחו של המאוורר, הם שקובעים את עוצמתו של מצנן האויר.

הדגם המתוחכם ביותר של „סופר קול" הוא „800", שמחירו המכסימלי 495 ש"ח, הוא דק גיזרה, מסוג „פרופיל", בעל רגל אחת ולכן תופס פחות מקום מהדגמים הקופסיים בעלי ארבע רגליים, שאותם קשה יותר לאחסן, לכן, בחורף. המנהל הטכני של חוסן, אדמונד בינר אומר, שיכולת הזרמת האויר של הדגם היא 1,400 ממ"ק בשעה ולכן הוא מספיק לחדר מגורים גדול. הוא טוען שמצנן אויר צריך להיות מסוגל להחליף את האויר בחדר לפחות שש פעמים בשעה. ובחסכים זאת, לדבריו, ע"י הכפלת נפח החדר (מכפלת שלושת ממדיו) פי ששה, כדי לדעת כהי עוצמת המכשיר הנדרשת לו.

ל„סופרקול" יש דגם חזק יותר, ה„2000" הכוזרים 1,800־2,000 ממ"ק אויר לשעה – אבל הוא פחות דקיק ואלגנטי ולכן עולה אף פחות: 475 ש"ח, כמחיר מומלץ.

לשני הדגמים יש התקן לויסות לחות, שבאמצעותו אפשר לווסת את כמות המים המרסיסה את מצע „הקש". באזורים יבשים, למשל, יהיה צורך לתת מכסימום מים במצע; באזורים לחים – מינימום או בכלל לא. גם אם משתמשים בהם, כבאוורר בלבד, גם אז יש להם עוצמה רבה בהחלפת אויר – אומר בינר, ואת יחידת הרטיבות אפשר להוסיף בתל־אביב בימי שרב, למשל.

בינר ממליץ למקם את מצנן האויר כשגבו אל חלון פתוח או תריס פתוח למחצה, ולהשאיר את החלון השני או הדלת בחדר פתוחים, כדי לאפשר תחלופת אויר. אין לסגור את החלונות והדלתות כמו בעת שימוש במזגן אויר.

בינר, שגר בפתח תקוה טוען שבקיץ האחרון מצא במצנן האויר ברכה רבה, ותמיד הוסיף לו מים. מנכ"ל חוסן צבי כהן המתגורר ברמת־גן טוען שה„סופרקול" שחרר אותו מהצורך לפתוח את המזגן היקר יותר – עד לסוף השבוע האחרון. שמתי לב, מכל מקום, שמשרדי „חוסן" בתל־אביב צוננו במזגני אויר ולא בבמצנני אויר.

לדגם הקטן יותר של „סופרקול", ה„500", אין וסת לחות. אפשר להשתמש בו או עם מיכל מים מלא או ריק לחלוטין. יש לו יכולת הזרמה של 500 ממ"ק בשעה ולכן שימושי לחדרים קטנים – עדיף באזורים היבשים. מחירו לצרכן: 295 ש"ח.

את „בונאייר", מצנן אויר בולט אחר בשוק השנה, מייבאת „קריסטל" – יבואנית מכונות הכביסה. „קריסטל" מייבאת רק מודל אחד, דק גיזרה ובעל רגל אחת גם הוא, ומחירו 490 ש"ח.

יורם מסלון, סגן מנהל השיווק של קריסטל אומר לי כי הוא „מצויין לאזורים בארץ שהם בעלי לחות נמוכה", אבל „טובים גם לאזורים בתל־אביב רבה, שאינם קרובים לחוף ואינם כה לחים כמו רצועת החוף עצמה". צריכת החשמל של המכשיר, לדבריו, שווה לזו של נורה בת 100 ואט והשירות ניתן על־ידי „קריסטל".

מסיבות שאינני מבינה לגמרי, חברת בת אחרת של „כור" – „סולור", התחילה זה עתה לשווק מצנן־אוויר אוסטרלי בשם „סיבריז" („רוחדים"), הנראה ממש כתאומו של „בונאייר". משרדי „סולור" בת"א היו בתהליכי מעבר דירה בשבוע שעבר ולא היתה לי אפשרות לקבל פרטים על אופיו ומחירו של המתחרה החדש בשדה מצנני האויר.

יבואן תל אביבי אחר, רספון, הביא השנה משלוח של מצנני אויר זולים מטאיוון, שאין להם אפילו שם משלהם, אך בעלי החנויות מכנים אותם בשם „יבוא רספון". מנהל „רספון", יעקב שרון, אומר שהם כוונו, במקור, לבאר־שבע ואילת אך סוכנו באילת חש שאינם יעילים מספיק לאקלים האיזור ולכן מוכרים אותם, בסופו של דבר, באזורים שאינם מדבריים. מחירם לצרכן – 350 ש"ח והם שונים מהמכשירים האוסטרליים בחומר שממנו עשוי המצע: רצועת לבד במקום סיבי העץ. יש להם וסת זמן ואפשר לכוונו כך שיפעיל או יסגור את המכשיר בכל זמן, בתחום של שמונה שעות.

המכשיר הקטן והזול ביותר, הטוען שגם הוא „מצנן אוויר" שמו „אורוסט" והוא בא מהמזרח הרחוק.

גיליתי אותו בחנות „בליצר" בדיזנגוף 92. עמי בליצר, בעל החנות, קורא לו „מזגן לעניים", ומוכר אותו בעד 150 ש"ח, ואפשר בשני תשלומים. שם היבואן הוא משהו דומה ל„אימיק" מירושלים, שלא הצלחתי לאתרו.

מכשיר קטן זה נראה כמו מחממי האויר של החורף ובאמת הוא עושה גם את זה. בליצר טוען שהוא מצויין בחימום, כי הוא מוסיף גם לחות לאויר החורף המחומם. בקיץ יש להתעלם מכפתור החימום ולהשתמש בו כמאוורר עם מיכל מים. הוא לא רע בשביל מחירו, אומר בליצר ומודה שיעילותו עולה במקום שהלחות בו נמוכה. הוא מציע גם להוסיף קוביות קרח למיכל המים – אם מאוד חם. הספק החשמל שלו 215 ואט כמאוורר עם מים בקיץ, ו־1000 ואט כמכשיר חימום בחורף.

ב„חוסן" משועשע צבי כהן לשמע ההצעה לשים קוביות קרח במים: „ולמה לא להוסיף גם קצת ויסקי? הוא מגוחך".

ואין זו ההצעה המקורית היחידה ששמעתי. מכר שלי אומר לי, שדודן שלו שקנה לא־מכבר מצנן אויר „סופרקול" מ„חוסן" שם עלי מנטה (נענע) טריים על מצע „הקש". יתכן שהניחוח המרענן הוא אחת מהסיבות לכך שהוא – כמדווח – מרוצה מהמכשיר למרות שהוא גר באיזור שאינו מומלץ לשימוש בו, ליד חוף נתניה – אבל בקומה גבוהה מזו שבקומת קרקע.

אשה מקימה מפלגה של נשים לבחירות מקומיות

מאת שמעון וייס

עדה מזרחי מטבריה, בת 44, אם לחמישה וסבתא לנכד, עומדת להקים מפלגה יוצאת דופן בנוף הבחירות המקומיות בארץ: מפלגת נשים שתרוץ לראשות עיריית טבריה בבחירות המוניציפליות הקרובות, שיתקיימו בסתיו בעוד שנה.

מזרחי, ילידת טבריה, שימשה עד לא מכבר מזכירת נעמ"ת במועצת פועלי טבריה. היא פרשה מתפקידה, אך ממשיכה בפעולות ציבוריות בעירה, שכן, הפעילות הציבורית היא, לדבריה, בדמה. כיום היא צירה בוועידת מפלגת העבודה ובמרכז נעמ"ת וחברת מזכירות סניף מפלגת העבודה בטבריה ומועצת הפועלים שם.

במפלגת הנשים, שבהקמתה החלה לאחרונה, תשתתפנה נשים מכל גוני הקשת הפוליטית, העדות, הגילים והמקצועות בטבריה. הרעש במפלגה זו, היא אומרת, יושב על שוויון ההזדמנויות ובזכות נשים למוסרותיהן. אף שהדבר נראה קצת רחוק, לא מסתירה עדה מזרחי את כוונתה להגיע עד הסוף ופירוש הדבר – ראשות העירייה.

ההחלטה להקים רשימה חדשה, ראשונה כמוה, גמלה בה בעקבות שיחות רבות שניהלה עם נשים בעירה והתגובה הרחבה שקיבלה לרעיון. על־פי בדיקה שערכה, מחצית ממספר בעלי זכות הבחירה בטבריה הן נשים. „אני לא מוציאה מכלל אפשרות שאבחר לראשות העירייה", היא אומרת בבטחון קצת מפתיע. „אני אומרת זאת על רקע האהדה הרבה שאני מקבלת. אני רוצה לשנות את המצב בעיר. בטבריה אין בעת אף לא חברת מועצה אחת, לא מנהלת מחלקה בעירייה או בעלת תפקיד אחר ברשות העירונית. זה מצב שלא יתכן, לדעתי".

אבל, עדה מזרחי וחברותיה לרעיון אינן מוציאות מכלל אפשרות שברשימתן יופיעו גברים. מה שברור כבר עכשיו, בראש הרשימה תעמוד אשה.

יום שני, ט' בתמוז תשמ"ז, 6 ביולי 1987

هكذا من الأصل

صورة عن الأصل

מדרגים מחדש את בתי־המלון

מאת דויד מושיוב

צוותים משותפים למשרד־התיירות, למכון לפריון העבודה ולהתאחדות המלונות עוסקים באחרונה בבדיקת מצבם של כל בתי־המלון בארץ לקראת דירוגם מחדש. בין השאר ייבדקו גם ההיבטים הפיסיים של המלונות: גודלם ומהותם של השטחים, הוגם ומצבם כיום. כן ייבדקו ההיבטים האיכותיים תוך הדגשת טיב המזון והשירות, מדי העובדים ורמת הנקיון. הצוותים יבואו למלונות ויודיעו רק לאחר התרשמות ראשונית.יזהו בפני הנהלת המלון.

לפי התכנית יופיעו המלונות בדירוגם החדש בסוף השנה לקראת פירסום מחירי המלונות לשנה הבאה. ההערכה היא, שדירוגם של בתי־מלון מעטים בלבד יועלה, אולם דירוגם של כמה יופחת. מרבית המלונות ישמרו על דירוגם הנוכחי. 60 בתי־מלון, שכבר נבדקו במסגרת הפעולה לקביעת אמות־המידה לדירוג, לא ייבדקו שוב.

מלונות יוכלו לערער על כוונה להפחית את דירוגם בפני ועדת־השגה בהשתתפות משרד־התיירות, התאחדות המלונות וגורם שלישי. על החלטת ועדת־ההשגה אפשר לערער בפני בית־משפט בקודי.

"תיירן מצטיין בכיר" ל־12 מפעלי תיירות

ועדה ציבורית בראשות ראובן ויכלה החליטה להעניק תואר של "תיירן מצטיין בכיר" ל־12 מפעלי תיירות. בין הזוכים ששה בתי־מלון, חברה אחת להשכרת רכב, שני סוכני־תיירות, חברה להובלת תיירים, בית־עסק תיירותי ומסעדה.

הזוכים בתואר הם המלונות "אלמוג־ים", "לגונה", "סונסטה" ו"קיסר" באילת, וכן "מוריה" ו"עין גדי" בים־המלח; מובילי התיירות "גת" ו"טיולי הגליל"; חברת־ההשכרה "באדג'ט"; סוכן־התיירות "עמיאל סי אנד או טורס"; בית־העסק "מרכז יהלומי נתניה"; מסעדת "לידו כנרת" בטבריה.

במיבצע השתתפו 80 בתי־מלון, 24 סוכנויות־נסיעות, 11 מובילי תיירים, 15 בתי־עסק, 8 מסעדות, 3 חברות להשכרת רכב, שתי חברות רכב אשכול ו־21 חברות של מפעילי סירות.

קאראוואן תמורת אשראי

מי שמוכן להלוות 5,500 אלף שקל לשנה כהצמדה למדרק אך ללא ריבית, יקבל קראוואן חינם לשבועיים באירופה. את המיבצע עורכות חברת התיירות הישראלית "סנטור" והחברה הגרמנית "דרנה"וגרמניה.

המיבצע מוגבל ל־100 ישראלים והוא יימשך עד סוף החודש ויתחדש בספטמבר למשך חודשיים.

פאן אם: החדירה הצליחה

חברת־התעופה האמריקאית "פאן אמריקן" מקווה להגדיל השנה את תפוסתה בקו הישראלי ל־80 אחוז, בהשוואה ל־69 אחוז אשתקד. כבר בארבעת החודשים הראשונים של השנה הגיעה התפוסה ל־72 אחוז.

"פן אמריקן" מקיימת טיסה יומית בין ניו־יורק וישראל דרך פאריס. ההיצע השבועי של "פאן אם" בקו הישראלי הוא אלף מושבים, כשל "טאואר אייר". "טי.וו.איי." מציעה 1,500 מושבים. "פאן אם" הרחיבה את שיתוף־הפעולה עם חברות אחרות. בין היתר הנהיגה החברה כרטיס משולב במחירים קבוצתיים זולים, שבו יוכלו הנוסעים לטוס בכיוון אחד לאירופה או ממנה ב"פאן אם" ולחזור מיעד אחר בחברה אחרת. כל הנוסע ב"פן אם" מישראל למיאמי מקבל תמורת שני דולר כרטיס טיסה בקטע מיאמי־אורלנדו־מיאמי.

עם בה הביאה החברה לארץ 20 אלף תיירים מדרום אמריקה. במסגרת פעולתה לקידום תיירות אמריקאית לישראל הוקדש לארץ סיפור השער בגליון מאי של כתב־העת "פאן אם קליפר", המחולק לכל נוסעי החברה, תחת הכותרת "ישראל מן האוויר". על פני 10 עמודים מתפרסמות תמונות צבע מרהיבות מנוף הארץ, עתיקותיה והמקומות הקדושים.

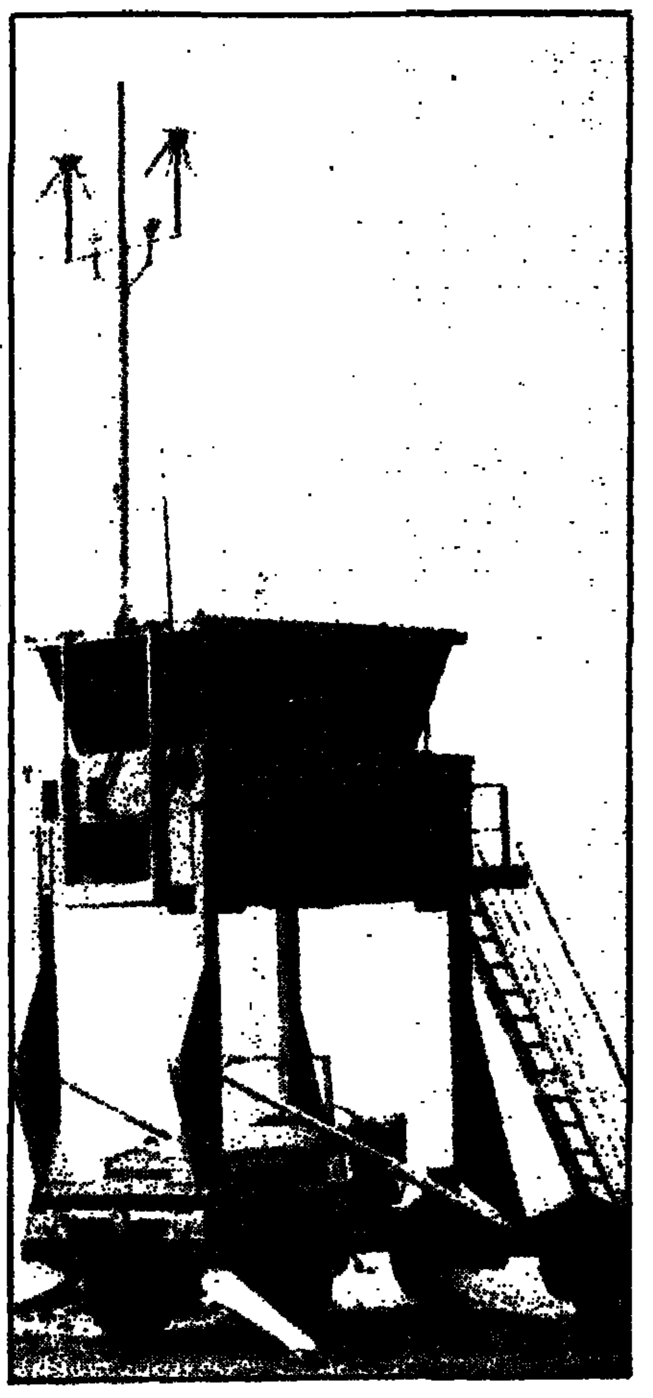

שני דגמים של גדלים ניידים לפיקוח על תעבורה אווירית מיוצר על־ידי חברת "אי.סי.אי.". את המגדלים אפשר להעביר במסוק או במטוס והם יכולים לפעול גם בתנאי מזג־אוויר קשים. המגדלים משמשים במשימות הצלה, בפעולות צבאיות, להיערכות חירום ולהחלפתם הזמנית של מגדלי־פיקוח בזמן תחזוקה שוטפת או תיקונים. המגדלים יוצגו לראשונה בסלון האווירי בפאריס בעוד חודשיים.

אקדמיזציה של לימודי התיירות

הסכם־תיירות בין ישראל ומדינת כסצ'וסטס שבארה"ב נחתם באחרונה בירושלים. ההסכם מדבר על עידוד הדדי של התיירות ועל שיתוף־פעולה בשורה ארוכה של נושאים מקצועיים, ביניהם סיוע לאוניברסיטת בן־גוריון באקדמיזציה של לימודי התיירות.

ההסכם הושג בין שר־התיירות אברהם שריר ובין משלחת כלכלית ממדינת מסצ'וסטס המבקרת בארץ.

"ביאנקי־Y10": מכונית חביבה, יפה וזולה – לאוהבי איטלקיות

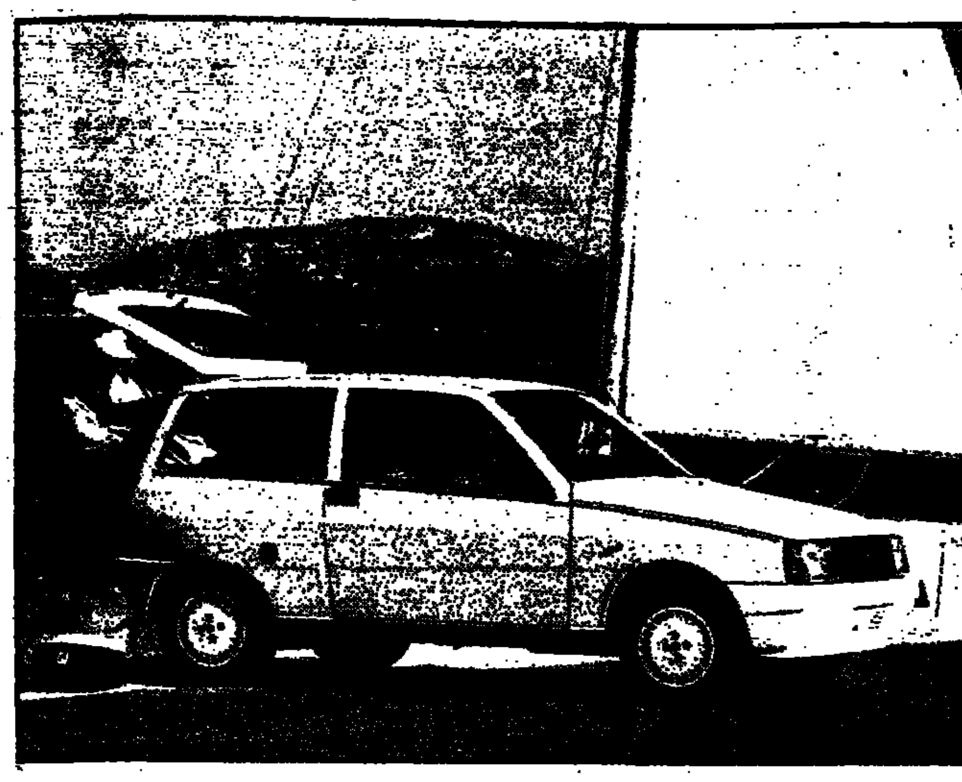

מאת אריה ארד

ה"אוטוביאנקי" היא אחת המכוניות האהובות עלי. היא זולה, התנהגותה על הכביש טובה והיא נוחה מאד בעיר גם בנסיעה וגם בחניה. עם זאת, היא מסוגלת להביא את בעליה לכל מקום, גם בדרך ארוכה וקשה, ללא ניד עפעף. הדגם הקודם היה מבוסס על מיכללי ה"פיאט 127" ואילו ה"Y10" החדשה מבוססת על מיכללי ה"אוטו 45". ההבדל הוא במקורות הזיצוניים ובגימור.

יצרן ה"אוטוביאנקי", "לנצ'יה", שייך לקונצרן "פיאט", שקנה באחרונה גם "אלפא רומיאו". "פיאט" עשתה מה שעשו לפניה "פולקסווגן", אחרי שבלעה את "אודי", ו"פז'ו", אחרי שבלעה את "סיטרואן". המכוניות מתוצרת "פיאט" מופנות לשוק העממי; מכוניות "לנצ'יה" מבקשות להתחרות על השוק היוקרתי וה"אלפא רומיאו" על השוק הספורטיבי. ה"פריזמה" של "לנצ'יה", למשל, מבוססת על ה"רגאטה" של "פיאט", אבל המרכב שלה הדור יותר, צוידה עשיר יותר, ועיצובה הפנימי מפואר יותר. מנוע ה"רגאטה" זכה בראש הדש היחס בין הלוך וקרת שונה במעט כדי להפיק ממנו יותר כוח בלי להגדיל את נפחו.

אומגה להגברת היציבות

גם ה"ביאנקי" החדשה צוידה במרכב שונה: במושבים נוחים יותר ובלוח־מחוונים נאה יותר, אך המנוע הוא מנוע ה"פייר" של ה"אונו" וכך גם יתר המיכללים. כיוון שה"ביאנקי" קטנה מה"אונו", תמהתי איך זה היא שוקלת עשרה ק"ג יותר ממנה. התשובה מתגלה, כאשר מרימים את המכונית. ל"Y10" הורכבה אומגה סמוך לסרן האחורי כדי להגביר את יציבותה ואת אחיזת הכביש שלה. לכאן שייכת העובדה, שחרטומה של ה"ביאנקי" הזאת אינה מחליקה לצד, גם כאשר הזינוק תובעני. זה שיפור גדול מאד בהשוואה ל"אונו" המקבילה.

הגימור של ה"Y10" טוב כשל ה"אונו" ובעיני ה"ביאנקי" גם יותר יפה. אבל ה"אונו" מרווחת יותר ולמרות שהיא קלה בעשרה ק"ג, אחיזת הכביש שלה לא פחות טובה. ה"אונו" הבסיסית בת שלוש הדלתות ותיבת־הילוכים בת ארבעה הילוכים גם זולה מעט מה"ביאנקי": ה"אונו" בת חמש הדלתות ותיבת־הילוכים בת חמישה הילוכים יקרה מעט־מה־Y10", שבה אמנם שלוש דלתות, אך חמישה הילוכים.

ה"פילה": היפה ביותר השנה

בתחילת השנה הופיע דגם מיוחד של ה"Y10", ה"פילה", העולה 1,000 שקל יותר מהדגם הרגיל. ה"פילה" עוצבה על־ידי יצרן מוצרי הספורט האיטלקי הנודע. כל ההבדל בין ה"פילה" וה"Y10" הוא חיצוני: המרכב כולו בלבן והריפוד בארום עמוק כיין. בעיני ה"פילה" היא המכונית היפה ביותר השנה, גם אם אינני מבין מדוע היא יקרה מהדגם הרגיל.

הוצאת דגמים מיוחדים היא תרגיל מסחרי, שמכינים יצרני המכוניות ליום סגריר. שיווקן של מכוניות הוא תת־ענף בתורת השיווק. לכל יצרן תחזית מכירות מדוייק לגבי לכל אורך חייו של הדגם. כך הוא יודע לצפות מתי יחול רפיון במכירות והדגם המיוחד נועד להופיע במועד זה כדי לנאבק בחולשה הזמנית. "פולקסווגן" הכינה דגם מיוחד של ה"גולף", ה"מכיך", לפני כמה שנים, כאשר צפתה ירידה במכירות. אלא שהתחזית לא התגשמה, המכירות לא ירדו וה"מכיך" נבלעה בכלל המכירות, בלי שעוררה תשומת־לב.

אני משער, שה"פילה" הוכנה מתוך צפי לירידה במכירות השנה, אבל אינני יודע, אם התחזית אכן מתגשמת. כאשר הייתי החודש באיטליה, היו הרחובות מלאים בכל הדגמי ה"ביאנקי". ה"Y10" שומרת מאז הופעתה על המקום השני בקרב המכוניות הנמכרות ביותר באיטליה. מתוך 80 אלף מכוניות כאלה קנו האיטלקים 65 אלף, 80 אחוז. לא אופתע, איפוא, אם גם ה"פילה" תיבלע במכירות השוטפות, שיאכזבו את רואי השחורות שבקרב אנשי השיווק האיטלקיים.

התגובה ביחס להיר נובעת מכך, שיצורו של דגם מיוחד אמור להיות זול מיצורי של הדגם הרגיל. הדגם הרגיל מיוצר בשלל צבעים, גימורים ותוספות והתצורה בקו היצור משתנה לעיתים במכונית למכונית כדי לענות על זרם ההזמנות. אולם דגם מיוחד מיוצר בצבע, בריפוד ובגיבוי זהה וכך יכול המפעל להעסיק את קו היצור באותה המכונית ללא כל שינוי במשך ימים או אף שבועות. דבר זה מוזיל את הוצאות היצור ומשום כך אינני מבין, מדוע עולה ה"פילה" יותר מה"Y10" הרגילה. אנשי המפעל אומרים, כי "התוצאה עולה כסף". תמהני.

איטלקית אמיתית

ה"Y10" היא אכן מכונית איטלקית מאד, שהנסיעה היא העיקר בה: דינית יתאוצה, הגה מדוייק ואחיזת כביש טובה. בצד אלה היא בהחלט עונה על ציפיות הנהג האיטלקי, שמכוניתו תציית בהאצה בחתול מיוחם ושתהיה קופצנית, בחינת "בער ואת הנוסע תן לפני הכיביש". מי שאוהב איתן שקטות, רכות ומבוצעות – לא זו המכונית שלו.

יש להדגיש שאין ה"Y10" מייועדת להמיכה מבוגרים. היא מסוגלת לשאת איתם ללא קושי, אבל כליושה מבוגרים מאחור, אי אפילו שניים ימצאו עצמם בסה, בעיקר עם יציאה ארוך־רגליים. היא עשויה בשביל בני מבוגרים מלפנים ושניים־שלושה ילדים מתחת לגיל ההתבגרות מאחור. כל נתוני היצרן מכוונים בפירוש ליתפוסה זאת. אפילו מן האשה הנאה ביותר אין לדרוש יותר, ממה שהיא מסוגלת לתת.

70 ק"ג חלפים נחסכו

מנוע ה"פייר" המותקן ב"אונו 45" וב"Y10" הוא במדינה הבניע הראשי, מכל בקים בין הראשונים, שפיתח על בג של מחשב ולא על שולחן שרטוט. התוצאה היא הסכון של 70 ק"ג בחלפים וסדר בופתי במגבת ייחודו. על תא־המנוע של ה"אונו" הוא קטן מדי ואילו ל"ביאנקי" הוא מתאים בדיוק. היא מוסל לרוחב היתא. המצבים הם בעבירו האחורי יצריך לסלק את מכון האוויר ביולי, כדי שיהיה אפשר לטפל בהם. הקפת, לעימת זאת מצויה בצד הקדמי, כדי שיהנה במיסב האוויר המכני בימן הנסיעה. היא מפתח אותם 45 כוחות־סוס כמו מנוע ה"פיאט 127" הישן, אבל משקלה של המכונית נמוך ב־70 ק"ג מהדגם הקודם וכתוצאה מכך יש יותר כוח על כל קילוגרם. מומנט של 8.2 מק"ג ב־2,750 סיבובים לדקה מבטיח גמישות רבה יותר מאשר ב"ג'ניור". זה גם אחד המנועים החסכוניים ביותר כיום מבחינת צריכת הדלק.

המנוע הזה מיוצר במפעל שהוקם במיוחד לשם כך בטרמולי שבדרום איטליה. רובוטים מיצרים 2,500 מנועים ביום ללא מגע יד אדם. הם עושים את המלאכה מראשית ועד תום, כאשר גם בקרת האיכות בסיומו של כל שלב נתון בידי רובוטים ממוחשבים. תפקידם של העובדים מצטמצם בפיקוח על המחשבים ובניווט המנועים הפגומים חזרה לקו היצור להשלמה או לתיקון.

"לראשון ולאחורי נכנסים במצב של עמידה"

בטרמולי מיצרים את ה"פייר" בשלושה נפחים: 750 סמ"ק בשביל ה"פנדה", 999 סמ"ק בשביל ה"אונו" וה"ביאנקי" ו־1,100 סמ"ק, שיותקן ב"טיפו דואו", האמור להחליף בראשית השנה הבאה את ה"ריטמו". אין ספק, שתוך זמן מה יוחל בייצור אותו המנוע גם בנפחים גדולים יותר, אולם בינתיים אין המפעל מסוגל לספק את כל הביקוש לדגמים הקיימים. "פיאט" חוזרת לייצר את מנועי ה־903 סמ"ק הישנים, שהיו ב"127". אף על פי שיצורם יעלה ב־10 אחוזים יותר מיצור ה"פייר", מכוניות עם מנועים מישנים, גם אם מצויינים, אלה יימכרו יותר בזול: הכל כדי לא להפסיד לקוחות.

תיבת ההילוכים המהלכת עם ה"פייר" היא חגיגה ולעקורים כאחת. אינני מבין מדוע אין האיטלקים מסוגלים לייצר תיבה, שיהיה אפשר להיכנס גם להילוך הראשון וגם לאחורי ללא קושי. אבל בין הצד האחר זו תיבה עם יחסי־העברה מעולים. כמעט אידיאליים. כאשר העירותי על כך בביקורי בטרמולי למהנדס איטלקי, ענה ספק בהלצה ספק ברצינות: "הרי אתה יודע שהעיקר במכונית איטלקית היא הנסיעה: לראשון ולאחורי נכנסים במצב של עמידה". עובדה.

צמיגים: רק לא "ציאט"

כיוון שמכונית איטלקית היא קופצנית וכיוון שהאיטלקים מוניקים אותן בהריקת צמיגים איומה, דרושים צמיגים טובים מאד. לרוע המזל, מכוניות "פיאט" ו"לנצ'יה" רבות מאד מצויידות בצמיגי־כיוון מתוצרת "ציאט". ה"ביאנקי" האחרונה שקניתי לי לפני קרוב לשנתיים, באה עם צמיגים מתוצרת זו ומשום כך אני רואה עצמי קורבן ישיר שלהם. ראשית הם פועלים לא עם המכונית אלא נגדה: במקום שירככו את קופצנותה, הם מגבירים אותה. אבל מאידך, במקום שלפחות יאריכו ימים, כדרכם של צמיגים קשים מסוגם, הם נגמרו לי במחצית מהקילומטראז' המקובל. אני חושד, שהם גם גומרים את בולמי הזעזועים שלי.

כדי לסבר את האוזן: במשפחתנו שתי מכוניות "ביאנקי", האחת משנת 1984 והאחרת מ־1985. הישנה יותר עברה 70 אלף קילומטר ועדיין היא נוסעת על צמיגי "פירלי" המקוריים. החדשה יותר עברה רק 50 אלף קילומטר, אבל כבר כשהגיעה ל־40 אלף נאלצתי להחליף את צמיגי ה"ציאט" שלה. לכן קיבלה "Y10" – או כל מכונית איטלקית אחרת – אני ממליץ, שיעמוד על זכותו לקבל אותה עם צמיגי "מישלן" או "פירלי". אישית, אני מעדיף את צמיגי "מישלן" הרכים, אף על פי שה"פירלי" אולי מאריכים ימים יותר. היבואן של "פיאט", אברהם גולדשטיין, סיפר לי שעוד לפני שלוש שנים התנה עם המפעל, שלא יספקו לו מכוניות עם צמיגי "ציאט". לדעתי אין סיבה שיבואן "לנצ'יה", רמי אונגר, לא יילך בעקבות גולדשטיין הקשיש.

זהירות ביחס לבקרת האיכות

וכן, אני ממליץ להקפיד על איזון־גלגלים מושלם ועל כיוונן מושלם של זוויות־ההיגוי (קאמבר־קאסטר). ה"Y10", שעליה נסעתי, היתה בת 1,500 קילומטר בלבד והגלגל הקדמי השמאלי לא היה מאוזן כלל, אף על פי שהיתה עליו המשקולת המקורית של המפעל; לעומת זאת זווית־ההיגוי של הגלגל הימני לא היה מכוון כלל – הכל על־פי קביעת המחשב של מכון "קומפיוטסט". אני חושד, שבקרת־האיכות האיטלקית אינה מושלמת ובכן הדין שתעורר יתר זהירות אצל הלקוח. לא צריך להתעצבן, אלא לעמוד על הזכות לקבל מכונית מושלמת. "כלקאר", היבואן, תיענה בוודאי ברצון.

יבואן "פיאט", אגב, הנהיג באחרונה נוהל, שעל־פיו נוסעים בוהני הרכב שלו 15 קילומטר בכל מכונית חדשה, בטרם תימסר ללקוח. במהלך הנסיעה הם מגלים את הליקויים, שהיו מתגלים אצל הלקוח. "פיאט" מבילא היתה חייבת לתקן ליקויים אלה והיא מעדיפה לעשות זאת ביוזמתה, בלי להטריד בהם את הלקוחות. נוהל זה מומלץ לשאר היבואנים בכלל וליבואן של "לנצ'יה" בפרט.

ב־"Y10" הועבר הצמיג הרזרווי מתא המטען לתא המנוע. הסדר זה מקל מאד את הגישה אל הגלגל הנוסף בשעת הצורך, כאשר תא המטען מלא. חבל שהגלגל אינו מהודק למקומו במיתקן מתאים פשוט וזול. אני גם מצר על שב"ביאנקי" החדשה, כמו ב"אונו" יש רק מגב קדמי אחד. מהלכו של המגב היחיד מותיר פינה לא מנוגבת גדולה מדי מול עיני הנהג וזו עלולה להקשות על הראות ביום גשם. בשוק מצוי כיום תכשיר אמריקאי מצוין, שאם מורחים אותו על השמשה, הוא דוחה את טיפות הגשם. התכשיר יעיל מאד והוא מומלץ במיוחד למכוניות שבהן יש מגב יחיד, כדוגמת ה"Y10".

הממצאים בנהיגת־המיבחן

ה"Y10" מיוצרת בארבע תצורות: מנוע בנפח 999 סמ"ק, 45 כ"ס בשתי רמות גימור; מנוע בנפח 1,049 סמ"ק (ולא מנוע ה"פייר"), 55 כ"ס; טורבו עם מנוע בן 1,049 סמ"ק, 85 כ"ס (של ה"פיאט 127"); ועם מנוע ה"פייר" בהנעה 4X4, 50 כ"ס. הפעם נסעתי בדגם הקטן הרגיל עם מנוע ה"פייר". דגם הטורבו, שגם בו נסעתי לפני זמן מה, נראה לי לא מעודן ואילו רציתי במנוע טורבו, הייתי מעדיף את ה"אונו" עם מנוע בן 1,301 סמ"ק. הממצאים שלהלן מתייחסים לדגם ה"פייר".

- ☆ התאוצה: נמרצת, נעימת מאד, זינוק מעולה. בבדיקת המחשב של מכון "קומפיוטסט": מ־0 ל־100 קמ"ש ב־15.7 שניות (16 לפי נתוני היצרן).
- ☆ המנוע: מעולה; גמיש: התנעה קלה ונסיעה חלקה מיד אחר כך בכל מזג־אוויר. על־פי קביעת המחשב של "קומפיוטסט": 46 כ"ס ב־5,000 סל"ד בהשוואה ל־45 כנתוני היצרן; המומנט, 8.2 מק"ג ב־2,750 סל"ד במקום 8.4 מק"ג כנתוני יצרן.
- ☆ תיבת־ההילוכים: גמיש: תואם היטב את יכולתו של המנוע; קושי בכניסה לראשון ואחורי; נסיעה רגועה בחמישי מ־70 קמ"ש, אך ללא עוצמה מספקת להאצה.
- ☆ המצמד: מאוזן היטב, אך לא עמוק נקודתי.
- ☆ הגה: מדוייק; תחושת־כביש מעולה; היגוי־יתר נוכה (כתוצאה מכיוונון לקוי): כושר תימרון חניה – טוב, אך פחות מהדגם הקודם.
- ☆ ההיגוי: צפויה, נעימה למדי.
- ☆ אחיזת הכביש: טובה; זינוק יציב.
- ☆ היציבות: טובה מאד; ללא רגישות לרוח־צד.
- ☆ בלמים: טובים מאד; יציבים ואחידים; עמידים בבלימה ממושכת.
- ☆ תנוחת הנהיגה: נוחה; חגורת הבטיחות נוטה להחליק על הצוואר.
- ☆ אביזרי נוחות: טובים; מיכסה לרדיו – רעיון חכם; מקום סביר להנחת חפצים, מעות לדמי־חניה וסיגריות; מאפרה נוחה, אך המצית השקוע בתוכה פחות נוח מבדגם הקודם.
- ☆ עזרי השליטה: טובים ונוחים.
- ☆ המחוונים: נוחים, אך לא מדוייקים, לפי המחשב של "קומפיוטסט".
- ☆ הראות: טובה, רצויה מראה־צד ימין, בעיקר לתנוע מגב יחיד יקשה על הנהג הגבוה בגשם.
- ☆ המושבים: נוחים למדי – מלפנים, אך לא די תמיכה לירכיים; מאחור – נוחים לשני ילדים, צפופים לשלושה.
- ☆ הנסיעה: קופצנית; רצוי להקפיד על קבלת צמיגי "מישלן" או "פירלי".
- ☆ הרעש: רב גם מן המנוע וגם מהצמיגים, אך פחות מבדגם הקודם.
- ☆ האוורור: טוב; המאוורר רועש.
- ☆ ההסקה: טובה מאד.
- ☆ המהירות המרבית: 148 קמ"ש.
- ☆ צריכת הדלק: 18.1 ק"מ לליטר – בעיר; 21.1 ק"מ לליטר – בנסיעה בין־עירונית.
- ☆ המחיר: 20,500 שקל, כולל מע"מ והמקדמה ל־"Y10 פייר"; 21,500 שקל ל"פילה".
- ☆ אחריות: שנה ללא הגבלת קילומטראז'; שש שנים מחלודה.
- ☆ טיפולים: כל 10,000 ק"מ.
- ☆ לסיכום: מכונית חביבה, יפה וזולה – לאוהבי איטלקיות בלבד.

חידושים לישראלים המבקרים ברומניה

מועדוני קרפטורים

השנה יוקמו ברומניה חמישה מועדוני "קרפטורים": בבוקארשט, פליקס, קובסנה, טושנד ופויאנה בראשוב, שיעניקו לנוספים הרוכשים את "חבילת התיור" בישראל את היתרונות הבאים:

- כניסה חופשית למועדוני הוידאו, שיהיו פתוחים יום־יום משעות אחר הצהריים ועד מאוחר בערב. במועדונים יוקרנו סרטים, חלקם עם תרגום לעברית.
- השתתפות במחירים מוזלים, בטיולים המאורגנים על ידי המועדון.
- סיוע של נציג ישראלי (בעונה) ונציג רומני, לכל פניה.
- תג זיהוי אישי מיוחד של חבר המועדון, המקנה זכויות אלה.

טיפולים חדשים

כתוצאה ממחקרים רפואיים ממושכים ונסיון שהצטבר, נוצרה חלוקה מקצועית־רפואית של הברהצאות לסוגי מרפא שונים. חלקם יעילים לטיפולים במחלות מסויימות וחלקם טובים למחלות אחרות. המשותף לכולם: מים טרמליים, רופאים מומחים, מעסים מעולים וציוד משוכלל. כמה מאתרי המרפא וההחלמה התמחו בטיפולים קוסמטיים הדרניים.

השנה הורחבו ההצעות:

- טיפולים נגד אולקוס (כיב קיבה וכיב התריסריון).
- טיפולים לשיפור מערכת התיפקוד לחולי פרקינסון.
- טיפולים מיוחדים באסתמה לילדים הסובלים מפיגור מוחין.
- טיפולים מיוחדים להרזיה בשיטת "פלאמר בבוקארשט ופויאנה בראשוב.

למבקשים שלווה – עיירות קיט בהרים המוריקים בקיץ והמכוסים רובד שלגים בחורף.

לחובבי המנוחה – מכוניות להשכרה וטיולים מודרכים לאתרים ההיסטוריים הפזורים על פני המדינה.

למעדיפים להיות בתוך הנוף באזורים הפראיים של הרי הקארפטים או באזור הדלתא של הדנובה: שמורות טבע מרתקות.

לאלה שאינם יכולים להיפרד מן הים – חוף הים השחור מושך אליו בימי הקיץ רבבות תיירים ותיירות בעיקר מארצות צפון אירופה. 60 ק"מ של חול הזהב, ים שקט עם תשתית תיירות נאות.

לשוחרי תרבות ובמיוחד מוסיקה – אופרה מעולה ותזמורת פילהרמונית וגם תוכניות רביו עם מוניטין בינלאומיים.

עיריית הרצליה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה על ידי פיינברג בכתובת: דרך הדרור 26, כפר־שמריהו בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום: שם הישוב: כפר שמריהו, הרחוב דרך השדות מספר 26 בגוש 6665 חלקה 402 ומהותה הקלה חריג לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה החריג האמור, דהיינו: בקשה להקלה בתוספת של כ־50 ב"ר (5%) מעל ה־300 המותרים באזור.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה, בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמורה בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

אלי לנדאו

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה הרצליה

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י – הועד הפועל

המרכז לתרבות ולחינוך

המחלקה לתרבות וחברה – גימלאים

יום עיון

לציון ס"ו שנה להולדת ברל כצנלסון

יתקיים מחר יום ג' 7 ביולי 1987 החל משעה 9.30 בבוקר בבית הועד הפועל (אולם הישיבות קומה 7) רח' ארלוזורוב 93 תל־אביב.

הרצאות:

שמעון אבידור – ברל לדורו ולדורות

אליהו בילצקי – בעקבות הופעת ספרו "בבבלי משבר לאומי".

דברים:

דוד עזרא – מנהל המחלקה

יעקב כהן – רכז מיכללות הגיל השלישי

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

רחוב ביאליק 3, חיפה

טלפון מספר – 04־640775

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי בדסוהר חיים, סי.נ. סרלוכה, עכו – לאשר תוספת בניה ל־4 דירות ובחסן לכל דירה בקומת־העמודים ברח' גדרה 35 חלקה 79 בגוש 10906 ובחנינאל.

הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה להבורים בעל למותר, לכל דירה.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות: 08:00־11:30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יעבץ

מהנדס העיר

ועדה מקומית לתכנון ולבניה – חולון

ת.ב. 5367

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 318 בגוש 6746 רח' זלמן ארן מס' 38 חולון, הכוללת מתן הקלה בי: אחוזי בניה 6% בשטח המגרש (518 מ"ר) בכל 3 השוכות.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'־3. את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רחוב ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

ידוע לי כי הפרסום, הנ"ל הינו על אחריותי בלבד ואינו מהווה אישור למתן הקלה המבוקשת.

בא – אדים בע"מ

שנקר 47, חולון

הועדות המקומיות לתכנון ולבניה "שרונים"

רח' שטמפפר 5 – נתניה

טל. 053־336576

ת.ר. 2171

הודעה

נמסרת בזה הודעה לצבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי הוגשה לועדתנו בקשה להרשות: תוספת בניה בבנין מגורים רח' בן־צבי 91 – קדימה בהקלה של 1.5%.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו המנומקת בכ־תב, לפי הכתובת הנקובה לעיל למ־שרדי הועדות המקומיות תוך 14 יום מפרסום הודעה זו.

צבי חרות

יו"ר הועדה

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

רחוב ביאליק 3, חיפה

טלפון מספר – 04־640775

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי עיריית חיפה לאשר סימוס הורג מקיוסק למסעדה בתוך "רחוב" חלקה 5 בגוש 10734 במרכמל.

הבקשה כרוכה בגובה מתגת למותר.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08:00־11:30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יעבץ

מהנדס העיר

אנו משתתפים בצערה של

דורה ושל כל משפחתה

בפטירתו של חברנו היקר

קלמן ארונוביץ ז"ל

ידיד נאמן של הקיבוץ המאוחד לשעבר ושל ביתנו.

חברי אפעל ו"יד טבנקין"

לחברתנו מלכה שיין

משתתפים באבלך על מות האח

דוד הר ז"ל

תנחומינו לכל בני המשפחה

מרדכי גני

מנכ"ל משב"ב

ההנהלה וחבר העובדים

למנשה נוסרתי

אתך באבלך על מות

אחותך ז"ל

הנהלת תנובה אקספורט ועובדיה

קאש הלך על כל הקופה הכניע את לנדל – 3:0

כשהמטיח איוואן לנדל את המחבט שלו בפני הדשא הצהוב, בתנע של ריתחה, היה ברור לכל כי הגמר יצא כבר משליטתו. האוסטרלי, פאט קאש, התנפל על יריבו חסר האונים כסנתר רעב ו"טורף" אותו בשלוש מערכות – 6:7, 2:6, 5:7, כדי לזכות בתואר הראשון שלו בווימבלדון וכדי להחזיר את הכתר ליבשת האוסטרלית, לראשונה מזה 16 שנה.

הצ'כי הגולה בן ה־27, המדורג שני בטורניר, והאוסטרלי הצעיר בן ה־22, המדורג 11, לא זכו מעולם בווימבלדון. אך ההבדל ביניהם גדול. ללנדל זו הופעה שניה ברציפות בגמר (ואשתקד הפסיד לבקר), ולמרות היותו מדורג מס. 1 בעולם, עדיין לא זכה בכתר החשוב מכולם – ווימבלדון. לנדל הצהיר שהוא מוכן לחתום על הפסדים בכל התחרויות הבאות השנה, ורק לנצח כאן.

לעומת זאת העפיל קאש לראשונה בחייו למשחק הגמר, אך כבר הוכיח כי הוא שחקן דשא ממדרגה ראשונה, הנופל אולי רק מבקר. עד הגמר ניצח חמש פעמים 3:0 ורק מול סחייפרס הפסיד מערכה (1:3), מאזן נדיר.

מצויד בסטטיסטיקה זו, בחוצפת נעורים ובכשרון התייצב קאש לגמר. אכן, זה היה קאש עם כיסוי. תחת קרני השמש הלוהטות (26 מעלות) ועל גבי משטח יבש וקשה, נטול דשא כמעט, רקד קאש, ליהטט ומשך בחוטי המשחק, כשהוא מהתל לא פעם בחובט מס. 1 בעולם.

קאש עלה לרשת 42 פעמים במהלך המשחק, כשהוא מרוויח 25 נקודות והנקודה ה־26 היתה גם נקודת הנצחון הסופי.

אמנם, במערכה השלישית נקלע קאש לרקות "פתות". לנדל נראה כמי ששב לעצמו. יותר משהוא יזם, היה זה קאש שאיבד כדורים. אולם, העובדה היתה אחת – לנדל, בעידוד סוחף של חלק גדול מהצופים, נטל את ההובלה ועלה ליתרון מכסיה 2:5.

קאש הכניס לחשבון הבנק 155.000 ליש"ט

[illegible] 220.000 [illegible] 155.000 [illegible]

סטטיסטיקה של הגמר

	קאש	לנדל
אסים	[illegible]	6
הגשה ראשונה	67	42
שגיאה כפולה	[illegible]	6
שבירת הגשה	[illegible]	[illegible]
סה"כ נקודות	146	92

מבטיח? אולי מול יריב אחר. לא מול קאש של ווימבלדון 87. בחבטות ההגשה שלו צימק ל־3:5 ואח"כ ניצל שגיאה כפולה של לנדל כדי לשבור את המשחקון ל־4:5. השוויון 5:5 היה צפוי.

לנדל היה עם הגב אל הקיר. בפניו ניכרה מבוכתו. עכשיו או לעולם לא. אבל קאש לא ריחם. עוד שגיאה כפולה של לנדל ועוד שבירה לזכותו של קאש. 5:6 והמשחקון האחרון היה בבחינת "הדרן" לקהל, שליווה כל נקודה במחיאות קצובות ורעמות לאלוף החדש. 7:5 ו־0:3 חלק במערכות.

אחרי הפסדו לקאש ברבע הגמר אמר השוודי וילאנדר: "חבל שהפסדתי. אבל טוב שזה קרה מול קאש. הוא שחקן גדול".

אתמול אימת קאש את כל הנבואות והתחזיות. לפני שנתיים חזר לתחרות, לאחר פציעה קשה בשריר בגבו. לפני שנה העפיל לחצי הגמר בפעם השניה בחייו. לראשונה עשה זאת בהיותו בן 19, כשנוצח בחצי הגמר למקנרו הנפלא.

המערכה הראשונה היתה שקולה יותר, אם כי קאש זכה במשחקוני ההגשה שלו בקלות רבה ואילו לנדל הגיע ויגעה רבה כדי להשיג את הנקודות שלו. המערכה רצה בעקבות ההגשה עד 6:6. בשובר השוויון ניצח קאש 5:7 ובמערכה כולה 6:7.

המערכה השניה היתה הקלה והמהירה ביותר. לאחר 1:1 שבר קאש את חבטות ההגשה של לנדל פעמיים כדי לעלות ליתרון 1:5 ולנצח בסיום המערכה 2:6.

בתמונה משמאל: מניף אלוף ווימבלדון החדש פאט קאש את הגביע. כיאה ליורשו של בוריס בקר הציג גם קאש טניס וירטואוזי מבריק. במרכז: חבטות אופייניות למשחקם של קאש ולנדל בגמר. למטה: קאש מלקק את טעם הנצחון ולנדל בודק מה קרה למחבט הסרבני שלו

זהב שני לשטיגמן בחזה ושיא לשנל ב־100 פרפר

ביום האחרון של טורניר 8 האומות ניצח שטיגמן גם ב־200 מ' חזה בשיא משחקים (2:23.46) • שנל שבר את שיא הישראלי ב־100 מ' פרפר (56.92) • הבנים דורגו במקום ה־3 עם 2 זהב, 4 כסף ו־3 ארד • הבנות אחרונות עם שיא נקודות שלילי (27) • בסיכום דורגה ישראל שביעית

מאת דוד סיבור

אייל שטיגמן המשיך אתמול "לגלות" זהב במימי בריכת השחיה באנטוורפן. ביומה השני והאחרון של תחרות "שמונה האומות" זכה שטיגמן במדלית זהב שניה ב־200 מ' חזה והוסיף אליה גם מדלית ארד ב־200 מ' מעורב אישי וב־4×100 חופשי ובמדלית כסף ב־4×200 חופשי.

פוריותו של שטיגמן לא הצילה את ישראל מהמקום השביעי בסיכום הכללי עם 133 נקודות. בבכורה זכתה סקוטלנד עם 261 נקודות, לפני שוייץ 256 ונורווגיה 192.

בין הגברים דורגה ישראל במקום השלישי (107 נקודות), אחרי הסקוטים (134) ושוייץ (121). כשלון הבנות היה טוטאלי. מקום שמיני ואחרון עם 27 נקודות בלבד (הניקוד הנמוך ביותר שלנו בכל שנות התחרות). שוייץ וסקוטלנד חילקו את המקום הראשון עם 130 נקודות כ"א, לפני הפינלנדיות (94).

נדב שנל, שהגיע שני ב־100 מ' פרפר בזמן של 56.92 ש', שבר את שיאו הישראלי (57.24 ש'). מדליות כסף נטלו גם רפאל רימר ב־50 מ' חופשי ושגב פורת ב־200 מ' חופשי ובמשושה השליחים 4×200.

בסך הכל זכו הישראלים בשתי מדליות זהב (שטיגמן), 4 מדליות כסף ו־3 ארד.

התחרות באנטוורפן סבלה מארגון לקוי. הישראלים זכו לעידוד מקבוצת שחיינים ירושלמית, שהגיעה לבלגיה מתחרות בגרמניה.

הפתיחה שלנו היתה מעודדת. רימר סיים שני ב־50 מ' חופשי (24.10), אחרי השוייצי האסאל (23.01): הזמן נמדד ידנית בגלל תקלה חשמלית שלומיאלית. ב־400 מ' אישי ניצח הסקוטי פאול בראו (4:36.42). גלעד חן הצעיר סיים חמישי (4:50.87).

ב־1500 מ' סיים ערן הירש שישי (17:00.24). המנצח אנטוני דיי מולס (15:48.41). ב־4×100 ניצחו השוודים (3:32.48). ישראל דורגה שלישית (3:34.81).

שגב פורת, שצורף ברגע האחרון, הפתיע כשהגיע שני ב־200 מ' חופשי (1:55.50) אחרי מקדוייס מסקוטלנד (1:55.23). זוהר גלילי איכזב ב־100 מ' (1:01.34) כשהגיע חמישי. פולנר משוויץ ניצח (59.69).

שטיגמן ניצח ב־200 מ' חזה בשיא משחקים (2:23.46), אם כי לא קבע שיא ישראלי. הפייבוריט יאן דגנן סיים שני. ב־200 מ.א. זכה שטיגמן בארד (2:12.18). סקוטלנד (7:45.32) הקדימה את ישראל (7:54.40) ב־4×200 חופשי.

סיפור הבנות עצוב: ענת ישראל שמינית ב־50 חופשי (28.32). עינת גבאי הפסיקה את משחה 400 מ.א בשל התכווצות שריר אחרי 150 מ'; מיכל אמין פיגרה ביותר מדקה ב־800 חופשי [illegible] אפרתי סיימה שביעית ב־200 חזה (2:55.84): איריס קורמן סיימה חמישית ב־100 פרפר (1:06.27): עינת גבאי דורגה שמינית ב־200 מ.א. (2:43.71): במשחי השליחים היתה ישראל אחרונה: 4×100 (4:15.37), 4×200 (9:26.29).

השחיינים ייצאו מאנטוורפן לתחרות בסוף השבוע בדארמשטאדט, מערב־גרמניה.

ברקוביץ חוזר לנבחרת הכדורסל

מאת משה כהן

מיקי ברקוביץ חוזר ללבוש את מדי נבחרת ישראל. כך נקבע אתמול, בתום פגישתו עם המאמן הלאומי, משה ויינקרנץ, ויו"ר הוועדה המקצועית, איתן זמר.

בהודעה רשמית, שפורסמה ע"י איגוד הכדורסל נאמר: "מיקי ברקוביץ חוזר לנבחרת בכדי להשתתף במשחקי דרג ב', למרות פרישתו לפני אליפות אירופה, זאת לפי בקשתם של משה ויינקרנץ וחברי הוועדה המקצועית של איגוד הכדורסל".

שובו של מיקי לנבחרת אינו צריך להפתיע, שכן כבר בעת אליפות אירופה הוא הודיע על רצונו לסייע לנבחרת לשוב לדרג א'. גם סיום עבודתו של צבי שרף הסיר מכשול נוסף לשובו של מיקי.

מיד לאחר מינויו, הודיע ויינקרנץ על רצונו לראות את מיקי שוב בנבחרת. ואכן, אתמול התממש רצונו הראשון של המאמן החדש.

עד מחר יוכרע גם עתידו של מוטי ארואסטי, שגם אותו רוצה ויינקרנץ לראות בנבחרת. בנוסף לארואסטי, גם אלימלך ופרישמן מועמדים לשוב לנבחרת לקראת טורניר דרג ב'.

• השחקן שחום העור, קרל איימוס, עומד להגיע היום לארץ כדי להבחן בקבוצת הפועל ת"א.

קונורס מסרב להזדקן בגיל 35 עדיין בפסגה

מאת שמואל טל

פאט קאש האוסטרלי זכה בטורניר הטניס של ווימבלדון ועשרות ה"גרופיות" שלו עלזו ושמחו. אולם אין ספק שהגיבור האמיתי של הטורניר היוקרתי, הנחשב כאליפות העולם הבלתי רישמית, הוא ה"זקן" ג'ימי קונורס. הוא נוצח בחצי הגמר על ידי קאש, הצעיר ממנו ב־13 שנה, אך למרות זאת זכה באהדת הקהל שליווה את משחקו בתשואות ובעידוד רב.

בשעה שבני גילו כבר נוטלים חלק ב"טורנירים לותיקים, חובט עדיין קונורס בכדור הקטן במרץ רב, תוך הפגנת כושר גופני מעולה ויכולת חבטה טובה. בעיקר מנצל קונורס את יכולתו לחבוט בשתי ידיו כדורים מדוייקים המוצאים את יריביו חסרי אונים.

ג'ימי קונורס

בשעה שקונורס עשה את צעדיו הראשונים בווימבלדון, היו מרבית יריביו היום תלמידי בית הספר היסודי. אבל על המגרש לא ניכר פער הגילים. קונורס ממשיך להיות ילד הפרא הבלתי צפוי, הן כמשחקו והן בהתנהגותו.

קונורס הוא דוגמה למסירות בגוף ובנפש. גאוותו האישית אינה מתירה לו להרים ידיים, גם בעמדה של הפסד בטוח. כל יריביו יודעים שמול ג'ימי צריך להתאמץ עד הכדור האחרון. כל משגה ינוצל על ידו כדי לצבור נקודות. הם יודעים שאפשר לנצח אותו אבל לא להביסו.

את דרכו לפיסגת הטניס העולמי התחיל קונורס בשנת 1972. מאז זכה ב־105 טורנירים. פעמיים הכתר כאלוף ווימבלדון. 11 פעמים הגיע שם לחצי הגמר וגם כאשר נוצח, אפשר היה לקבוע, כי הוא נכנע לאחר קרב אמיץ. לשיאו הגיע בטורניר הנוכחי, כשהצליח להפוך פיגור של 2:0 במערכות ו־4:1 במערכה השלישית לנצחון מול השוודי הצעיר פרנפורס. ה"קאם־באק" שלו במשחק זה היה דוגמה טיפוסית לנחישותו הגדולה ולכוח רצונו העז.

ביורן בורג, הצעיר ממנו ב־4 שנים, כבר תלה את המחבט שלו. ג'ון מקנרו עושה מאמצים לחזור לעצמו, בינתיים ללא הצלחה רבה. בארה"ב מחפשים לו יורש. אבל למרות הכל קונורס הוא עדיין מספר אחד.

יתכן שהופעתו נגד קאש היתה האחרונה בווימבלדון. מכל מקום חובבי הטניס האנגלים יזכרו אותו במשך תקופה ארוכה, כאיש שהכניס פלפל לטורניר והצעיר אותו לשיאים חדשים.

ישראל זכתה בטורניר האומות בכדורמים

נבחרת הכדורמים של ישראל זכתה אתמול זו הפעם הרביעית ברציפות בטורניר האומות, הנערך במקביל לתחרות שמונה האומות בשחיה באנטוורפן. במשחק הגמר גברה ישראל על המארחת, בלגיה, 7:12.

גיבור המשחק היה טל סגנית, מי שהוכתר כ"מלך השערים" של הטורניר עם 22 שערים. שוער נבחרת ישראל, פרנסיס גרוס, נבחר ל"שחקן המצטיין" של הטורניר.

הבקיעו לישראל: סגנית 4, פלג 3, פריור וקרן 2 כ"א ומייסנר 1.

בדרכה לגמר ניצחה ישראל את כל יריבותיה. בטורניר השתתפו גם סקוטלנד, פינלנד, וולס ונורווגיה.

הקט רגל התחיל כבדיחה לא מוצלחת וזכה לשבחים בסיום

מאת שמואל קליגר

מה שהתחיל כמו בדיחה לא מוצלחת עם 15 צופים ביציעים הפתיים בסוף השבוע שעבר בתחושת ההתרוממות רוח, חברי הוועד הזמני הרשו לעצמם להזיע בשביעות רצון. הקט רגל נחל הצלחה גדולה. אפילו הקהל החל להצביע ברגליו, בייחוד בשלבי הסיום. אם לא החום הכבד יתכן והיה הכרח להציב תורים ארוכים לפני הקופה. במשחק הגמר ראינו מחזה מרגשים ביציעים וגם על המשטח. בראשית משחק הגמר עמדו "והבי" בדריכות לצלילי "התקווה". בסיום הסרנו כבר את הכובע בפני הכדורגלנים, שהעניקו לנו הדרה ראויה לשמה.

להצלחה, אומרים, יש אבות רבים, בעוד הכשלון – יתום. לא היה צורך לתפוס את המצליחנים באולם הספורט של רמת אביב, בעת הגמר הבריק. הם היו בכל מקום, מבקשים בהצלחה לא מבוטלת להעניק לאירוע הגמר גימור מכובד. גם מן הבחינה הארגונית הצליחו, יש לומר.

שלמה סופר, ראש הוועדה כל הקט רגל בהתאחדות לכדורגל, הזכיר צביקה פיק וחברי הוועדה לניהול המרוץ ועוד הכבוד, הם שמות מוכרים. אך מבלי לגרוע מכבודם ומעשיהם לקידום הענף שבחיתוליו, דומה שההצלחה קשורה יותר בפנחס קינסטליך, יותר מבכל מה אחר. מי שהיה שחקן כדורגל במכבי פתח תקוה, מאז 1962, קשר פיני את גורלו עם הענף החדש. חדש? לא עבור קינסטליך. רק חבר הוועדה מן המכביה, אבל פעילותו ניכרת בכל מקום. אפילו יביא לך פחית משקה צונן, כשגרונך נסגר מצמא ותולצתך דבוקה לגוף הרטוב מזיעה ניגרת באוויר הדחוס והמחניק של רמת־אביב. דומה, כי זה היה המחזמל הגדול של הטורניר, אבל אפילו

פנחס קינסטליך

הבריטים אמרו פעם, שאין מה לעשות נגד מזג האוויר.

וזו בעצם המסקנה הראשונה של הוועדה לקט־רגל, שתנתח כהצעת סיכום בפני הנהלת ההתאחדות לכדורגל. להמשיך בתנופת המשחק החדש – כן בהחלט, אך לא עוד בימי הקיץ הלוהטים. זה קוטע יותר מדי גדול לכדורגלנים, שזה עתה סיימו את העונה המפרכת ה"רגילה". ואילו קהל הצופים, במה משקי יש למצוא עונה מוצלחת יותר מבחינת מזג האוויר. עונת החורף למשל. הקהל לא ישלים עוד בעתיד עם חום שכזה, הפוגע בכל חלקה טובה בהנאה המושלמת. בכוונת חברי הוועדה להציע גם מעין טורניר של מיני טוטו, כדוגמת גביע הטוטו של הכדורגל ה"רגיל". להעניק פרסים גבוהים ולערב גם את מוסדות הטוטו, הם ערובה להצלחה בעתיד.

קינסטליך, שאימן את נבחרת הקט־רגל של ישראל בשתי המכביות האחרונות, מבקש להדגיש, כי ישראל חברה בפיפ"א גם בקט־רגל וכי חוקי המשחק שונים כאלה, שהיו נהוגים במשחקי המכביה. ראשית, הכדור כאן הוא הרגיל, אף כי מעט קטן יותר. בשיטה הדרום־אמריקאית, שהיתה נהוגה במכביה, הכדור היה רך יותר. הבדל נוסף, בשיטה הדרום־אמריקאית אסור להבקיע מתוך הרחבה ואילו בשיטה שלנו מותר.

קינסטליך אינו חוסך שבט הביקורת מכמה קבוצות, שלא התייחסו למסגרת החדשה ברצינות הראויה. פרט לקבוצות מסויימות, ובאופן מפתיע, לרבות אלה שעלו לשלבי הסיום של הטורניר, היו כמה קבוצות שממש עשו צחוק מהטורניר, טוען קינסטליך.

מאידך מועלות על נס שמן של האלופה הטריה, מכבי נתניה, וגם של שמשון ומכבי שעריים. "ראה את ולצר. עשה את המוטל עליו ללא דופי וזיק הנסיעה לג'מאיקה גרדה את הצורך להביא כאמן אחר. או ניקח לדוגמא את שמשון תל־אביב. קבוצה קטנה עם רקע ניהולי שכזה הגיעה להישגים גדולים. וגם קבוצה ככו מכבי שעריים, שלקחה את גדעון כהן כמאמן, ראויה להערכה רבה.

קינסטליך לא ישכח התבטאות אומללה של כדורגלן בחיר, שאמר בראיון לאחד העיתונים, כי לא יסכים לשחק קט־רגל בתמורה ל־100 דולר. "המדובר בשחקן שיחק באירופה במסגרת "רגילה" ולא יקבל בתמורה אפילו 100 סנט. כך הם כותתים את הענף של עצמם והכל", טוען קינסטליך ומאמין בעתיד הטמון בתוכו ורק טובות לענף החדש. "משרד החינוך כבר נרתם לעניין. השנה החדור כבר הנושא לאליפות בתי־הספר והוא משליך יהבו על הדור הצעיר. בשנה הבאה כבר ייכנס הענף למסגרת הבין־לאומית. "אני כבר רואה את העתיד. אני רואה את ההתעניינות של בתי הספר. זהו ספורט, שימשוך המונים גדולים", מציין קינסטליך.

"תרפט אלפים" דולר לכדורגלן איננה בדיוק תורת משה מסיני

מאת שמואל קליגר

– אין חדש תחת השמש הקופחת של יולי. ובכלל זאת קשה לברוח מתחושת הדז'ה־וו המכפיפה אותנו כמו כל קיץ בהתקלנו בכותרת־ידיעה בשולי מדור הספורט של עיתון ערב: "...מר איקס דורש "תרפט אלפים" דולר אולם אינו ממהר למו"מ". גסות ודעות רוח, חוצפה ועזות מצח אינן, ככל הנראה מידות מגונות גם בכדורגל הישראלי נוסח קיץ 1987.

ובכלל, אין זה משנה אם קוראים לו, דרך משל, איקס איגרק, שהוא כוכב גדול בפני עצמו ואפשר שאם חלילה לא יתחיל עימו המו"מ בהקדם ולא כל שכן אם לא יסתיים בחיוב – אזי יקיץ הקץ על קבוצתו. אולי בסוף אפילו תרד ליגה, חוזמבא ליצלן. מי מוכן להסכים לזה, איזה מנהל יוכל להשאר אדיש נוכח להזי הרהוב התובעני? רק אליפות הם רוצים ובכל מחיר.

סוחר ממולח ויחסן

במחשבה שניה, אפשר להבין ללבו של הבחור: זה השחקן הגדול, הסוחר הממולח והיחסן, בעל יחסי הציבור המפותחים. אין כמוהו היודע את מקומו בקבוצה וכמה הוא שווה לה, ובכלל. רק הוא יודע להחזיק את מנהלי קבוצתו בגרון. אין איש, שיידע לעשות זאת ממנו. גם הוא יודע, שבכושרו וביכולתו הוא המנוע של הקבוצה ואין הוא חייב להיות מכונאי כדי לדעת, שבלי מנוע אזי גם המכונית המשוכללת ביותר לא תזוז אפילו מטר. הוא גם לא צריך להיות כלכלן מדופלם, כדי להבין עקרון בסיסי של תורת הכלכלה: המחיר שלך בשוק הוא בדיוק זה, שקונה מרצון מוכן לשלם עבורך בפועל למוכר מרצון בשוק השחקנים. שוק פרוע ומופקר. יותר שוק ופחות שחקנים. מדוע? כי אין מספיק כדורגלנים טובים המוצעים למכירה.

סוד כוחו הגדול

הכדורגלן הממולח מכיר היטב את הכוחות הפועלים בשוק. הוא יודע את הלחצים של אוהדיו. לא יניחו למנהלים להפקירו. הוא הרי האליל והלוא האלילים הם מעל ומעבר לכל שיקול כספי. גם מבחינה מקצועית יודע מיודענו, כי אין לו תחליף וכי באופן מעשי אי־אפשר לאחות את הקרעים, שיותיר העדרו מהקבוצה כל העונה. גם אנשי ההנהלה יודעים, שבסופו של דבר הם ישלמו את המחיר האלטרנטיבי של הכשלון הספורטיבי בכגרם, כתוצאה מאי סיכום חוזי עם הכדורגלן ה"סורר". זה סוד כוחו הגדול ובכלל לא מפריע, שהסוד נפרץ וידוע לכולם. אם תרצו, זו כל התורה על שתי רגליים סובבות.

רק מטבע קשה

המשך התהליך הוא, איפוא, פשוט למדי, פלוני אלמוני חתם ו/או עומד לחתום ו/או מאיים, סיכולע לקבוצתו אם לא יחתמו עימו עד מועד מסויים על הסכם ולא יתנו לו כסף ו/או שווה כסף (דירה, למשל, ו/או מכונית) בסך "תרפט אלפים" דולר. לא שקלים חלילה, דולרים. מטבע קשה. יציב. עצוב.

ואתה מתחיל להבין את ההגיון הפנימי. אם מאן והוא אינו מתבייש לדרוש סכומים אסטרונומיים עבור עונה אחת, כשעובד מן השורה יצטרך לעמול מחצית ימיו וגם אז לא יגיע לזה, או מה פסול תמצא בחברו הדורש "רק" מחצית מן הסכום?

ואתה תמה, הכיצד לא רועדות להם הכפתיים כשהם נוקבים בסכומים שכאלה? ואיך לא משתתק הצוואר של הבוסים החזקים והגדולים של ההנהלות לפני שהם מנידים בראשיהם בחיוב, נעתרים ללחצים המופעלים עליהם מכל עבר?

רדו מן הגג

ואינך יכול שלא להזכר באימרי השפר הידועים של הורוביץ. זה שנקרא אחר כך בצורה נלעגת "יגאל – אין לי". ואף כי הוא בעצמו היום "על הפנים" בעקבות הנפילה הכלכלית הגדולה של בניה, עדיין מהדהדים באוזנינו דבריו הבוטים, שנחרתו בזכרון ובתודעה כמו לנצח: "רבותי", הוא זעק פעם, "רדו מן הגג והנעת והעצים, לפני שיהיה מאוחר מדי. אנו לא מייצרים שום דבר וחיים במנותק מן המציאות. עוד מעט לא ישאר לנו דלק למכוניות...לא נוכל לשלם עבור הגרעינים...בואו נחזור לשפיות הדעת ונחיה לפי יכולתנו".

לחזור למציאות

טוב. אנו מבקשים לחזור למציאות. עורגים לזה. משוועים לכך. אלא מה, לא נותנים לנו. מבקשים בכך כבכל להשמיע את קולנו. לשאול בכנות כל מי שמוכן רק להשיב: מה הם בכלל מייצרים בדבר הזה, במקצוע הזה, שבנסיבות אחרות, רציניות פחות, היינו מכנים אותו כדורגל ישראלי מצחיק? במה הפרודוקטיביות שלהם, שהם דורשים כל כך הרבה כסף בעד עבודתם? מה מריץ אותם להיות המליונרים של המדינה מן השורה הכלכלית הראשונה? האם כוחם רק בזה, שהם מצליחים מדי פעם ללכד סביבם חמש מאות ואפילו אלף מפצחי גרעינים במשחק עלוב בבלומפילד?

כולנו חוגגים

ובהמשך אנו שואלים עוד: מתי תתחיל השקעה של "תרפט אלפים" דולר, למשל, להניב פירות? אחרי שיאכל הכדורגלן את הכסף ויאלץ את הנהלת קבוצתו לחפש איזה שעיר לעזאזל כדי לתלות בו אחר כך את הקולר לגרעונות בלתי הפיכים, שאינם ניתנים עוד לתיקון?

עושה רושם, שאיננו מעוניינים לרדת מן הגגות. פשוט טוב תנה לנו שם. כולנו חוגגים. גם המקבלים וגם הנותנים. בוכים ומשלמים. בוכים ומקבלים מליונים. החגיגה נמשכת. גם בתקשורת. כדורגלנים מתחייבים לא לתת שום דבר בתמורה. מתחייבים רק לקבל. לספור את הכסף – זו מחוייבותם היחידה.

הכרתי פעם קבלן אחד, שאמר ללקוח, שבא לקבל ממנו מפתחות נכס שרכש ממנו לאחר שקיבל ממנו מלוא התמורה: "באת לקבל דירה? וכי הבטחתי לך משהו? אני בחוזה הבטחתי לך רק שאקח ממך את הכסף". וזו בכלל לא היתה בדיחה.

כסף בעד שום דבר

הנמשל ברור. כדורגלנים, שאינם מתחייבים להעניק שום דבר שווה ערך לכספים הרבים שהם מקבלים ואינם נתונים לעולם בסכנה של דרישה להחזר אם ייכשלו ב"אספקת הסחורה", שאותה הבטיחו, לפחות, קבל־עם לספק, תמיד יוכלו לטעון להגנתם, שלהבטיח זה ענין אחד ולקיים זה דבר שונה לחלוטין, בפרט אם אפשר להאשים בכשלון מישהו אחר. עולם מוזר של כדורגלנים, שיודעים להבטיח רק את זכויותיהם בעוד, שהחובות הם תמיד של הזולת.

אומרים, שאפשר לצאת מהמבוך, שנראה כמו מבוי סתום וזמני. אומרים, שאם רק יפתחו את שערי הכדורגל בפני זרים, הרי שלא רק הרמה תעלה, אלא שגם מחיר הכוכבים המקומיים שלנו ירד פלאים. ידברו פתאום על שווי ריאלי ולא על מחירים בשמיים. זה יוריד את הכוכבים הזוהרים לקרקע המציאות. יחזירם לדרישות ספורטיביות ופרופורציונליות.

אפשר גם אחרת

מחשבה כלכלית פשוטה נביא אלינו 5 זרים, רק לקבוצות צמרת. נגיד מארגנטינה או מג'מאיקה. ישתכרו כאן הרבה פחות מ"תרפט אלפים" דולר לעונה. אין צורך בבחירים שבהם. אפשר להסתפק בבינוניים. ובוודאי על הארכות בשביל התרגיל. עד מהרה ילמדו המנהלים בקבוצות הצמרת שלנו שאפשר גם אחרת. אפשר גם להשתחרר בלי כל ההגנות המכות גלים בכלי התקשורת בראשית כל קיץ חם. שישבו הכוכבים הגדולים שלנו, אלה שעם האף למעלה, בבית ויעשו חושבים. אולי יסייעו במשהו, אם טרם איתרו את המיועד להבריא את הכדורגל החולני, הנובע לבית מהמחלה הממאירה, שפשטה בו ועומדת לכלותו.

לנקוט גישה ישירה

הנה כי כן, אולי תבוא הישועה מבחוץ, כי מבית כלו כל הקיצין. צריך להתגייס כולנו יחד "כל המרכזים, מהפועל דרך מכבי ועד בית"ר, בלי שום הבדל והחזות. צריך להוציא מהם איזה "יגאל" אחד משותף. בזה "אין לי" אחד. שינקוט גישה ישרה, ישירה, אנושית, פשוטה, חכמה, אמיצה, שפויה, שהמסר שלה פשוט ומובן לכל ברבדיו: "חברה, כל מי שהכדורגל יקר ללבו, יעשה מאמץ משותף להצילו. בואו נרד מהאוליגופוס וההלומות. לא נסכים עוד שיחזיקו אותנו בגרון ויובילו אותנו לכליה ולאבדון. כי הברירה האחרת צופנת נפילה ודיכוס איברים.

ניהול נכון של כדורגל איננו תורת משה מסיני, הוא בידי בשר ודם.

אויטה וקראם נכשלו בנסיון לשבור שיאי העולם באוסלו

ההפתעה הגדולה בתחרות הפרס הגדול באתלטיקה, שנערכה באיצטדיון "בליסט" באוסלו, היתה העובדה ששום שיא עולמי לא נשבר במהלכה. ואמור לשבח, כי על המסלולים באיצטדיון זה נשברו מרבית שיאי העולם בעשור האחרון.

במהלך 13 השנים האחרונות נקבעו בבליסט 19 שיאי עולם, יותר מאשר בכל מקום אחר בעולם. מאז 1973 היו רק שתי תחרויות, בהן לא נשברו שיאים. אתמול היתה הפעם השלישית.

חלק מהאתלטים תירץ את העדר השיאים ברוח ובמזג האוויר הקר. מכל מקום לסעיד אויטה המרוקאי זה הפריע לשבור את השיא ב־1500 והוא נאלץ להסתפק בתוצאה של 3:30.69 ד', זמן הנופל ב־1.23 שנ' מהשיא העולמי.

אך נראה, כי הסיבה העיקרית לתוצאות הבינוניות היא העובדה שהאתלטים מתכוננים לאליפות העולם שתהיה ברומא באוגוסט. סטיב קראם, שניצח בריצת המייל (3:50.08) אמר בפירוש, כי כל בעייניו נתונים לרומא ולכן לא התאמץ במיוחד. זמנו של קראם נופל ב־3.76 שנ' מהשיא העולמי שלו.

אינגריד קריסטיאנסן, הנורבגית, שניסתה לשבור את השיא ב־10,000 מ' בשנה השלישית ברציפות, היתה רחוקה יותר מדקה מהשיא, כשסיימה את המירוץ לאחר 31:15.66 ד'. למרות זאת היה זה ההישג השביעי בכל הזמנים.

את הנצחון היחידי לאמריקאים השיג סטני קמבל, שניצח בריצה 110 מ' משוכות בזמן 13.42 שנ'.

הבריטי לינפורד כריסטי, המהיר באצני אירופה, קבע הישג אישי מצויין (20.28) ב־200 מ'. ניקולאי ניקולאב הבולגרי קפץ במוט לגובה של 5.70 מ', בהקדימו את השיאן העולמי סרגיי בובקה, שהסתפק בקפיצה של 5.65 מ'.

בין הנשים קבעה הבריטית פאטימה וייטבראד את ההישג השני בכל הזמנים, כשהטילה כידון למרחק של 76.34 מ'. הייקה דרשלר ממזרח גרמניה ניצחה בקפיצה למרחק – 7.33 מ' והבולגריה קוסטדינובה קפצה לגובה 2.05 מ'.

ביונדי ניצח ב־50 מ'

השיאן העולמי במשחי התחידה הקצרים, האמריקאי מאט ביונדי, ניצח במשחה 50 מ' חופשי. במסגרת אליפות ארה"ב, כשעבר את המרחק ב־23.44 שנ'. היה זה ניצחונו הראשון העונה והוא נופל ביותר משניה משיאו העולמי, העומד על 22.33 שנ'.

הקנדית כריסי לינהאם זכתה בנצחון כפול במשחים ל־100 מ' גב ו־400 מ' חופשי. בגב היא קבעה 1:04.06 ד' ופחות משלושים דקות לאחר מכן חתרה 400 מ' ב־4:20.14 ד'.

האמריקאית ליזה דורבן ניצחה ב־50 חופשי (26.60). בקראצה סטיב בנטלי ניצח ב־200 גב (2:19.75) והפולני מאריוס פודקוסיגלני הפתיע ב־400 חופשי עם הישג של 3:57.21 ד'.

כדורסל במאלזיה

קבוצת "ספלט" אולימפיק היוגוסלאוית גברה אתמול בקואלה לאמפור על נבחרת מאלזיה המקומית בתוצאה 81:99 בטורניר בינלאומי.

במשחקים נוספים ניצחו צעירי הסינים את ירדן 67:79 ושטיינר אופסיק ממערב גרמניה ניצחה את טאייוואן 72:92.

יוגוסלאויה היריבה הראשונה של ישראל בטורניר 8 האומות

מאת שמואל קליגר

יוגוסלאויה תהיה יריבתה הראשונה של ישראל בטורניר "שמונה האומות" לנבחרות נערים עד גיל 16 בכדורגל, שייערך בהונגריה, החל מה־22 ביולי.

קיבוץ המשחקים לטורניר הגיע אתמול למשרדי ההתאחדות. סדר המשחקים של ישראל: 22.7: נגד יוגוסלאויה; 23.7: נגד צ'כיה; 24.7: נגד מזרח־גרמניה.

בבית השני יתמודדו המארחת הונגריה, פולין, פינלנד ונבחרת אוסטריה. ב־26 לחודש יחלו משחקי הדירוג.

هكذا من الأصل

כוכבים ולילות

פסטיבל הסרטים ירושלים

לא סיכום סרטים

רשימתי ב"דבר השבוע" – בצל החומה – נכתבה באמצע פסטיבל הסרטים. בינתיים ראיתי עוד כמה סרטים שהגדילו את רשימת הטובים אם כי איני חושב שסיכום פסטיבל הוא ענין חשבונאי שעיקרו היחס בין סרטים טובים לרעים. איני בטוח גם שפסטיבלים דורשים סיכום. הליך זה נעשה יותר בשביל המעגל הפנימי, המארגנים, המבקרים והתקשורת, בבחינת משהו לעצמנו שאינו מעניין את הקהל הרחב שלמענו קמים פסטיבלים. חשיבה בנוסח זה כבילה לא פעם את מרותה על הפסטיבל כולו. ולעתים נדמה לי כי כל האירועים האלה שוכחים בעבור מי אורגנו והכל נעשה למען תדמית שאין לה קשר להנאתו וצרכיו של הקהל. הנהלת הפסטיבל ייבאה על חשבונה רשימה ארוכה של אורחים נכבדים ביניהם, נאגיסה אושימה הבימאי היפני, אלן ארקין השחקן האמריקאי, הבימאי זאנוסי ומרצ'לו מאסטרויאני, היהלום שבכתר. אירוח החבורה הזאת עולה הון. מסיעים אותם, משכנים אותם, מצמידים להם מלווים ומסיעים אותם בארץ, אבל תרומתם לפסטיבל כאירוע לקהל הצופים ומשתתפי הפסטיבל שולית. בערבים כינסו אותנו למסיבת קוקטיל דלילה או צפופה, על פי פרסומו של האורח, ולמחרת בבוקר היה האורח עונה לשאלות עיתונאים. אלן ארקין דיבר שטויות, אושימה התקשה לשוחח באנגלית ונשמע שטחי ומבוהל מאוד, זאנוסי החמיץ לגמרי. על הרפתקה בקיסריה אבות לי נפתחה כל החבורה הזאת והיה הרבה יותר מעניין. זאנוסי אמר דברים מעניינים על הקולנוע שלו, ולפיק סריג דברה ברהיטות על הקולנוע האירופאי, אבל מה לכל אלה, הארוחות והאירוחים ולציבור אוהבי הקולנוע? מלבד העובדה שהאורחים האלה מפעילים את מצלמות המבקרים והרכילאים ומכניסים את הפסטיבל אל העיתונים, הרדיו והטלוויזיה, את הפסטיבל אל אמצעי התקשורת, אלה עוזרים אמנם לתדמית ולפעמים אתה שואל את עצמך האם פסטיבלים מודרניים מאורגנים כמאורע לתקשורת או כמאורע לקהל צופי קולנוע. כל כך הרבה נעשה לשם תדמית תקשורתית ללא כל קשר להנאה ולתועלת אוהבי הקולנוע. מדוע אי אפשר היה להפגיש את זאנוסי, אושימה, ארקין ומאסטרויאני לשיחה עם קהל אוהביהם? אני מתכוון למפגש רציני עם קהל רציני להבדיל מפגישה חפוזה שלאחר הסרט ותריסר השאלות המבוהלות של מי שהעז לשאול את אחת הפרסונה שעל הבימה.

בשוק הפסטיבלים הבינלאומי יזכה פסטיבל ירושלים בנקודות עבור זנוסי ומאסטרויאני אבל הקהל שופט את הפסטיבל על פי האירוע שנבנה בו וזה אינו מתחבר עם הרעשנות של הכיסוי העיתונאי.

במציאות היה פסטיבל ירושלים אירוע ביתי במובן המשפחתי, השקט של המונח. לו הייתי חייב להעריך אותו רק בזכות סרטיו הייתי מושך כתף ללא התלהבות יתרה. הפסטיבל היה עמוס בהרבה סרטים סתמיים שלא נבחרו בקפידה והגיעו אל התוכנית בעיקר בגלל הצורך להגיש תפריט אקזוטי מגוון מכל קצות הקולנוע.

מדוע לבזבז זמן על סרטים כמו "אופרה דו מלנורד", "מקס אהובי", "מלון לוויין" "עקבת גאבר", "אנשים מבוישים" או הסרט התורכי של ליל חמישי. הרשימה ארוכה. אבל פסטיבל אינו סיכום סרטיו. פסטיבל הוא יותר "מסגרת חגיגית" לקולנוע מאשר מקום תצוגה לסלט של סרטים וסופו של חשבון למרות הרטינות נגד הרבה סרטי סרק יומרניים או כושלים המציא פסטיבל ירושלים אירוע ציורי רווי הרגשת חג ושמחת קולנוע. האולמות היו מלאים, להוציא את תיאטרון ירושלים שבגלל ריחוקו מאיזור החגיגה נשאר קצת מיותר. המרפסת מול החומה נראתה רוב הזמן כמו אתר לפגישת מחזור, בקפיטריה צרפו שולחנות כל היום ובמסעדונות נשמעה הקשקשת כמו איזה טיול חופשה אל הקולנוע. אין זה הישג מבוטל. על דברים אלה קצה ונופלת אווירת האירועים ופסטיבלים כמו זה בחיפה שעיקרם רשרוש מסרט לסרט מחמיצים את העיקר. אתר הסינמטק המופלא עוזר מאוד להרגשת החג הכסלנית, אבל זו לא נולדה רק מכוח המקום. הרבה מחשבה טובה בצביעת האירוע ושמחת הקולנוע שמצאתי במקום כמעט כל השבוע נוגעת בעיקר ליוזמה זו מאשר להרכב הסרטים.

אני הצלחתי לראות בשבוע שלושים סרטים או חלקי סרטים. יצאתי, אני מודה, מהרבה הקרנות באמצע. זה כל הכיף למי שמתפרנס מביקורת כאשר הוא יכול פתאום להרשות לעצמו לראות סרט על פי טעמו האישי ולא על פי חובת הסיקור השבועית.

אהבתי מאוד את הסרט הטאיוואני "עת לחיות ועת למות", סיפור משפחה כמו דוקומנטרי בקצב אטי מאוד. איזה תמונת אדם בעולמו הצליח הקולנוע לצייר לפעמים כשאין הוא צריך לרוץ על פי טעמים מסחריים. אהבתי מאוד את "אש אלפינית", ספור ליד מוזר קצת על ילדותו של נער אילם בחווה על צלע הר. קולנוע מתנמנם בין העננים. אהבתי מאוד את "הבלש המזמר", סדרת טלוויזיה בריטית מקברית על פיליפ מרלו כחולה עור החזה היחות. לא ראיתי את כל חלקי הסידרה, אבל מי שראה ספר לי כי ההומור השחור של החלק הראשון לא ייצג את כל רבדיה המעניינים של הסידרה.

אין לי ספק שהחמצתי סרטים טובים. פסטיבלים נעים בעיקר מכוח השמועה ועד שהיא עוברת, הפסדת את הסרט. לפיכך יש אולי להמליץ על אימוץ הליכים שיאפשרו להקרין מחוץ לתוכנית סרטים שהפכו פופולריים מאוד בזמן הפסטיבל.

יש לשבח את הנהלת הפסטיבל על המקום שהמציאה לסרטי אורסון וולס. סרטיו, גם אלוהידועים, זכו להצלחה רבה ויש להמשיך בגישה זו. הבכה אינטימית בעבודתו של בימאי חשוב מקנה לכל התפזורת הפסטיבלית הרגשת שידרה מסוימת.

יש לשבח את הנהלת הפסטיבל על ההחלטה להקרין את הסרטים הישראליים "בלוז לחופש הגדול", "תל־אביב ברלין" ו"ילדי סטאלין". היה יפה אלו היתה הנהלת הפסטיבל יוזמת כמה אירועים סביב הקולנוע הישראלי, מפגישה יוצרים עם מבקרים ועם הקהל ומחדדת את הגיוון הישראלי של הפסטיבל.

לסיכום: אירוע תרבותי מהנה מאוד שאינו סכום סרטיו. הנה ממציא לנו הקולנוע סיבה לומר בשנה הבאה בירושלים.

יגאל משיח

קולנוע

"בלוז לחופש הגדול" במאי רנן שור

מרגש, משכנע, אמין

"בלוז לחופש הגדול" מגיע למסכים רכוב על נחשול פירגון שכבר רצה סרטים פחות טובים. סרט שלא מגיע במאמץ לשבות את ליבנו, ששומר על ענווה לא מצויה, שגודל הישגיו הוא טעם הלוואי: כאב נעים של געגוע מהול בטעם האובדן, המותיר תחושה קודרת, מבהילה במחשבה נוספת, שמעט מאוד השתנה כאן ב־17 השנים האחרונות, ומה שכבר השתנה – לא לטובה הוא. בני התשחורת התמים של שנות השבעים, הד מאוחר לילדי הפרחים, היו אז קורבנות של חשיבה פוליטית מגאלומנית, לעומת אלה של שנות השמונים – תמימים אולי מעט פחות – המועלים על המוקד מתוך שיקול דעת, המתבסס על מחשבה חולה. אין ב"בלוז" תמונת רחוב פוליטית, כמו שחסרה גם ב"שתי אצבעות מצידון", שהוא מעין סרט המשך שהקדים סרט זה. דוהן נשר, התסריטאי, מתרכז בדמויות, כשהדי העולם החיצון נשמעים רק מטרנזיסטור הנפתח בדיוק לחדשות המבכיות על קורבן חדש של המלחמה ההיא. והו כלי מלודרמטי אופייני המסיט את תשומת הלב מהשבר המרכזי למשברי היום יום הרומנטיים של הגיבורים. הגישה הזו כבר קוממה את נאמני הסרט הפוליטי, שלא הכחישו את יכולתו של הסרט לרגש, אך ראו ביכולתו זו מניפולציה שקרית. מקומה של טענה זו מפוקפק לנוכח הכוונה הברורה ליצור סרט נוסטלגי. הבחירה התקופתית נובעת משיקול זה ואת הסרט יש לבחון על פי מטרותיו.

עלילת הסרט מדלגת מטקס לטקס – בין אם מדובר בטקס סיום שנה, טקס כלולות או טקסי הגיוס – ומה יותר ישראלי מזה. יוסי צוויליך, קורבן הביכורים של המחזור, מוסי שובל, הייפיוף המוכשר והמתלבט, ארה'לה המורד הסובל ומרגו, חולה הסכרת שלא יגויס, המתעד את הקיץ האחרון של החבורה במצלמת סופר 8, ומשמש מספר בתמונות הפרולוג והאפילוג, מובילים, טקס אחר טקס, אל הבגרות המוכתבת של הישראלי. על אף מבנה הפרקים (הסרט בנוי ארבעה פרקים, כל אחד על שמו של גיבור אחר) המתחנך ותורף האפיזודים החדים, הלגיטימיים בסוגה הנוסטלגית, לא נפגמת הזדהותנו עם תודעת החיים (המוות) של הגיבורים. התסריט של נשר בונה אפקט מצטבר הגיוני מהמבנה האפיזודי. הרגע השלש בו הוא דווקא נקודת המשבר, חשיפת עמדתו המוסרית הקלושה של מוסי. קלישות הטיעונים נגדו מקשה על הבנת חריפות התגובה והרי זו מגלגלת החלטה אישית הרת אסון. לעומת מעידה זו העמיד נשר דיאלוג רענן, אמין מאוד, בפי הצעירים, לא מוגיה גם דמויות אפיזודיות. ובכל זאת, איפיונן של בנות החבורה אינו משקף את מעמדה המפוקפק של האשה בקולנוע הישראלי. גורש הדמויות הוא אחד האתגרים עליהם מתגבר רנן־שור באופן מרשים. צופים חדי עין הצביעו על אי דיוקים (ודגמי מכוניות המקדימים את זמנם בתריסר שנים, גגנית הבמה המורקת על המסך בעוד נגינתה נשמעת בריקע), אך שור הצליח להתגבר על אתגרים גדולים בהרבה. ראשית, הפקת משחק מרשים מהשחקנים הצעירים (רובם חסרי נסיון והכשרה) ודיסון משחקני התיאטרון, שנית, השתלטות מיומנת על הצגה קולנועית מורכבת: מבנה הפרקים, שילוב קטעי סרט הסופר 8 ומונולוג הסיום של מרגו מול המצלמה.

הצילום של אילן הריס מיישר קו עם אותה צניעות מבורכת שהוכרנו בפתיחה. אין בו יופי גדול מהחיים, גם לא בסצינות "מגרות" כמו היקיצה על החוף התמונות ליד ספר רדינג. צפייה שניה בסרט, בבית קולנוע ובעותק 35 מ"מ, גימדה את אי־הדיוקים והבליטה את יתרונותיו (שלא להזכיר את שתי הגברות שהתייפחו מאחור, החל מהדקה השנייה) של הסרט.

אצל השחקנים הראשים בלטו משכמם ומעלה דור צייגנבוים (ארהל'ה), השחקן המקצועי היחיד בחבורה, שבונה דמות שלמה, ומצליח להעניק אמינות לדבותו בסיטואציות מסובכות מאוד ושחר סגל (מרגו), מלא חן וכשרון, שבאבור, בתעלה על עצמו בסיום במונולוג אל המצלמה.

"בלוז לחופש הגדול", הרף הסופרלטיבים בתקשורת, אינו קולנוע גדול, אלא קולנוע נכון, על כל המשמעויות שיש ליצירת קולנוע בישראל. ליוצריו היה האומץ לעשות סרט מקומי, שלא מביט מעל לראשי הקהל המקומי אל הפסטיבלים נוצצים. סרט מרגש, משכנע, אמין, סרט עלינו. סרט טוב.

אמיר רותם

עדן פרטוש: עשור למותו

היום לפני עשר שנים נפטר עדן פרטוש, המלחין, הויולן, המורה והמתכן שהטביע את חותמו על עיצוב המוסיקה בארץ.

פרטוש שנולד בהונגריה ב־1907 עלה לארץ ב־1938 בהזמנתו האישית של הוברמן כדי למלא תפקיד נגן ויולה ראשי בתזמורת הארצישראלית, הפילהרמונית של ימינו.

פרטוש היה אחד מטובי הויולנים בעולם והלחין יצירות חשובות לכלי זה. הוא ייסד את "הרביעיה הישראלית" שנודעה ברמתה הגבוהה. וזו, בהרכבה הנוכחי, גמלה לו אתמול בקונצרט מנחה במגדל דוד בירושלים בנגנה יצירה לזכרו ה"קונצ'רטינו" לכלי קשת שחובר על ידי פרטוש ב־1932.

העמיד דור נכבד של מוסיקאים, נגנים, מלחינים ומורים. ב־1953 הוענק לו "פרס ישראל" על הפנטסיה הסימפונית שלו "עין גב".

ישראל דליות

בתיאטרון החאן החלו החזרות על "הרופא בעל כורחו" למולייר. הצגה זו תפתח את העונה הקרובה, אך תוצג כבר בעונה זו בימים הראשונים לחודש אוגוסט.
הנוסח העברי של המחזה נכתב בידי עדה בן־נחום. הבמאי הוא דן רונן ואת התפאורה הכינה לידיה פינקוס־גני.
השחקנים: גבי עמרני, שרי צוריאל, זאב שצקי, אריה צ'רנר, יהודה אלמגור, אורה מאירסון ואילן חזן.

פרסומי ארץ ישראל

טבע, ארכיאולוגיה, הסטוריה

גרשון גרא פירסם בעבר כמה ספרים דוקומנטריים בתולדות היישוב, מאויירים היטב, והכוללים בדרך כלל צילומי תעודות אוטנטיות, בצד צילומי אישים ואירועים מן העבר. כל ספר שלו הוא מעין אנציקלופדיה קטנה לתולדות היישוב. כך גם ספרו החדש **"בית בתל אביב"**, סיפורה של משפחת הוז בימי הראשית 1905־1921. תולדות העליה השניה ותחילת השלישית משתקפות ביומני ומכתבי דב ויצחק הוז, אליהו גולומב ושאר בני השבט. הספר הופיע בהוצאה לאור של משרד הבטחון.

־בהוצאת החברה להגנת הטבע ו"אוניפרס" הופיע **"מגדיר דורסים בתעופה"**, שתורגם מאנגלית בידי עדנה גורני. המגדיר מסייע בזיהוי עופות דורסים בתעופה, כפי שהם בדרך כלל נראים. הספר כולל 4 מינים המצויים רק בישראל וצילומי צבע של דורסים, מאת מיטב צלמי הטבע בישראל.

"חדשות ארכיאולוגיות", בטאון אגף העתיקות והמוזיאונים מצליח להתחדש כמעט מדי חוברת. העורכים, איילה זוסמן (מנהלת מחלקת הפירסומים באגף) ורפי גרינברג, החלו לפני מספר חוברות בפירסום שירטוטים בצמוד לדיווחים המילוליים על חפירות וסקרים. לא מכבר החל האגף במכירת כתב העת לציבור הרחב, לפי דרישה, לאחר שנים שהוא הופץ רק לספריות ומוסדות. ועתה, בחוברת החדשה, שמספרה פ"ט, נכללים לראשונה גם צילומים. היות והנייר משובח יותר ואיכות הצילומים טובה, החוברת יפה מאוד. אם רק יוציאו אותה לעתים תכופות יותר, הכל יהיה בסדר.

־בחוברת **"בית מקרא"** החדשה מספר בן ציון לוריא, העורך, כיצד תכנן חזקיהו מלך יהודה את מפלת צבא סנחריב מלך אשור בשערי ירושלים.

־ב**"מורשת דרך"** (בטאון אגודת מורי הדרך בהסתדרות), 18, מאמר על הדרכת ביקור בשמורת הדן, ומפתח המאמרים שהופיעו בכתב־העת עד כה.

־ החוברת החדשה של כתב העת הצבעוני, באנגלית, **"ארץ"**, מוקדש בעיקרו לירושלים.

־ חוברת **"טבע וארץ"** באנגלית, של החברה להגנת הטבע, כוללת מספר מאמרים, בכללם על המערה התלויה של חריטון בנחל תקוע.

־ אחרון, אך בהחלט לא בחשיבותו, הוא ספרו של יוחנן אהרוני, **"ארץ ישראל בתקופת המקרא"**, שהופיע בהוצאת יד יצחק בן צבי. זוהי מהדורה חדשה ומתוקנת של ספר היסוד בתולדות ארץ ישראל שהופיע ב־1963.. פרופ' אהרוני נפטר בטרם עת, שעה ששקד על הכנת מהדורה שנייה. פרופ' ישראל אפעל המשיך את המפעל והוציא עתה מהדורה מחודשת, לפי רשימות ותיקונים שהכין אהרוני ולפי המהדורה האנגלית השנייה, שהכין פרופ' רייני. לספר צורפו מפות שצוירו מחדש לפי הנחיות שקבע אהרוני טרם מותו.

צבי אילן

תואר כבוד לפילהרמונית

תואר הכבוד "יקיר תל־אביב", מטעם עיריית תל־אביב, יוענק לתזמורת הפילהרמונית הישראלית לכבוד יובלה החמישים.

את התואר יקבל בשם התזמורת המוסיקאי הוותיק **אורי טפליץ** שהיה חבר התזמורת משנת היווסדה והחלילן הראשי שלה במשך שנים רבות והמקיים גם כיום, לאחר שפרש לגימלאות, קשר הדוק עם הפילהרמונית ונגניה.

הטקס החגיגי יתקיים ב־22 בחודש זה.

ישראל דליות

כנסת חזנים

קונגרס החזנים העולמי הארבעים יתחיל מחר בירושלים ויימשך כשבועיים בהשתתפות כשמונה מאות חזנים וחציגים מארצות רבות. הקונגרס מאורגן על ידי "כנסת חזנים" – ארגון החזנים הבין־לאומי שמרכזו בניו־יורק, שהחליט לחגוג ארבעים שנה להיווסדו בישראל.

"כנסת חזנים" עוסק, בין השאר, גם בהוצאה לאור, במחקר מוסיקלי והיסטורי, בהפצת פירסומים בנושאי חזנות ובהענקת מילגות ותוארי כבוד. במהלך הקונגרס יתקיימו גם שלושה קונצרטים מיוחדים בירושלים (ב־11 וב־19 ביולי) ובתל־אביב (ב־12 ביולי).

י.ד.

הבמאי אליה קאזאן מתבונן, כוס קפה בידו, בעוד חברי איגוד הבמאים האמריקאי מכינים כרזות לקראת השביתה עליה הכריזו. שביתת האיגוד הראשונה ב־51 שנותיו.

שידורים

אי.ג'י. קרונין מחבר "המצודה". הערב. 20.02.

טלוויזיה

חינוכית

09.00 טלטקסט: עד כאן.
09.05 שעת כושר.
09.15 טוב טוב הגמד: שידור חוזר של הסדרה המשודרת בימי ד'.
09.40 הלב. פרק 5: מרקו מוצא עבודה.
10.05 הרפתקאות באי הכיס: פרק ד'.
10.30 ג'ון האליפאקס, ג'נטלמן: סדרה עלילתית בת 5 פרקים עפ"י ספרה של גב' קרייק. פרק ראשון.
11.20 תנועות של קסם: מופע של ריקוד במגמות שונות.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.05 הזהב הסבע: סדרה חדשה בת 13 פרקים.
2.30 קסם קסם ומן.
3.00 קשר משפחתי.
3.40 2200 שנות להסתדרות: דפי מידע.
3.45 שעת כושר.
4.00 זהרורה שידור חי.
5.00 ערב חדש. מנחה רפי רשף.

כללית

5.30 "דוביבפת לי". – פרק שמיני "חנות הקסמים".
6.00 "הילדים מרחוב דגרסי" – פרק עשירי: "ראיון מועיל עזרה".
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סקירת תכניות השבוע בליווי שקופיות (ערבית).
6.35 ספורט (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 "המצודה" – פרק שישי: לונדון אינה מאירה פנים לאנדרו. התפקיד שקיבל ב"ועדה לנזקי מכרות" אין בו ממש: המחקר נדחה, ואנדרו מתפטר ועובר לרפואה פרטית. ד"ר הופ מפנה אותו למרפאה בשכונת העוני פדינגטון. שם, לאחר התחלה קשה, באה תפנית גדולה לטובה: אנדרו עובד במרפאת החוץ של בית־החולים וגם מרפאתו הפרטית מתפתחת. גב' לורנס מזמינה אותו לארוחה, בלי קריסטין. קריסטין מבחינה בדאגתה בלהיטות של בעלה להתעשר ומביעה חוסר משמעות את דאגתה זו.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשדירי שירות.
9.35 קשרי משפחה – פרק ראשון: אלכס הבן מנסה להרשים את חברתו ללימודים בדרכים שאינן מקובלות על הוריו וחורגות מן העקרונות שעליהם התחנך.
10.00 "זה הזמן" – מנחה רם עברון.
10.50 "מיאמי – מחלק מוסרי" – שם הפרק: "משימה קלה". קרוקט וטאבס יוצאים לחקור מבצע הברחה של קוקאין, שמקורו בקולומביה. שני מבריחים חסרי ניסיון הם החשודים הראשונים במרדף הזה.
11.35 חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – פרידריך הגדול: סימפוניה מס' 3 ברה מג'ור (תז. פרז ארוסה ממינכן/ק. רדלב). באך: סונטה בסי מינור לחליל ולצ'מבלו (אורל ניקולה וקרל ריכטר). פגניני: קונצ'רטו מס' 1 ברה מג'ור לכנור ותזמורת אופ. 61 (סלבטורה אקרדו והתז. הפיל הלונדונית/ ש. דיטואה); בטהובן: סימפוניה מס' 7 בלה מג'ור אופ. 85 (תז. פילדלפיה/ר. מוטי).
09.00 קונצרט בוקר פרנק ברידג': סויטה לתז. כלי קשת (הסינפונייטה מבורנמות. דל מר); אלגר: קונצ'רטו בבי מינור לצ'לו ולתזמורת אופ. 85 (ז'קלין דה פרה עם התז. הפיל הלונדונית/ד. ברנבוים). ברהמס: חמישיית כלי קשת בסול מג'ור אופ. 111 (רביעיית גוורני עם פנחס צוקרמן); שומן: קונצ'רטו בלה מינור לפסנתר ולתזמורת אופ. 54 (אלפרד ברנדל עם התז. הסימפ. הלונדונית/ק. אבאדו); רחמנינוב: סימפוניה מס 2 במי מינור אופ. 27 (התז. הפיל של ברלין/ל. מאזל).
11.57 פינת השיר – משירי יעקב שטיינברג.
12.00 מן "הפרומים" – הנדל: קונצ'רטו גרוסו בדו מינור אופ. 6 מס' 8 (תז. "סיינט מרטין"); באך: סונטה מס' 3 במי מג'ור לכנור וצ'מבלו 1016 בריו"ב (ל. פריידין/ג. לאונהרדט); רולף ליברמן: סונטה לפסנתר; באך: סונטה מס' 5 בפה מינור לכנור וצ'מבלו 1018 בריו"ב (ל. פריידין/ג. לאונהרדט).
13.05 בהאזנה נינוחה – ויואלדי: קונצ'רטו בסול מינור לכינור ולתזמורת (י. פרלמן/הפיל. הישראלית); מוצארט: דיברטימנטו מס' 10 בפה מג'ור ק. 247 (להקת מוצארט מוינה/ו. בוסקובסקי); שוברט: רביעיית כלי קשת מס' 13 בלה מינור רביעיית "רוזמונדה" (רביעיית ויאנה נובה); דביסי: סונטה לצ'לו ולפסנתר (מ"ש. רוסטרופוביץ'); תמאן: סויטה בסגנון עתיק לשני חלילים, תצוגה וכלי קשת (והקמ. של ז'אן פרנסואה פייאר/ז. פייר רמפאל/פיידלס).
15.00 הסברה מוסיקלית – הגחיות הרגש (תכנית ראשונה).
16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם – הפילהרמונית/מהטה/סולנים: יוליה ואראדי – סופרן ולדימיר פסקור – בריטון – בטהובן: סימפוניה מס' 2; שוסטקוביץ': סימפוניה מס' 14.
18.00 רגע על הביצוע – על אחת כמה וכמה.
19.00 בין הברים – מעולם המוסיקה – ברוקנר: פתיחה בסול (התז. סימפ. של לונדון/א. שפיראו); בן חיים: מזמור תהלים (התז. הפיל. הישראלית/א. עגנלר); אל שואן: מחול מצרי; פרזה: התעוררות (להקת פנידים/י. דינסוביץ'); פורמבסקי: רפסודיה רומנית (תז. רשות השידור הרומני/פ. פופסקו); בקס: גבעות קסומות (תז. אלסטר/ב. תומסון).
20.05 אינטרלוד – רגע מוסיקלי.
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – התז. הפילהרמונית של ברלין, סג'י אוזוה – הנדל: קונצ'רטו גרוסו בסי מינור אופ. 6/12; הינדמית: "טוטליסימה ויוזכה"; שומאן: סימפוניה מס' 2 אופ. 61.
22.30 פעם ועוד – ארנסט קרנק: "טוקטה" לאקורדיון (הוגרט וגב מקמאהן) תנוגן 3 פעמים: וויליאם בולקום: רוח רפאים מלאות חן מ. לוקה (כינור) ו. בולקום (פסנתר) תנוגן פעמיים.
23.00 מחזורי יצירות – ברהמס: הסונאטות.

15.57 משפט דמיאניוק – שידור חי מ"בנייני האומה" בירושלים.
22.05 לכל אדם כוכב.

רשת ב'

09.05 כוכב הבוקר קליף ריצ'ארד.
16.05 תוצרת הארץ – שירים עבריים "בבקשה".
18.06 מפיק חי (ש.ש.).
19.35 דין ודברים – ענייני חוק ומשפט.
20.05 סולם הזמירות – מצעד הפזמונים הפסטיבליים.
22.05 קפה הראשו – חידונים מגוונים.
00.15 ג'אז וזהו.

רשת ג'

18.06 היה היה.
20.05 לי ולך – שיר וברכה.
21.05 קצת אחרת – פופ מתקדם.
23.05 מסביב לחצות.

גלי צה"ל

09.05 פתוח – אודלי יניב והובי לבן מארחים.
13.05 אחד אחד.
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 מלחמת בזק – דיון בביה"ס לפיקוד ומטה על מלחמת "בזק". משתתפים: רא"ל (במיל') משה כהן, אלוף אביהו בינון, ראש אמ"י הכבון בסטה תא"ל (במיל') דוביק תמרי.
19.05 לקראת גיוס – שאלות ותשובות בשידור חי למתגייסים לצה"ל. (תכנית שניה).
19.05 רדיו רדיו (צה"ל 2)
20.05 סבבבבסים (צה"ל 2)
21.30 אוניברסיטה משודרת בודים ואגודה – הפתחיות לדרשות התפקידיים.
22.05 במסע הקסם המיסתורי (צה"ל 2 ת.ש.)
23.05 קול הג'ז הזה (צה"ל 2)
23.55 שיחות חצות – עם ראש מחלקת ההסברה בהסתדרות הציונית – עזר גרקש.
00.05 ציפורי לילה עם יאיר לפיד.

רשת א'

15.00 צבעי הקשת – הפעם: "שיר וברכה לפטנטים מזרחיים".
15.27 האוניברסיטה הפתוחה – שידורים ליבי חופשה.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 בגישים שיר.
20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 חוזה.
09.05 סלדרדי.
10.05 פניני בוקר.
11.05 רגע של עברית.
11.10 שידור יומי לבתי"ס.
11.30 שירי עבים.
12.05 מעורב ישיתיבני.
14.06 בראש צעיר.
17.10 שירים עבריים.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.06 "סבע ישראלי".
06.12 והעבלות בוקר.
06.22 להקלאי.
06.30 סקירות באמרי המערכת.
06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הקשת.
11.40 הודעות.
12.10 ...אא בב'.
12.50 מה בשבע.
13.00 במוצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 רגעי קסם.
15.51 לוח כודעפון.
16.05 תוצרת הארץ.
16.55 קראתי ספר.
17.05 יומן בלכלה.
17.30 על ספרים ואנשים.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.11 בחורה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 בא לי.
10.05 שיחה.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקחים עין.
07.07 סבע אפס סבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 הפסקת עשר.
11.05 נבון לעניינים.
13.05 מקום טוב באמצע.
14.05 דו רה מי.
15.05 מה יש.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 כשולם.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מכאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדנס ועלא בייפק.
23.05 עשרים הארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
שימו לב לשידורי F.M.

11.05 30 בצל.
13.05 כל טוב.
14.06 בסן גם.
16.05 מוסיקה לעניין.
17.05 משפטיים.

סרטים

תל־אביב

אלנבי: נסק קטלני 9.45 ,7.30 ,5
אורלי: ילדים הורגים לאלוהים 9.30 ,7 ,4.30
בית ליסין: הנבואה 11.15
פייבל החולם האמריקאי 9.30 ,7.15 ,5 ,11
גורדון: זהב רסוב 10 ,8 ,6
גת: בלוז לחופש הגדול 9.45 ,7.30 ,5
דיזנגוף 1: פושע מבטל וילדה קטנה 9.50 ,7.30 ,5 ,1.30 ,11
דיזנגוף 2: שירותים אישיים 9.50 ,7.30 ,5 ,1.30 ,11
דיזנגוף 3: שיחות בלוכלכות 9.50 ,7.30
מרינטי ובמבינו 5 ,1.30 ,11
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.15
המובטל בכיתו 10, 8 חצות סקס
הוד: המובטל בכיתו 9.30 ,7.30 ,5
נשיקה אדומה 9.30 ,5,7.30
חן 1: ב"ס לבסמר אוחד 9.55 ,7.55 ,5.40
הרפתקאות סופר בלש 4.00 ,12.30 ,10.30
חן 2: חנות קטנה ומטרידה 9.50 ,7.45 ,5.35
נוח מכוכב אחר 4 ,12.30 ,10.30
חן 3: אני החברה 9.55 ,7.50 ,5.30
רובני אבנת לי 3.55 ,12.30 ,10.30
חן 4: סיפור מוזהם 7.45 ,5.35
אבנר הפח 9.55
תינוק מזור במשפחה 3.35 ,12.30
חן 5: אל תקרא לי לבן 9.55 ,7.30 ,5.35
כמבר 4 ,12.30 ,10.30
לב 1: לדי וגוליית 9.50 ,7.40 ,5 ,2 ,11.30
לב 2: נרדפי הזמן 9.50 ,7.40 ,5 ,2 ,11.30
לב 3: לוחצי הרוח 11.00 מלו 2.00
חליפת ערב 5.00 / מלו 7.40
חליפת ערב 9.50
לב 4: בקצב הסעון 9.50 ,7.40 ,5 ,2 ,11.30
לימור: פלאטון 9.30 ,7
סרטן וקדרות הקסמים 11.00
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
פריאלי: מותו של סוכן 9.30 ,7 ,4.30
מסע הקסם המסתורי 9.00
מקסים: אהבה צעירה, אסקימו לימון 9.30 7.30
סינמה 1: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40 ,7.30 ,5
סינמה 2: מעבר לשיא 9.40 ,7.30 ,5
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
פאר: לא שם דין 9.30 ,7.30 ,5
פריז: כבי בלו 9.30 ,7.30 ,5
11.15 בית החיות
צפון: שם הורד 9.50 ,7
פייבל החולם האמריקאי 5.15
שחף: ימי הרדיו 9.30 ,7.15 ,5
תמרה – רמת־אביב: שלום לך אהובתי
7.30 ,9.40
תכלת: 9.50 ,7.40 ,5.30
תל־אביב: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40 ,7.30

ירושלים

אדיסון: אהבה צעירה אסקימו לימון 7
אורנע: נסק קטלני 9.15 ,7 ,4.30
אדיר 1: לדי וגוליית 9.15 ,7.15 ,4.30
אדיר 2: נסק קטלני 9.15 ,7.15 ,4.30
אדיר 3: כבי בלו 9.15 ,7
ההרוגים באהבה 2 – 4.30 10.30
סרט אילם 11.45
אדיר 4: בשתה פראי 9.15 ,7.15 ,4.30
10.30 סבב דב הצעירות
11.15 פסק דין
אדיר 5: ללא רחמים 9.15
קרוקודיל דנדי 7.15 ,4.30 ,10.30
11.15 סרפיקו
בית אגרון: נילס אלסטרון 5.00
6.30 ...
פינק פלויד – החומה 8.15
שבלול 10.15 חצות – כוונה ליהה
אדיר גיל: קטיפה כחולה 9.15
7.30 ,9.30
כליה: שם הורד 4.30 7.30,9.30
מיטשה: לא שם דין 9.30 ,7.30 ,4.30
סמדר: קריאת הערב 9.15 ,7
עדן: המובטל בכיתו 9.30 ,7.30 ,4.30
ירון: בלוז לחופש הגדול
4.30 ,7.30 ,9.30
תיאטרון ירושלים: מלו 9.15 ,6.45

חיפה

אורה: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.15 ,7.00 ,4.30
אטילה: שם הורד 9.30 ,7
11 ,4.30
אמפי־תאטרון: מעבר לשיא 9.15 ,7 ,4.30
חן: ב"ס לבסמר אוחד 9.15 ,7 ,4.30
עצמון 1: המובטל בכיתו 9.15 ,7 ,4.30
עצמון 2: ימי הרדיו 9.15 ,7 ,4.30
עצמון 3: ילדים הורגים לאלוהים 9.10 ,6.45 ,4.15
פאר: נסק קטלני 9.15 ,7 ,4.30
קריאטרון: לא שם דין 9.45 ,7.15 ,4.30
רון: הברברים 9.30 ,7.15
רב חן 1: בלוז לחופש הגדול 9.15 ,7
הרפתקאות סופר בלש 11 ,4.30
רב חן 2: חנות קטנה ומטרידה 9.15 ,7
ההרוגים באהבה 2 – 4.30 ,11

קריות חיפה

כפיר: קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.15 ,5

סביון: נסק קטלני 9.15 ,7
אורות: ילדים הורגים לאלוהים 9.15 ,7
בית העם: לא שם דין 9.30 ,7.30
הדוכה: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.15 ,7 ,4.30
לא שם דין 9.30 ,7.30

אשדוד

אביבה: המובטל בכיתו 9.30 ,7.30
אחוה: נסק קטלני 9.30 ,7.15

אשקלון

אביבה: נסק קטלני 9.30 ,7.15
כוכב: מעבר לשיא 9.30 ,7.15
יהלום: ימי הרדיו 9.30 ,7.30

באר־שבע

קרן: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.30 ,7.30 ,5.00

חולון, בת ים

ארמון: לא שם דין 9.45 ,8 ,5
9.30 ,7.30

רמת השרון

כוכב: בעקבות הדרך הקסומה
בלקולם 7.00
בעקבות הכסף 9.30

כפר־סבא, רעננה

עמל: ילדים הורגים לאלוהים 9.30 ,7.15
5, 11 ההרוגים באהבה II
תק: פושע מבטל וילדה קטנה 9.30 ,7.45
אורות: קורהמן 9, 7, 5
יהושע יהושע 10.00, 8.00

לוד ■ רמלה

אודיאו: סגור
פלאטון 9.30 ,7.15
המובטל בכיתו 9.30 ,7.15

כתגים קרית שרת: סגור
כביר: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40 ,7.30 ,5
רינה: המובטל בכיתו 9.30 7.30
עצמאות: ילדים אהבה צעירה אסקימו לימון

נהריה ■ עכו

לא שם דין 9.30 ,7.30

נתניה

סנדריה: בלוז לחופש הגדול 10.00, 8.00, 6.00
הפיל המעופף ב־11.00
אהבה צעירה אסקימו לימון 10, 8
שרון: נסק קטלני 10, 8, 6

קרית אונו

בתנ"ס: ג'ק פלאש המקפץ 9.15 ,7

פתח־תקוה

שלום: לא שם דין 9.30 ,7.30
היכל 1: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.30 ,7.30 ,5
היכל 2: המובטל בכיתו 9.40 ,7.30 ,5
היכל 3: ימי הרדיו 9.40 ,7.30 ,5

ראשון־לציון ורחובות

ג.ב. רנן 1: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40 ,7.30 ,5
ג.ב. רנן 2: המובטל בכיתו 9.40 ,7.30 ,5
בעמק: סגור
ראשון: לא שם דין 9.30 ,7.30
בית העם: צבע הכסף 9.30 ,6.45
הדר: בלוז לחופש הגדול 9.30 ,7.30
חן: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40 ,7.30

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: נסק קטלני 9.45 ,7.30
ב"ס לבסמר אוחד 9.45 ,7.45
אלה: לא שם דין 9.30 ,7.30 ,5
הדר: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40 ,7.30 ,5
רב חן 1: ימי הרדיו 9.45 ,7.30
הרפתקאות סופר בלש 5.00 ,12.30 ,10.30
רב חן 2: בשתה פראי 9.45 ,7.30
נוח מכוכב אחר 5.00 ,12.30 ,10.30
רב חן 3: אני החברה 9.45 ,7.30
רובני אבנת לי 5.00 ,12.30 ,10.30
רב חן 4: קרוקודיל דנדי 9.45 ,7.30
פייבל החולם האמריקאי 5.00 ,12.30 ,10.30
שבים: ילדים הורגים לאלוהים 9.30 ,7.15